

Una diapositiva sociocultural dels castellers i castelleres de Catalunya

Investigadores:

Elisa Alegre-Agís, BSc; MSc; Ph.D

Doctora en Antropologia i Comunicació (URV)

Mireia González Mohedano, BSc.

Grado en Comunicación y Relaciones Públicas (Urv)

Tarragona, març de 2023

Centre de Prospectiva i Anàlisi dels Castells i Ajuntament de Tarragona

*La plassa gran de la vila
Es plena de gom á gom
Brandant lo castell s'enfila
Y al entorn cridant s'apila
Pera aguantalo totbom.*

*-Amunt va!- y fent esqueneta,
Cap amunt hi pujan tots;
Sols hi manca l'enxaneta
Que abraça á sa mare inquieta
Estremintla ab sos sanglots.*

*-Amunt fins al cel!- febrosa
la gent crida amenassant;
y la mare tremollosa
l'empeny y mira'l no gosa,
y'l nen va pujant, pujant!...*

*Ja es dalt, y'l pobret somreya
Quan la torre cau d'arrel;
Y encara, morint, se'l veyá
Com, alsant los brassets, deya:
Sí, mare; amunt, fins al cel*

Àngel Guimerà i Jorge, "L'enxaneta" (1876)

Agraïments

Aquesta recerca ha estat possible gràcies a la II Beca CEPAC de recerca sobre tema casteller del Centre de Prospectiva i Anàlisi dels Castells, amb el suport de l'Ajuntament de Tarragona. Volem agrair especialment l'oportunitat de dur a terme aquest estudi, així com que existeixin aquests espais, suports i apostes fermes per la construcció de coneixement sobre els castells. Volem també agrair a la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya (CCCC) pel suport donat, tant per l'accés a dades necessàries per a la realització de la investigació, així com a l'esforç en la difusió de l'enquesta; més especialment a la Cristina Sánchez de la CCCC que ha estat a sempre disponible per nosaltres, i que amb amabilitat i compromís ha donat diversos suports en aquesta recerca. També, a l'organització i equip de comunicació del Concurs de Castells que ha col·laborat en la difusió de l'enquesta.

Volem donar les gràcies al jurat que va avaluar la nostra proposta de projecte i que ens ha permès portar a terme l'estudi, així com al Guillermo Soler, secretari del CEPAC per fer-nos confiança, i especialment al Miquel Botella, president del CEPAC, pel seu compromís amb la recerca, però sobretot pel seu incansable suport i entusiasme amb aquest treball i amb nosaltres.

En últim lloc, i per això primeres, a totes les castelleres i castellers que heu participat d'aquesta recerca prestant-nos un petit fragment del vostre temps que és, probablement, el més valuós d'aquest estudi. També, a totes les colles castelleres que han estat presents ajudant-nos a fer difusió de l'enquesta, participant de la primera trobada per conèixer aquest estudi, i més particularment a aquelles colles que s'han implicat des del començament i que han fet molts esforços perquè l'enquesta arribi a les castelleres i castellers.

No podem oblidar-nos, inevitablement, de la nostra Colla de Castellers Xiquets de Tarragona, no només perquè som matalasseres, sinó per la implicació de les companyes i companys que han participat de l'enquesta, que es demostra sent la colla amb més participació. *Orgull, i ràbia!*

Índex

Introducció.....	5
L'objectiu d'aquesta recerca	9
Metodologia	11
Resultats	15
BLOC 0: PARTICIPACIÓ A L'ESTUDI.....	15
Participació per colles	15
Percentatge de participació de les colles segons la seva mida.....	17
Percentatge de participació a l'enquesta per províncies.....	19
Percentatge de participació a l'enquesta per antiguitat de les colles.....	20
Percentatge de participació a l'enquesta per nivell de les colles	21
Participació a l'enquesta per edat de les castelleres i castellers	24
BLOC 1: GÈNERE, FAMÍLIA I CURES.....	26
Qüestions d'identitat i diferències de gènere	26
Sobre l'orientació sexual.....	30
Situació i composicions familiars.....	33
BLOC 2: FORMACIÓ I SITUACIÓ SOCIOECONÓMICA.....	38
Sobre el nivell educatiu.....	38
Situació laboral, ocupació i nivell socioeconòmic	42
BLOC 3: TRETOS IDENTITARIS.....	48
Sobre el lloc de naixement i la llengua.....	48
Sobre l'eix nacional i les orientacions polítiques.....	58
BLOC 4: PARTICIPACIÓ, IMPLICACIÓ I MOTIVACIÓ AMB LA COLLA.....	62
Sobre la pertinença a altres entitats i associacions	62
Demografia castellera.....	64
Llocs de poder i responsabilitat a les colles	68
Nivell de compromís, activitat i satisfacció.....	70
Conclusions	79
Bibliografia.....	84
Annex: formulari d'enquesta	86

Introducció

A totes les cultures i societats trobem fenòmens, esdeveniments i escenaris simbòlics que conformen pilars fonamentals de la seva identitat col·lectiva i comunitària. L'estudi d'aquests fenòmens des de les ciències socials, ha estat històricament fonamental no només per l'acadèmia i la ciència per la construcció de coneixement, sinó també per a la societat i els grups socials en general, per a comprendre millor les nostres realitats, rescatant la pluralitat i la diversitat cultural que caracteritzen diferents comunitats a tot el món. Els estudis, de grups concrets i específics, ens ajuden a conèixer i entendre l'entramat complex d'una societat. Aquesta recerca, tot i estar centrada en un element molt concret de la societat, cultura i comunitat catalana, ens aporta dades, informació i coneixement sobre com es componen les colles castelleres, aportant-nos un fragment més de coneixement de la societat catalana en conjunt. Els castells, les colles i les persones que integren aquestes entitats, així com la mateixa pràctica i acció de fer castells, és probablement una peça pràcticament única al món. Sabem d'altres estructures similars al voltant del món, com explica l'historiador Jiménez Virgili,

la pràctica d'alçar estructures formades per persones no és una anomalia tan accentuada com pensàriem en primera instància, malgrat que tenen diferents objectius: les antigues torres d'Hèrcules venecianes (Forze d'Ercole) ja es bastien entre els segles XIII-XIX per celebrar el Carnaval, mentre a l'àrea índia de Maharashtra els govindes hi alcen piràmides des del segle XVIII pel festival anual hindú del Janmaashtami. En aquests casos segueixen un patró d'origens religiosos, però si mirem cap a les arts escèniques, trobem la prolífica història d'acròbates xinesos que es remunta com a mínim al segle III abans de Crist o les caravanes ambulants a l'àrea nord-africana del Magreb, que es popularitzarien des de l'edat mitjana. Així doncs, escalar el cel no resulta una tendència aïllada, sinó que és més globalitzada del que sembla. El que sí esdevé extremadament esporàdic i extravagant és tant la magnitud com la complexitat a la qual han arribat les estructures catalanes i índies els segles XX-XXI, que han desafiat a la física i la història (Jiménez Virgili, 2022¹).

Però, tal com apunta Jiménez Virgili, la particularitat tan cultural i folklòrica, com la magnitud d'aquesta pràctica i la construcció d'aquest nivell de les peces castelleres, si són un fenomen esporàdic o anecdòtic a la resta del món que, com diem, fan dels castells un element digne d'estudi. Els castells s'han caracteritzat per ser estudiats i interpretats des de diferents vessants: principalment com a senyal identitari construït i constructor (Giori, 2012), ja que els castells, per a moltes de les persones integrants de les colles, són una manera de fer nació, però a l'hora les colles es construeixen sobre uns valors que el nacionalisme també ha integrat com a propis de manera

---

¹ Disponible en web: <https://castellsciencia.urv.cat/es/articulos/4/de-las-danzas-a-las-torres-la-formula-de-los-primeros-castells>

que les dues figures es retroalimenten. El fet casteller també és interpretat com una activitat artística i performativa (Gené Rebull, 2017) que serveix com a inspiració i metàfora per a l'art. El fort component estètic i l'impacte que generen en el públic fan que els castells estiguin estretament relacionats amb l'art, a l'hora de coronar un castell i descarregar-lo també és molt important l'estètica de l'estructura que haurà de mantenir unes mides i un equilibri determinat durant tot el desenvolupament de la construcció. Més recentment, també s'ha fet també una anàlisi sobre la relació entre castells i l'esport, apuntant que aquesta idea no és nova, però que existeix una reticència a l'esportivització dels castells així com diferències fonamentals en la lògica del funcionament com per considerar els castells com a un esport (Botella i Pahissa, 2012). Així, s'evidencia les reticències històriques a categoritzar els castells amb una altra etiqueta que no sigui la d'expressió cultural, tot i que les colles cada vegada tenen més en compte l'optimització dels recursos (castellers/es) per a l'obtenció dels millors resultats que es tradueixen en construccions més altes i segures. En tot cas, la relació es podria trobar en que l'esport també busca optimitzar la preparació dels esportistes per aconseguir millor rendiment i major seguretat, i veiem que cada cop més les colles s'emmirallen en la preparació esportiva per a dur a terme els castells, tot i que aquest relació no converteix els castells en un esport, o al menys no hi ha un consens en aquesta qüestió. Entre altres interpretacions, també trobem referències als castells com a patrimoni immaterial i d'atracció turística (Roig Arnaus, 2017; Planas, Monclús, & Muruzábal, 2017), a partir de què l'any 2010 van ser reconeguts per la UNESCO com a Patrimoni Cultural Immaterial, és quan més iniciatives sorgeixen per a potenciar des de les entitats, empreses i ajuntaments l'atractiu turístic de les colles castelleres i les seves construccions. Projectes com Tarragona Ciutat de Castells, el Museu Casteller de Catalunya o la museïtzació dels locals d'algunes colles amb l'oferta de visites guiades amb assajos oberts als turistes, en són alguns exemples.

Els castells constitueixen una activitat col·lectiva que es desenvolupa en un espai públic a través de l'esforç coordinat d'un conjunt de persones organitzades en el si d'una colla castellera, abillades amb vestits identificadors, les quals enlairen, al so d'una música tradicional coneguda com el toc de castell, unes construccions humanes de característiques predeterminades, que requereixen habilitat pràctica i preparació, i que serveixen per expressar una aspiració col·lectiva materialitzada en un ambient festiu i promouen una comunitat basada en uns sentiments compartits pels castellers i el públic present a l'actuació (CCCC, 2012:1²).

Aquesta és la que podríem catalogar com a definició oficial de la CCCC pel que fa al fet casteller, tot i que cal distingir, però, els castells de les colles castelleres, ja que actualment les colles són

---

² Disponible en web: <https://castellscat.cat/ca/base-de-dades>

associacions ciutadanes amb components d'absoluta modernitat que tenen com a valors de base l'esforç col·lectiu (Bargalló, 2001). Però en l'origen dels castells les colles castelleres eren una altra cosa, històricament s'han identificat des d'agrupacions gremials o sectors de la població de les classes econòmiques més baixes.

La mateixa complexitat en la definició dels castells la trobem entre les mateixes participants, no hi ha dubte que són una manifestació cultural, però la definició del seu significat genera un ampli debat amb implicacions ideològiques, socials i morals i, com afirma Suárez-Baldrís “el nom de definicions que una societat utilitza de qualsevol concepte o objecte és considerable i proporcional al nom de discursos en què s'insereix cosa que complica notablement l'ormeig del sociòleg” (1998:10).

La literatura al voltant del fenomen és extensa, i comprèn estudis culturals, històrics, científics, tècnics, entre d'altres, que s'han tornat d'interès tant per a autors i autores locals -moltes castelleres-, així com per a altres agents observadors que han mirat amb estranyesa una enorme marabunta de persones que són capaces d'establir una estructura col·lectiva de múltiples pisos, on els cossos s'unifiquen per una única finalitat: carregar i descarregar el castell.

En aquest sentit, no existeixen estudis concrets que hagin dut a terme una anàlisi sobre la composició social de les castelleres i castellers, però existeix molta bibliografia referent a la història de les colles que ens fa un retrat superficial del perfil dels castellers i castelleres que l'integren en aquell moment.

Des d'una perspectiva més històrica, existeixen estudis que situen l'origen dels castells, tot i que indirectament, en els acròbates del Magreb. Eren organitzacions liderades per un patró que anaven de poble en poble realitzant construccions humanes i acrobàcies. N'existeixen molt poques dades històriques, però fins a l'any 1609 (expulsió dels moriscs de la península Ibèrica) diverses comarques del regne de València eren majoritàriament poblades per musulmans que devien conservar els seus trets identitaris i culturals, entre ells aquestes organitzacions. D'aquest fet se'n desprèn que la muixeranga del País Valencià podria tenir en els acròbates el seu origen, ja que hi trobem trets similars en els tipus de construccions la simbologia o el fet que el mestre dirigeixi el grup amb un bastó a la mà (Bofarull Solé, 2007). De la muixeranga en sorgí el Ball de Valencians, del qual se'n coneix l'existència gràcies a una notícia documentada l'any 1687 a Tarragona. El Ball de Valencians combina elements típics del Camp de Tarragona, com el ball, els vestits i la música, amb diverses construccions humanes copiades de la muixeranga valenciana. La rivalitat entre dos grups de ball de Valencians formats a Valls a principis del segle XIX per assolir la torre més alta donarà lloc a les primeres colles castelleres. Aquestes primeres colles estaven formades per homes que pertanyen a diferents gremis, en el cas de les primeres colles castelleres vallenques a pagesos i

menestrals. Eren grups d'homes que es dedicaven al mateix ofici on ja existia una relació entre ells. Segons una notícia al *Diario de Barcelona de avisos y noticias*, l'any 1859 a Reus de celebraven les festes en honor a la Verge de la Misericòrdia i l'Ajuntament oferia "*un premio de dos mil reales y una comida á los que logren formar un castillo de diez pisos*" (Català i Roca, 1980:99). Quan els castells van començar a posar-se de moda i a ser un reclam en dates festives un representant de la colla negociava una remuneració per a la colla segons l'alçada dels castells que farien. Així les colles també començaven a generar recursos per als seus participants que suposaven una gran ajuda atenent la situació econòmica del moment i quina era la composició social de les colles en el segle XIX, on els castellers pertanyien majoritàriament a classes humils i treballadores.

Actualment, les colles han evolucionat molt i les integren persones de totes les classes socials, de diferents sectors professionals i fins i tot de cultures, ideologia i procedència molt diversa. Un dels canvis més importants que ha fet possible un canvi qualitatiu en l'execució de les construccions ha estat la incorporació de la dona al món casteller. Però tot i que en els darrers quaranta anys el nombre de dones a les colles castelleres ha passat de 0, a representar un 40%, existeixen moltes desigualtats pel que fa al sector femení a l'accés a càrrecs de responsabilitat, sobretot a la figura de Cap de colla. Aquesta manca de representació femenina en llocs de poders de les colles s'accentua especialment a la zona tradicional (Sánchez-Aragón, Sans-Guerra et al. 2022).

En els darrers anys, gràcies a la millora del treball en els assajos i a una major consciència de la necessitat d'evitar les caigudes, s'ha reduït considerablement el percentatge de caigudes passant d'un 7,19% l'any 1996 a un 1,90% el 2019. Des de les colles s'ha fet una gran aposta per la prevenció activa i passiva tant a les actuacions com en els assajos en les últimes dècades. En aquest sentit, amb l'aparició de la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya l'any 1986 es garanteix que l'activitat castellera està coberta per pòlisses d'assegurances adequades. Igualment, la CCCC representa els interessos comuns de les colles i té l'objectiu de promocionar el món casteller. De fet, va ser la CCCC qui va donar un impuls definitiu a la candidatura dels castells com a Patrimoni Immaterial de la Humanitat l'any 2010.

En resum, les colles són un reflex de la societat en la qual vivim, però existeixen particularitats que les fan úniques per la seva organització i objectius que difereixen de qualsevol altra entitat. Les colles, a mig camí entre l'esport i la cultura s'han convertit en la manifestació més genuïna de tradició de les nostres terres. Sortosament, disposem de molta literatura que ens parla sobre l'origen i la història dels castells, l'organització i objectius de les colles castelleres, aspectes tècnics i de seguretat, però trobem poques referències al perfil sociodemogràfic de les persones que esdevenen l'ànima i el motor del món casteller. Ens disposem doncs a aprofundir en aquest

aspecte per obtenir un perfil acurat dels castellers i castelleres del segle XXI hereves d'un llegat de més de dos-cents anys d'història.

L'objectiu d'aquesta recerca

El títol d'aquesta investigació presenta tres elements que considerem bàsics per poder apropar-nos a les colles i les persones, castelleres i castellers, que les componen: diapositiva, sociocultural, i castelleres i castellers. Si bé es tracta d'una investigació quantitativa, aquesta aborda qüestions que van més enllà de comprendre la pràctica exclusiva de la construcció de castells en termes tècnics. Pel que fa a aquesta darrera qüestió, hi ha una enorme literatura que analitza el fet tècnic dels castells, la història de les colles o d'una colla en particular, on, si bé apareixen elements de context, és a dir, qüestions que lliguen les colles amb el territori i la història i cultura catalana, no deixen de tenir com a eix el castell en si, la pràctica, el grup en tant que entitat, etc. Aquest treball, però, presenta una estampa fixa, una diapositiva estàtica de les persones que componen les colles en un sentit ampli l'any 2022. La investigació aborda dimensions socioeconòmiques, polítiques, familiars, entre d'altres. Aquest treball ens permet conèixer des del nivell adquisitiu, nivell formatiu, composicions familiars, ideologies, etc. i les diferències d'aquests en termes d'edat o gènere, per exemple, de les persones que componen les colles. La metodologia quantitativa ens ha permès abordar els que, els on, els com i alguns perquè de l'activitat castellera des dels mateixos subjectes que la componen.

És important destacar que l'eix del treball no és una anàlisi de les colles en si, o colla per colla, ni establir com està composta una colla en particular, sinó posar dades i evidència a la composició d'aquestes des d'una mirada global, així com veure diferències entre, per exemple, colles grans o tradicionals, de colles petites o de nova generació. En aquest sentit, entenem el món casteller com un tot que interacciona en i amb la societat i cultura catalana, en què hi ha diferències o particularitats en funció de la mida, la trajectòria històrica i el territori on estiguin ubicats els grups, però entès com a un fenomen particular que conforma un cos a Catalunya. Per conèixer aquest cos, ens apropem a les especificitats dels castellers i les castelleres, al seu perfil social, la seva cultura individual i col·lectiva, la seva realitat econòmica, familiar, entre d'altres.

D'altra banda, quan parlem de cultura, fem referència a una sèrie de qüestions que caracteritzen els castells: ja sigui per ser en si mateix un fenomen clarament identitari del territori català, i especialment de Tarragona i Valls, o bé perquè és un fenomen que no podem deslligar de la idea del folklore, de la cultura catalana, de la llengua del territori, però tampoc de les seves arrels a les classes populars i de la seva singularitat com a fenomen que aglutina diverses realitats, on la

història ha anat fent modificacions. Les colles castelleres avui estan cada cop més lligades als territoris i les ciutats que representen, alhora que han esdevingut un bastió de projecció cap a fora, cap al món. Entendre un fenomen com els castells implica atendre no només aquest com una mena d'illa deslligada, sinó que s'ha d'abordar des de la relació i la interrelació amb el context més proper, des d'una mirada micro i macro simultàniament. En aquest treball pretenem, doncs, comparar també aquest cos col·lectiu amb els diversos eixos que són propis de la cultura, la societat i la població catalana.

Des del vessant més pràctic creiem que aquest estudi pot ser una font d'informació clau per optimitzar i establir les estratègies de gestió de les colles tant en aspectes tècnics de gestió de les motivacions, particularitats i pretensions del grup com en el coneixement profund del perfil dels castellers i castelleres. En aquesta anàlisi pretenem obtenir una visió global de l'organització de les colles i les persones que les integren per estudiar quines són les mancances i les fortaleces d'aquestes organitzacions. L'autoconeixement ens facilitarà una presa de decisions més efectiva i eficient, però també ens permet realitzar una millor gestió en situació de crisi. Les dades que hem aconseguit ens conviden (o no) a dur a terme una reflexió que ens ha de portar a una millora constant, de la mateixa manera que ho han fet els estudis històrics, estudis de seguretat i prevenció, implementacions tecnològiques als assajos, perfeccions de noves tècniques, etc. La finalitat última d'aquest estudi és contribuir a fer més gran el món casteller dotant-lo d'una definició detallada del perfil dels castellers i castelleres, de la seva relació amb l'organització i les motivacions individualitzades que els fan adquirir un compromís personal amb la colla amb l'objectiu d'assolir un repte col·lectiu.

Així, l'objectiu general d'aquest treball és fer una diapositiva de la realitat i les característiques identificatives dels perfils de les persones que conformen l'actual "mon casteller" a Catalunya, mitjançant un estudi de metodologia qualitativa que pugui oferir un panorama ampli de la composició sociodemogràfica i cultural dels castellers i castelleres, així com de les seves vinculacions i relació amb la colla. Els objectius específics d'aquesta investigació són:

1. Conèixer les característiques sociodemogràfiques i culturals de les persones que componen les colles castelleres de Catalunya
2. Comparar amb les dades disponibles les característiques sociodemogràfiques i culturals de la població castellera amb la població catalana.
3. Analitzar el tipus d'implicació que tenen les persones que conformen les colles castelleres i quines formes adopta aquesta implicació: tècnica, social, identitària, familiar, entre altres.

Metodologia

La metodologia d'aquest estudi ha estat quantitativa, mitjançant l'eina del qüestionari. En aquest, s'ha optat per un qüestionari combinat estructurat i semiestructurat, en funció de la previsió de respostes. El qüestionari ha estat autoadministrat (no dirigit), i ha estat compost de preguntes en la majoria dels casos tancades o precodificades, i en altres casos, combinat amb una opció oberta de resposta curta. L'emplenament del qüestionari ha estat voluntari.

Per la realització del qüestionari s'ha considerat una sèrie d'indicadors que s'aglutinen en dos grans blocs. Un primer bloc que recull dades sociodemogràfiques, tals com l'edat, el gènere, orientació sexual, lloc residència actual, lloc de naixement, estat civil, composició familiar, nucli de convivència, nivell educatiu, situació laboral, nivell econòmic, professió. El segon bloc se centra en indicadors que tenen a veure amb l'estructura, d'organització i relació dels castellers i castelleres amb l'entitat i amb la mateixa pràctica dels castells com són l'ocupació de llocs de poder (junta directiva o junta tècnica) com altres comissions, nivell d'implicació, satisfacció o lloc que s'ocupa al castell. A banda d'aquestes dades recollides al qüestionari, posteriorment a la recollida de dades, s'han fet algunes agrupacions per facilitar l'encreuament de variables, així com per poder generar comparatives, com per exemple agrupar les colles pel seu nivell, indicador que també estima la mida de la colla, any de creació de la colla, o els rangs d'edat de les persones. L'explotació de les dades s'ha dut a terme amb el software d'anàlisi SPSS.

Aquestes dades ens han permès assolir l'objectiu d'aquesta recerca, que és el de conèixer el perfil sociocultural dels castellers i castelleres de les colles de Catalunya, així com conèixer la relació que tenen les castelleres i castellers amb l'entitat.

Preparació del qüestionari (juliol- setembre 2021)

La formulació i realització de proposta del formulari amb el detall de preguntes i opcions de resposta es va realitzar el juliol de 2021. L'eina utilitzada per la construcció del formulari ha estat el software d'administració d'enquestes Google Forms. S'ha escollit aquesta eina per la seva facilitat d'accés, amb l'objectiu d'arribar a diferents perfils sense necessitat de demanar dades personals com correu electrònic i assegurar la confidencialitat de les persones informants. A més a més, aquesta eina és emprada en recerques tant qualitatives com quantitatives al món acadèmic i científic, comptant amb una alta fiabilitat per la recollida, i permet descarregar les dades per la posterior explotació d'aquestes. Abans de construir el formulari en Google Forms, aquest ha estat lliurat al CEPAC per rebre feedback per part del president i secretari així com del jurat de la beca

al juliol 2021. Es va rebre la valoració el setembre de 2021, i es van incorporar les modificacions i recomanacions rebudes.

Prova pilot del (desembre 2021 - gener de 2022)

Es va portar a terme una prova pilot amb 10 persones estratègiques de diverses colles de la zona tradicional castellera (Tarragona i Valls) per tal de comprovar i avaluar diverses qüestions. En aquest cas, s'han escollit persones que de manera conjunta poguessin representar: llocs de poder (juntetes directives i tècniques), castellers amb una implicació alta i una implicació baixa en l'entitat, representació de colles grans i petites, homes i dones de manera equitativa, factor generacional (persones joves i grans), persones amb fills i sense fills, implicacions diverses com grallers i gralleres, integrants de comissions diverses a les entitats castelleres, entre altres. L'objectiu del pilot ha estat avaluar:

- Adequació i entesa amb facilitat de totes les preguntes plantejades al qüestionari, adequat plantejament de les preguntes (no generen confusió, no consideren que és una enquesta invasiva o incòmoda, les persones són capaces de respondre d'acord amb la seva realitat i percepció de si mateixes, poden respondre amb rapidesa).
- Recepció de feedback: es va demanar a les participants del pilot que responguin a una sèrie de preguntes vinculades als ítems del punt anterior, així com si pensaven que hi manca algun element que consideressin rellevant o significatiu per comprendre el món casteller.
- Avaluació d'adequació del temps per l'emplenament del formulari.
- Que les persones escollides, que representen l'heterogeneïtat del món casteller, se sentin representades, identificades i incloses amb els diferents apartats i preguntes de l'enquesta segons la seva realitat; és a dir, evitar la sensació que "aquesta enquesta no és per a mi".

El pilot va permetre avaluar la idoneïtat del qüestionari, tant en termes de temps com de compressió de les preguntes, i ha permès fer alguns canvis menors que s'han suggerit per part de les participants; a saber:

- Es va valorar com adequat el temps per la introducció de les respostes.
- Es confirma que es necessita un temps d'entre 4 i 5 minuts per emplenar el formulari (un temps que es considera òptim per aquest tipus d'enquestes), sense comptar l'últim apartat de recollida de narratives que no és obligatòria.
- Les persones participants del pilot han valorat positivament de manera global el qüestionari, manifesten que les preguntes s'entenen fàcilment, poden respondre ràpidament.

- Una de les persones va comunicar que la pregunta que hi havia inicialment "indica quina és la teva llengua materna" generava confusió donat que en trobar-nos en un territori bilingüe amb molta diversitat en l'ús de llengües castellà i català, trobava difícil identificar quina és la llengua materna, en tant que no podia identificar si la pregunta refereix a la llengua que transmeten els i les progenitores, la llengua que s'utilitza habitualment, la llengua amb la qual està més còmoda la persona, o bé la llengua que utilitzen per relacionar-se dintre de l'àmbit familiar. En aquest sentit, les investigadores han optat per dividir el qüestionari en dos a l'inici, per tal de fer com a primera pregunta "en quina llengua vols respondre al qüestionari". Això dona complexitat a l'hora de l'explotació de les dades, donat que l'eina emprada Google Forms ens divideix tota la resta de dades en dos apartats diferenciats que s'ha hagut d'unificar i identificar manualment per l'explotació i l'anàlisi de les dades, però ens dona una informació més propera a la realitat, donat que les persones escullen de manera més innata i sense confusió la llengua més còmoda, més habitual i que els hi resulta més fàcil. Això ens ha permès introduir una pregunta nova al qüestionari de "quina llengua fas servir habitualment per interactuar a la colla", que ens va permetre contrastar les llengües enteses com a "maternes" de les llengües "d'ús comú dintre de les colles".
- Per una altra banda, un altre participant ens va proposar introduir una pregunta sobre l'orientació sexual (es preguntava ja prèviament sobre la identitat de gènere). Aquesta pregunta es va introduir al qüestionari. Tant la pregunta per indicar el gènere sentit i l'orientació sexual estan plantejades des d'una perspectiva feminista, diversa i inclusiva.

Difusió i recollida de dades (març - octubre 2022)

En primer lloc, es va crear un domini web, per tal de facilitar la difusió i accés directe al qüestionari, amb un títol fàcil de recordar i que no generés confusió: www.estudicastells.cat. per fer-ne la difusió més efectiva, es van dur a terme diverses accions:

- Trobada amb persones representants de les colles castelleres. Es va fer una crida per correu electrònic, mitjançant les dades de contacte aportades per la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya (CCCC). El dia 2 de maig es va portar a terme la trobada, de manera virtual amb representants de les juntes directives i tècniques, en la qual van acudir representants de 25 colles castelleres. A la trobada es va donar una explicació del projecte, els objectius principals, quines eren les formes de participació, així com de difusió. Es va demanar la implicació de les entitats per tal d'arribar a la quantitat més gran de castelleres i castellers.
- Correu a totes les colles amb informació, enllaç a l'enquesta i material gràfic per difusió a les xarxes socials. En aquest correu, que es va fer arribar a totes les colles de Catalunya, incloses les

universitàries, es va donar una explicació del projecte, l'enllaç a l'enquesta, i material gràfic preparat per les investigadores per les xarxes socials de les colles (Instagram, Facebook, Twitter) per la seva difusió.

- Crides generals i personalitzada: es va demanar a les colles que promoguessin l'emplenament del qüestionari in situ als assajos. Es va demanar concretament que, de ser-hi possible, abans, al mig o al final d'un assaig passessin el qüestionari pels canals de comunicació més adients, i que es demanés a les castelleres i castellers emplenar l'enquesta. Aquesta opció no ha estat implementada per la gran majoria de colles, tot i que les que ho han fet han tingut un grau de participació molt alta.

- Tècnica de "bola de neu". Les investigadores, amb la col·laboració del CEPAC i la CCCC han estat posant-se en contacte amb diverses persones conegudes de les diferents colles, per tal que aquestes facin difusió de l'enquesta, es possessin en contacte amb presidents i presidentes per tal de presentar el projecte de primera mà i intensificar la implicació de les entitats per la distribució i difusió de l'enquesta.

- Nota de premsa a més de 30 mitjans de Catalunya, autonòmics i locals, amb un estat de la qüestió, i alguns resultats provisionals i enllaç a l'enquesta per tal d'augmentar la difusió del projecte i l'impacte a les respostes.

-Missatge privat per Twitter a totes les colles. S'ha sol·licitat a la CCCC que, des de les seves xarxes de Twitter, transmetés un missatge a totes les colles amb la informació de com participar de l'estudi, demanant la difusió per xarxes socials i mitjans interns de les colles. Això ha comportat la cerca i realització d'una base de dades amb totes les comptes de Twitter de totes les colles que ha estat facilitada a la CCCC per aquesta acció.

- Sol·licitud a l'organització del Concurs de Castells la difusió per les seves xarxes socials, una tasca que va incrementar el nombre de participants. Per aquest motiu, l'enquesta es pensava tancar el setembre de 2022, es va endarrerir fins al final del concurs, el 2 d'octubre.

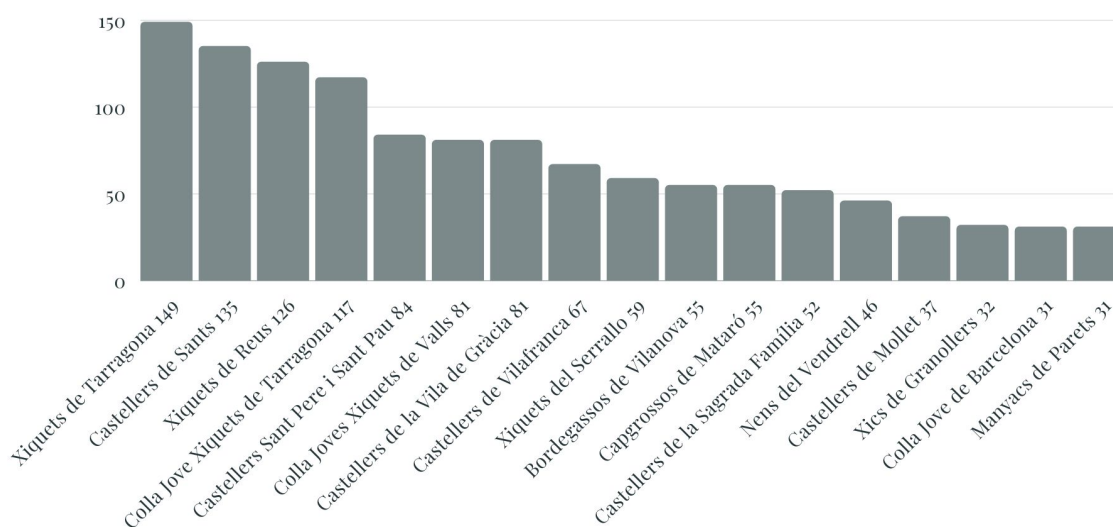
Aquest treball de difusió s'ha traduït en un total de respostes de 1921, sent d'aquestes 1852 vàlides que, amb una població de 12000 castelleres i castellers, l'estudi té un nivell de confiança del 99% i un marge d'error de 3%. La recollida de les dades que es presenten es va dur a terme durant l'any 2022 i va comptar amb la col·laboració de la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya.

BLOC 0: PARTICIPACIÓ A L'ESTUDI

Participació per colles

En total han participat un total de 88 colles, d'un total de 102 colles actives a la CCCC l'any 2022. S'estima que després de la pandèmia de la Covid-19 ha baixat la participació en les colles, això vol dir que estem en una participació d'entre, probablement, 12.000 i 10.000 persones castelleres; aquest sumatori és una estimació aproximada que es fa amb el criteri de classificació de colles de 10 (425), colles de 9 (300), colles de 8 (200), colles de 7 (125) i colles 6 (75). Aquesta estimació ens serveix per tenir un horitzó de població d'estudi i calcular els mínims de mostra necessària per a l'estudi. En aquest sentit, com hem mencionat, amb una mostra vàlida de 1852 enquestes emplenades, ens trobem en un nivell de confiança del 99% i un marge d'error del 3%. La colla que més ha participat ha estat Colla Castellers Xiquets de Tarragona. Finalment, la participació de les colles ha quedat com es mostra continuació. El primer gràfic mostra les primeres 17 amb una participació més alta (més de 30 enquestes vàlides emplenades). La següent taula mostra les colles amb una participació més baixa en relació amb les enquestes emplenades.

PARTICIPACIÓ DE LES COLLES

Taula de Participació per colles

Castellers de l'Alt Maresme	24
Castellers de Sant Cugat	24
Colla Vella dels Xiquets de Valls	24
Castellers de Sarrià	23
Castellers de Mediona	22
Llunàtics UPC de Vilanova	21
Minyons de Terrassa	19
Castellers d'Altafulla	18
Ganàpies de la UAB	18
Moixiganguers d'Igualada	18
Castellers de Montcada i Reixac	17
Pataquers de la URV	17
Castellers de Lleida	16
Sagals d'Osona	16
Castellers de les Roquetes	15
Nois de la Torre	15
Colla Castellera de Figueres	14
Castellers d'Esplugues	12
Castellers de la Selva	12
Castellers de Sabadell	12
Malfargats del Pallars	12
Engrescats de la URL	11
Marrecs de Salt	11
Minyons de Santa Cristina d'Aro	10
Xiquets de Vila-seca	10
Arreplegats de la Zona Univ.	9
Castellers de Barcelona	9
Castellers de Caldes	9
Castellers de Cornellà	9
Colla Jove de Castellers de Sitges	9

Colla Castellers del Foix de Cubelles	8
Castellers de Berga	7
Castellers de Terrassa	7
Colla Jove de l'Hospitalet	7
Xiquelos i Xiquèles del Delta	7
Al·lots de Llevant	6
Castellers d'Esparreguera	6
Castellers de Badalona	6
Castellers de Castelldefels	6
Castellers de Tortosa	6
Castellers del Poble Sec	6
Colla Cast. De la Bisbal del Penedès	6
Xerrics d'Olot	6
Xicots de Vilafranca	6
Xiquets de Torredembarra	6
Castellers del Riberal	5
Passerells del TCM	5
Xiquets de Cambrils	5
Matossers de Molins de Rei	4
Trempats UPF	4
Castellers de Castellar del Vallès	3
Castellers de l'Adroc	3
Castellers de Santpedor	3
Esperxats de l'Estany	3
Xoriguers de la UdG	3
Bergants del Campus de Terrassa	2
Castellers de Cerdanyola	2
Castellers de Mallorca	2
Castellers de Sant Feliu de Ll.	2
Castellers de Santa Coloma	2

Castellers del Prat	2
Laietans de Gramenet	2
Margeners de Guissona	2
Castellers de Cerdanya	1
Colla castellera de l'Esquerra de l'Eixample	1

Colla Jove Xiquets de Vilafranca	1
Emboirats de la UVic	1
Grillats del CBL	1
Pallagos del Conflent	1
Tirallongues de Manresa	1
Torraires de Montblanc	1

Percentatge de participació de les colles segons la seva mida

Per a l'obtenció dels percentatges hem utilitzat el nombre estimat d'integrants de cada colla segons les dades facilitades per la CCCC, mitjançant la dada del nombre de persones assegurades a les colles³, i en funció del nivell que té oficialment cada colla segons els criteris de la CCCC, sent 425 integrants per a colles de 10, 300 integrants per a colles de 9, 200 per a colles de 8, 125 per a colles de 7 i 75 integrants per a colles de 6 o inferiors.⁴

Nom de la colla	%
Xiquets de Tarragona	49,67
Xiquets del Serrallo	47,20
Castellers de Sants	45,00
Castellers Sant Pere i Sant Pau	42,00
Xiquets de Reus	42,00

Castellers de la Sagrada Família	41,60
Manyacs de Parets	41,33
Castellers de la Vila de Gràcia	40,50
Colla Jove Xiquets de Tarragona	39,00
Castellers de Sarrià	30,67
Castellers de Mollet	29,60
Castellers de Mediona	29,33

³ En aquest sentit, és important destacar que, actualment, no existeix un "mètode" consensuat de com mesurar de manera objectiva el nombre de castellers i castelleres que participen a les colles. Per una banda, les bases de dades de les colles no estan "actualitzades" a la seva realitat de participació, donat que moltes tenen a les seves bases de dades persones que ja no estan, diríem, "actives" a la colla. En aquesta línia, a més a més, no existeix un consens sobre que es considera casteller o castellera activa, donat que cada colla té els seus criteris de consideració. Aquesta qüestió metodològica ha estat especialment complexa, i s'ha estimat que el nombre de persones assegurades, criteri que utilitza la CCCC per tal de tenir una estimació de la mida de les colles, en relació amb el nombre d'integrants, era la dada més objectiva i adient per mesurar la població castellera a Catalunya.

⁴ És important aclarir que, per exemple, hi ha colles com la Colla Jove de Tarragona, que en les dades oficials de la CCCC tenen un nivell de 9, o bé els Al·lots de Llevant de 7, tot i que la Colla Jove de Tarragona va fer al 2016 el 3d10fm, i Al·lots de Llevant van fer el mateix any el 4d8. En tot cas, metodològicament aquest estudi utilitza com a referència les dades facilitades per la CCCC.

Llunàtics UPC de Vilanova	28,00
Bordegassos de Vilanova	27,50
Ganàpies de la UAB	24,00
Nens del Vendrell	23,00
Castellers de Montcada i Reixac	22,67
Pataquers de la URV	22,67
Castellers de les Roquetes	20,00
Castellers de l'Alt Maresme	19,20
Colla Joves Xiquets de Valls	19,06
Capgrossos de Mataró	18,33
Castellers de la Selva	16,00
Malfargats del Pallars	16,00
Xics de Granollers	16,00
Castellers de Vilafranca	15,76
Colla Jove de Barcelona	15,50
Engrescats de la URL	14,67
Castellers d'Altafulla	14,40
Minyons de Santa Cristina d'Aro	13,33
Arreplegats de la Zona Univ.	12,00
Castellers de Sant Cugat	12,00
Nois de la Torre	12,00
Colla Castellera de Figueres	11,20
Colla Castellers del Foix de Cubelles	10,67
Colla Jove de l'Hospitalet	9,33
Xiquelos i Xiquèles del Delta	9,33
Moixiganguers d'Igualada	9,00

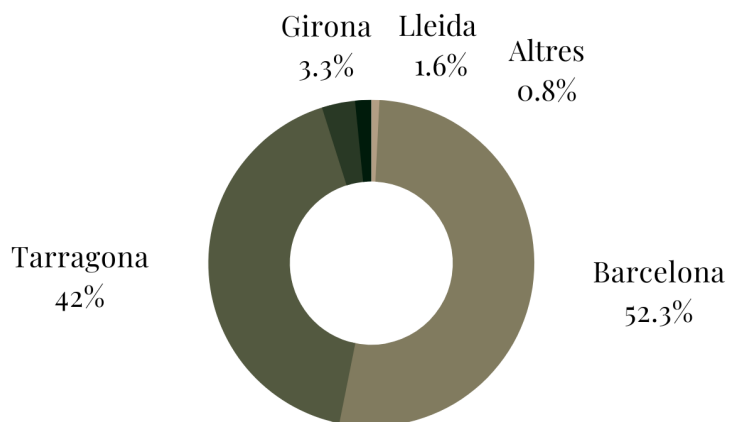
Castellers de Lleida	8,00
Castellers de Tortosa	8,00
Colla Cast. De la Bisbal del Penedès	8,00
Sagals d'Osona	8,00
Xiquets de Vila-seca	8,00
Castellers de Caldes	7,20
Castellers de Cornellà	7,20
Colla Jove de Castellers de Sitges	7,20
Passerells del TCM	6,67
Minyons de Terrassa	6,33
Castellers d'Esplugues	6,00
Colla Vella dels Xiquets de Valls	5,65
Castellers de Berga	5,60
Marrecs de Salt	5,50
Trempats UPF	5,33
Al·lots de Llevant	4,80
Castellers d'Esparreguera	4,80
Castellers de Badalona	4,80
Castellers de Castelldefels	4,80
Castellers del Poble Sec	4,80
Xerrics d'Olot	4,80
Xiquets de Torredembarra	4,80
Castellers de Castellar del Vallès	4,00
Castellers de l'Adroc	4,00
Castellers de Sabadell	4,00
Castellers de Santpedor	4,00

Castellers del Riberal	4,00
Xiquets de Cambrils	4,00
Xoriguers de la UdG	4,00
Castellers de Terrassa	3,50
Matossers de Molins de Rei	3,20
Castellers de Barcelona	3,00
Xicots de Vilafranca	3,00
Bergants del Campus de Terrassa	2,67
Castellers de Sant Feliu de Ll.	2,67
Castellers de Santa Coloma	2,67
Castellers del Prat	2,67
Laietans de Gramenet	2,67
Esperxats de l'Estany	2,40

Castellers de Cerdanyola	1,60
Castellers de Mallorca	1,60
Margeners de Guissona	1,60
Castellers de Cerdanya	1,33
Colla castellera de l'Esquerra de l'Eixample	1,33
Colla Jove Xiquets de Vilafranca	1,33
Emboirats de la UVic	1,33
Grillats del CBL	1,33
Pallagos del Conflent	1,33
Torraires de Montblanc	0,80
Tirallongues de Manresa	0,50

Percentatge de participació a l'enquesta per províncies

PARTICIPACIÓ PER PROVÍNCIES

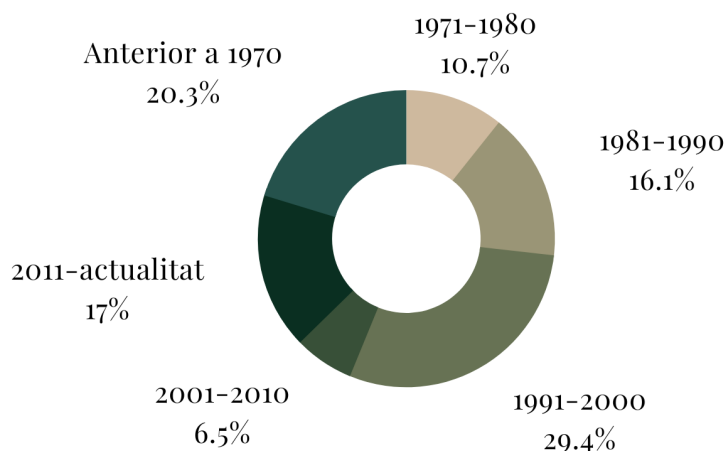

Respecte a la participació per províncies no trobem cap dada significativa, donat que aquest percentatge es correspon de forma aproximada al nombre de colles que hi ha per províncies, sent aquestes amb més colles Tarragona i Barcelona, i amb menys Girona i Lleida. Per una altra banda, També Tarragona i Barcelona acumulen les colles més grans en termes de nivell i de nombre de castelleres i castellers, mentre que Lleida i Girona les més petites en termes de nivell i mida en nombre de persones que les componen.

Percentatge de participació a l'enquesta per antiguitat de les colles

Respecte a la determinació de colles o zona tradicional, en aquest estudi s'ha valorat que el creuament de dades i criteris per fer comparatives entre colles en allò que té a veure amb dades sociodemogràfiques, es farà per períodes de creació de les colles, on podem classificar-les entre colles històriques (és a dir colles conformades abans de 1990) i colles no històriques (conformades després dels anys 1990). En aquest sentit, el criteri de zona tradicional i zona no tradicional, entenem que té més sentit en aquelles qüestions més pròpies de l'activitat tècnica de la construcció de castells, així com podria ser la incidència en termes de participació, implicació o motivació. En tot cas, considerem que és més significatiu parlar de les colles històriques i no històriques quan parlem de la seva composició social i cultural, ja que l'eix d'anàlisi té a veure amb les dinàmiques més "tradicionals" o conservadores dintre de les colles que es van conformar en allò que podem considerar la primera generació. Seguint la classificació en termes d'antiguitat de l'estudi de Sánchez-Aragón, Sans-Guerra et al., podem classificar les colles en tres períodes segons el seu naixement o creació: "1) Nascudes fins al 1990, les quals es consideren històriques per la seva llarga trajectòria. 2) Nascudes entre el 1991 i el 2005, durant la generació de l'anomenat boom casteller, relacionat amb una major visibilitat de les colles amb l'arrencada de les retransmissions televisives o la participació en la cerimònia dels Jocs Olímpics. 3) Nascudes a partir de 2006, que corresponen a un segon boom que s'ha vinculat al reconeixement de la UNESCO als castells" (2022: 19). En aquest estudi, la classificació és lleugerament diferent, tot i que els trams utilitzats ens permeten poder veure les diferències entre aquestes, tenint com a referència la classificació esmentada. Les colles han estat classificades amb els següents períodes i han tingut la següent participació:

ANTIGUITAT DE LA COLLA

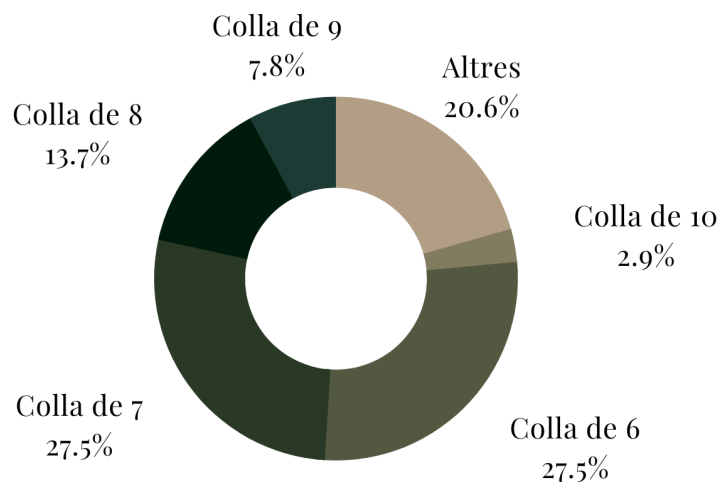
Si observem la participació, classificant les colles entre històriques i no històriques els percentatges de participació són de: colles històriques o que podríem anomenar com de primera generació (anterior a 1970, de 1971 a 1980 i de 1980 a 1990) sumen un 47,10%. Les colles no històriques o de segona i tercera generació sumen un 52,9%. De les colles actualment a la CCCC de primera generació històrica sumem 17 colles, i entre segona i tercera generació o no històriques, sumen $(38+47)= 85$. En aquest estudi, les colles de primera generació que han participat han estat 17 i de segona i tercera han estat 71.

Aquestes dades ens donen una participació a primera vista més alta de les colles històriques d'abans de 1990, tot i que si tenint en compte que aquestes coincideixen amb les colles de nivell 9 i 10, és a dir amb una mida de 400 i 300 castellers i castelleres, considerem que hi ha una participació equilibrada tot i que les colles de més nova formació són les que menys percentatge de respostes tenen, possiblement donat al baix nombre d'integrants de les formacions.

Percentatge de participació a l'enquesta per nivell de les colles

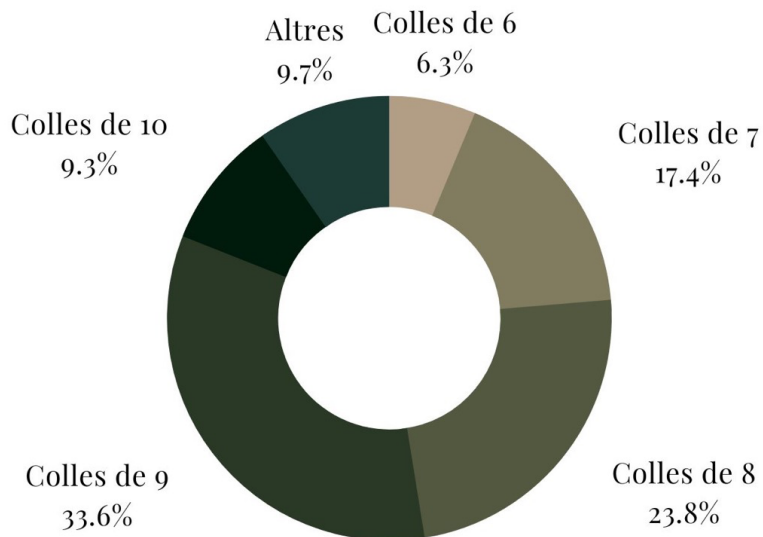
Per poder parlar sobre la participació de les colles, hem de conèixer primer el percentatge de colles per nivell que tenim actualment a la CCCC. La primera imatge mostra el percentatge per nivell de les colles a la CCC. La segona ens mostra el percentatge de participació de les colles a l'estudi per nivell.

PERCENTATGE NIVELL COLLES A LA CCCC

*Altres: Colles universitàries i colles de noves formació.

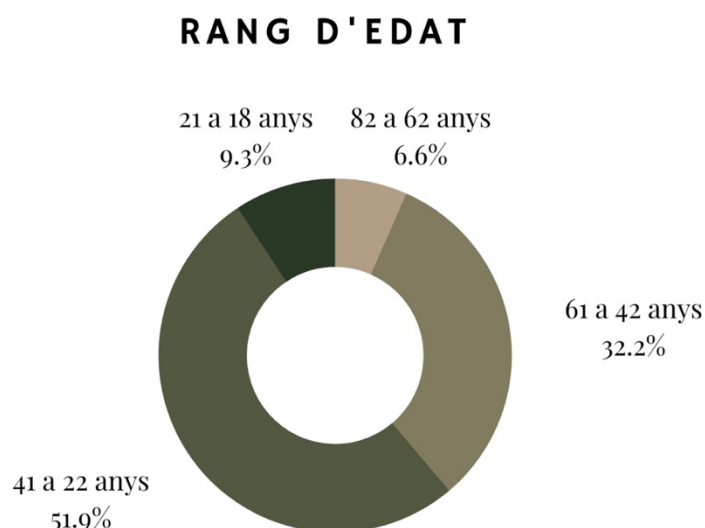
% PARTICIPACIÓ A L'ENQUESTA PER NIVELL DE LES COLLES

Com es pot observar a les gràfiques, el percentatge de participació coincideix aproximadament amb la quantitat de colles que hi ha per cada nivell, sent les majoritàries les colles de 9 i de 8 i les minoritàries les de 6 i 7. El percentatge de colles de 10, entenem que puja pel nombre de persones

que tenen a les colles (400 és el nombre estipulat per la categoria). Segons les dades proporcionades, les 3 colles de 10 han participat en l'enquesta mentre que 2 han participat de manera significativa: la Colla Joves Xiquets de Valls amb un 19,06% de participació i Castellers de Vilafranca amb un 15,76% en contraposició del 5,65% de la Colla Vella dels Xiquets de Valls. Pel que fa a les colles de 9 també totes han participat, destacant la participació dels Xiquets de Tarragona amb un 49,67%, sent el percentatge més alt de totes les colles. També totes les colles de vuit han tingut representació de les seves integrants a l'hora de respondre l'enquesta sent la Colla Castellera de Sant Pere i Sant Pau la que ha obtingut un percentatge més alt, amb un 45% de respostes. Un total de 25 colles de 7 han participat en l'enquesta de les 28 existents en aquesta categoria, sent els Xiquets del Serrallo amb un 47,20% de participació la colla amb més percentatge de respostes. Les colles de 6 i les que hem anomenat "Altres" (les colles universitàries i les colles de nova formació les englobem en l'apartat d'altres independentment del seu nivell) són les que menys participació han assolit. Podem concloure que les colles no convencionals, en formació o de nivell més bàsic no tenen la mateixa capacitat de mobilització o compromís que les altres colles. Cal tenir també en compte que les castelleres i castellers de les colles universitàries poden haver omplert l'enquesta prioritzant la seva colla convencional. Així i tot, la implicació i compromís de les colles universitàries en tot el procés ha estat molt destacable i creiem que pot existir una infrarepresentació a l'estudi per l'anterior motiu. En termes finals, podem dir que hi ha hagut una participació equilibrada en termes de categoria o nivell de la colla, cosa que ens permet poder tenir representativitat suficient per extreure resultats en funció dels nivells, amb altres variables.

Participació a l'enquesta per edat de les castelleres i castellers

Els rangs d'edat de les colles s'han classificat per any de naixement a l'enquesta. Tant el rang de major edat com el de menor parteix del criteri de les mateixes respostes que ha obtingut l'enquesta. Així, les persones de major edat que han contestat han estat nascudes a 1940, i les més joves, coincidint amb la majoria d'edat el 2004 (s'han aconseguit respostes de persones menors d'edat que han estat descartades tal com s'explica a la metodologia). Aquests anys coincideixen amb edats a 2022 de la següent manera:

1. 1940 a 1960: de 82 a 62 anys (6,6%)
2. 1961 a 1980: de 61 a 42 anys (32,2%)
3. 1981 a 2000: 41 a 22 anys (51,9%)
4. 2001 a 2004: 21 a 18 anys (9,3%)

Si tenim com a referència les dades a 2022 de població per edat a Catalunya segons l'Idescat, trobem un 20,16% de població que es troba entre els 0 i els 19 anys, un 23,43% entre 20 i 39 anys, un 31,08% entre 40 i 59 anys, un 19,50 entre els 60 i 79 anys i un 5,83 amb 80 anys o més. Si fem una comparativa d'aquestes dades, tot i que els criteris d'agrupació no coincideixen, podem tenir una orientació demogràfica de les colles en relació amb la població catalana. Aquesta comparativa ens permet aproximar-nos a la particularitat en termes de participació per edat a les colles. Veiem que el rang d'edat que més diferencia mostra entre la població de Catalunya i la població de les

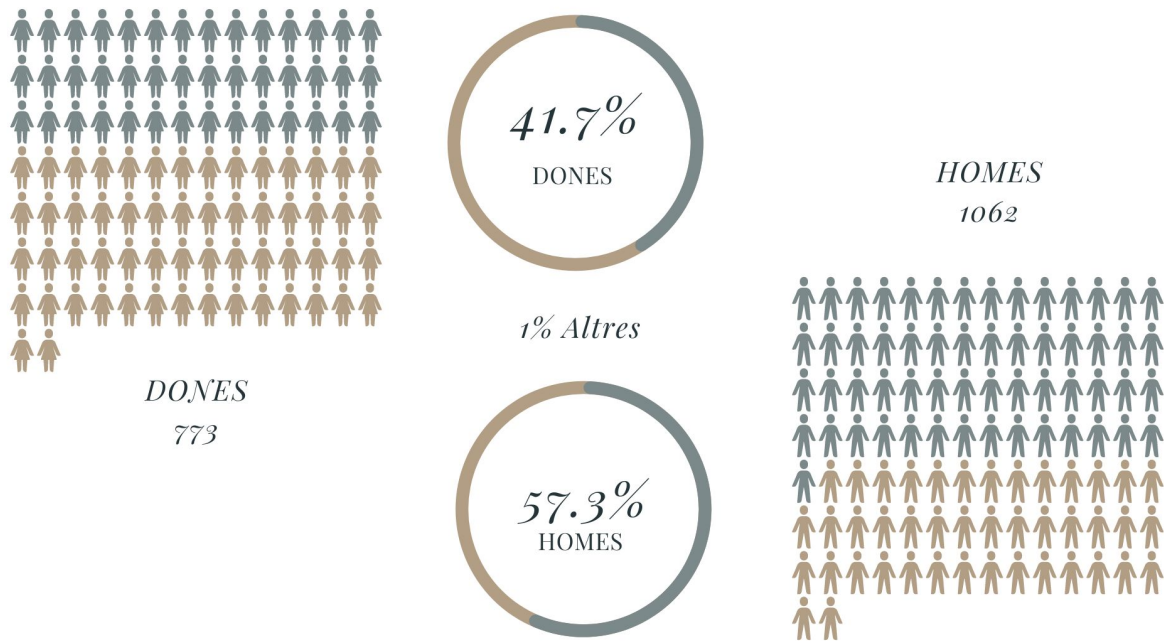
colles és el període d'edat entre el 20/22 - 39/42 amb un 28,47%, en positiu a les colles, és a dir, que les colles estan particularment conformades per joves en aquest rang d'edat. El rang entre 40/42-59/61 és pràcticament el mateix, amb una diferència d'1,12%, i el període de persones grans d'entre 60/62-79-82 torna a tenir més diferència, sent aquesta de 12,9, en negatiu a les colles, és a dir que aquestes estan particularment poc conformades per aquest rang d'edat. En aquest sentit, hem d'apuntar que això també es pot deure a la participació en si mateixa a l'enquesta, tot i que des de l'estudi es va intentar que tant el mitjà com el contingut fos el més accessible possible tant en termes de possibles bretxes digitals (l'enquesta es va fer mitjançant Google Forms, una eina fàcil que no requereix identificació amb correus electrònics, ni descarregar cap programa o App, sinó tan sols clicar a un enllaç; també es va demanar a les colles que en la mesura del possible ajudessin a les persones que puguin patir la bretxa digital per tal d'accedir-ne, així com es va fer difusió per diferents mitjans com s'explica a la metodologia per facilitar l'accés). Tot i que aquest biaix amb persones grans podria estar present a l'estudi, tot i les mesures contemplades per evitar-ho, pensem que aquestes dades reflecteixen la realitat de les colles, i la seva particularitat. Si donem per "bons" aquests resultats, podem donar diferents interpretacions a aquestes. Per una banda, l'activitat castellera es pot veure minvada en edats majors donada la dedicació i esforç físic que pot suposar. A més a més, les persones majors són aquelles amb més risc de lesions, o de patir problemes de salut que podem suposar una suspensió d'aquesta activitat que no tindria per què passar, per exemple, en altres activitats socials i culturals que no requereixen la mateixa activitat física o bé que no suposen el mateix risc de lesions per la naturalesa de la seva activitat. També, en aquesta mateixa línia, és important destacar que les assegurances de les colles, en un principi, no cobreixen les lesions derivades de l'activitat castellera a les persones majors de 70 anys, i podríem pensar que això pot influenciar d'alguna manera al fet que les persones continuen o no formant part del castell. En aquest sentit, és possible que les persones, per qüestions de salut o d'assegurança, per no poder continuar amb la seva habitual activitat en el castell, generi desmotivació per continuar participant en l'entitat o amb el mateix compromís. En tot cas, considerem que per poder extreure conclusions més precises o adequades a la realitat de les entitats, caldria fer un estudi qualitatiu que aprofundeix en la diada gent gran i participació.

BLOC 1: GÈNERE, FAMÍLIA I CURES

Qüestions d'identitat i diferències de gènere

“Com bona part de les expressions de la cultura popular catalana, els castells han estat durant la major part de la seva història una pràctica masculina” (Sánchez-Aragón, Sans-Guerra et al., 2022:12). Si pensem en la nostra societat i cultura patriarcal, de fet, ha estat una evidència que moltes de les activitats socials i culturals estaven fins fa no tants de temps ocupades pel gènere masculí. En aquest sentit, hem d'afegir que una activitat que implica “força” és simbòlicament una activitat pròpia dels cossos categoritzats “biològicament” com a masculins, a més de ser també la categoria d'identitat de gènere, imprescindible per comprendre les dinàmiques de desigualtat que succeeixen a les nostres societats. Les activitats que són públiques, que impliquen la força del cos i que són especialment reconegudes socialment, han estat també vinculades al gènere masculí. “Els estereotips de gènere han marcat la vida social de les dones i, especialment, n'han condicionat la participació esportiva basant-se en arguments arcaics com la debilitat física” (Sánchez-Aragón, Sans-Guerra et al., 2022:16)

En tot cas, que les colles hagin estat particularment masculinitzades no és una particularitat d'aquestes, sinó que forma part d'un sistema de gènere patriarcal, amb una distribució de rols que no només ha estat “diferent”, sinó desigual. Les colles no escapen a tot l'entramat que suposen les desigualtats de poder entre gèneres, sinó que formen part d'aquesta cultura que obstaculitza, encara en l'actualitat, l'activitat de les dones i les identitats dissidents a les colles castelleres, així com històricament a l'esport i altres activitats culturals o folklòriques (Sánchez-Aragón, Sans-Guerra et al., 2022). Actualment, l'estudi més complet i actualitzat sobre el paper de les dones i les diferències i desigualtats de gènere en termes de poder a les colles, és l'estudi ja mencionat “El paper de les dones a les estructures de poder de les colles castelleres” d'Anna Sánchez-Aragón, Raquel Sans-Guerra, Guillermo Soler-García de Oteyza i Paloma Pontón-Merino (2022). La següent gràfica es mostra la participació per gènere, que ha estat preguntat com a gènere sentit.

A la gràfica podem observar que les dones tenen una infrarepresentació en les colles, especialment si ho comparem amb la realitat de la societat catalana. Segons dades de l'Idescat 2022, un 49,04% de la població catalana són homes, mentre que el 50,96% són dones; per tant, havent-hi més dones a la població de Catalunya, i menys dones a les colles. Per una altra banda, a primera vista i sense posar en context, aquesta gràfica ens podria dir que les dones han participat menys de l'enquesta. Però, si tenim com a referència l'estudi de Sánchez-Aragón, Sans-Guerra et al., durant la temporada 2017 un 42% dels membres de les colles eren dones respecte al 58% d'homes (2022:16). Aquest resultat coincideix amb aquest estudi, que situa el percentatge de dones en un 40% aproximadament. Aquestes dades, posen en relleu que les dades recollides a l'estudi han estat equitatives en terme de gènere. Aquest desfalc entre les dades de l'estudi del 2017 amb aquest, pot deure's a la voluntat del present estudi d'incloure altres identitats de gènere que en aquest cas representen un 1% a les colles, dades que tampoc podem comprar amb les dades de l'Idescat, ja que no contempla les identitats sentides. Si ve aquestes identitats representen un percentatge minoritari a les colles, les respostes rebudes d'aquest 1% han estat no binari, prefereixo no dir-ho i altres.

Respecte a la població de gènere sentit dissident o no binària no es poden fer afirmacions ni extreure resultats clars, donat que actualment no existeixen dades de tipus cens o estadístiques oficials que ens diguin de manera fiable el nombre de persones de la població LGTBIQ+ diferenciada (la població LGTBIQ+ no només inclou les identitats i identificacions de gènere sinó també l'orientació sexual) ni a l'Estat espanyol ni a Catalunya, a causa de la protecció de dades.

Aquesta situació, en conseqüència, no ens permet fer comparacions fiables, rigoroses ni contextualitzades. En tot cas, la dada més aproximada sobre la qüestió la trobem a l'enquesta Ipsos del 2021 on s'indica que a Espanya han respost un 3% que s'identifiquen amb altres gèneres que no siguin home o dona i que un 1% prefereix no dir-ho. Tot i això, trobaríem que a les colles, aquestes persones que no s'identifiquen com a homes o dones només representen un 1%.

Seguint amb l'anàlisi, no es troben diferències significatives entre aquesta variable i el nivell de les colles, però sí en relació amb l'antiguitat, per exemple. Les colles "més noves" i en la majoria de casos més petites, tenen un major volum de dones, i les colles amb més antiguitat tenen més volum d'homes. Si el total de participacions diferenciades entre homes i dones és de 41,7% de dones i els homes un 57,3%, aquests percentatges es distribueixen per les colles de maneres desiguals.

Observant el total de dones, les colles on més s'aglutinen per antiguitat són les constituïdes des del 2011 fins a l'actualitat amb 20,1% de dones i un 14,9% d'homes, les constituïdes del 2001 al 2010 tenen un 9,4% de dones i un 4,2% d'homes, les constituïdes de 1991 al 2000 comença a igualar-se el percentatge amb un 29,8% de dones i un 29,3% d'homes. Les colles constituïdes entre 1981 i 1990 tenen un 15,5% de dones i un 16,5% d'homes, i les constituïdes entre 1971 i 1980 són les que més homes tenen amb un 13% i un 7,5% de dones. Les colles anteriors a 1970, però, no presenten tanta diferència, amb 22,1% d'homes i un 17,7% de dones, en relació amb les de 1971-198 que és el rang d'antiguitat on més homes estan representats.

Per una altra banda, respecte d'altres gèneres, aquest veiem que del total que representen tan sols un 0,9% a les colles, aquests es troben, percentualment, principalment a les colles constituïdes abans de 1970 i les colles entre 1991-2000, amb percentatges iguals de 23,5%. Però, si ens fixem en els números absoluts, les diferències entre unes i altres no són representatives; parlem de diferències que tenen a veure amb el nombre de persones que aglutinen els rangs d'antiguitat de les colles. En aquest sentit, podem dir que les colles més antigues i que coincideixen en bona part amb les més grans, tenen més probabilitat de tenir diversitat de gènere per la seva mateixa mida. Els detalls es troben a la següent taula.

Gènere*Antiguitat de la colla tabulació creuada									
			Antiguitat de la colla					Anterior a 1970	Total
			1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001-2010	2011-actualitat		
Gènere	Altres	recompte	2	3	4	3	1	4	17
		% dins de Gènere	11.8%	17.6%	23.5%	17.6%	5.9%	23.5%	100.0%
		% del total	.1%	.2%	.2%	.2%	.1%	.2%	.9%
	Dona	recompte	58	120	230	73	155	137	773
		% dins de Gènere	7.5%	15.5%	29.8%	9.4%	20.1%	17.7%	100.0%
		% del total	3.1%	6.5%	12.4%	3.9%	8.4%	7.4%	41.7%
	Home	recompte	138	175	311	45	158	235	1062
		% dins de Gènere	13.0%	16.5%	29.3%	4.2%	14.9%	22.1%	100.0%
		% del total	7.5%	9.4%	16.8%	2.4%	8.5%	12.7%	57.3%
Total		recompte	198	298	545	121	314	376	1852
		% dins de Gènere	10.7%	16.1%	29.4%	6.5%	17.0%	20.3%	100.0%
		% del total	10.7%	16.1%	29.4%	6.5%	17.0%	20.3%	100.0%

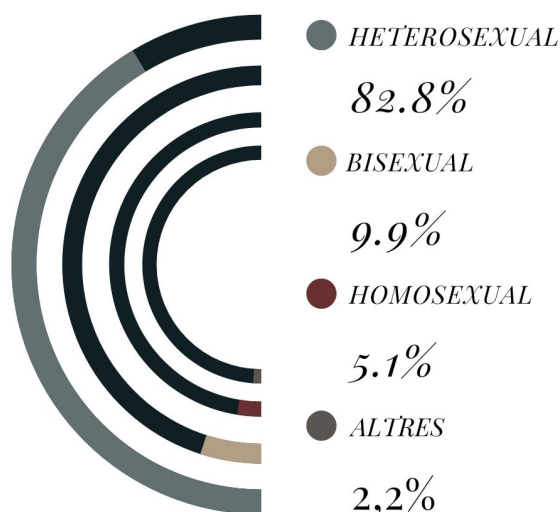
Si comparen els rangs d'edats amb el gènere, trobem que entre les persones nascudes entre 1961 i 2001 hi ha més dones que homes. Concretament, els homes estan més representats en els rangs d'edat nascuts entre 1940 i 1980, específicament un 9,0% d'homes enfront de 3,2% de dones entre 1940-1960, i un 37,8% d'homes enfront d'un 25% de dones entre 1961-1980. Quan passem a les persones nascudes entre 1981-2000 els resultats canvien, havent-hi una major representació de dones amb un 57,1% enfront d'un 47,8% d'homes. Entre les persones nascudes entre 2001-2004 les dones representen un 14,7% i els homes un 5,4%. És significatiu que els pols (1940-1960) es veu una clara major representació d'homes, i entre els més joves (2001-2004) una major representació de dones. En el cas d'altres gèneres, veiem que aquest estan representats majoritàriament en el rang entre 1981-2000 amb un 64,7%, seguit de 1961-1980 amb un 17%. El detall de les dades es troba a la següent taula.

Gènere*Rang d'edat tabulació creuada							
			Rang d'edat				Total
			1940-1960	1961-1980	1981-2000	2001-2004	
Gènere	Altres	recompte	1	3	11	2	17
		% dins de Gènere	5.9%	17.6%	64.7%	11.8%	100.0%
		% del total	.1%	.2%	.6%	.1%	.9%
	Dona	recompte	25	193	441	114	773
		% dins de Gènere	3.2%	25.0%	57.1%	14.7%	100.0%
		% del total	1.3%	10.4%	23.8%	6.2%	41.7%
	Home	recompte	96	401	508	57	1062
		% dins de Gènere	9.0%	37.8%	47.8%	5.4%	100.0%
		% del total	5.2%	21.7%	27.4%	3.1%	57.3%
Total		recompte	122	597	960	173	1852
		% dins de Gènere	6.6%	32.2%	51.8%	9.3%	100.0%
		% del total	6.6%	32.2%	51.8%	9.3%	100.0%

Sobre l'orientació sexual

Pel que fa a l'orientació sexual les dades obtingudes coincideixen en gran manera amb la mitjana Espanyola, on un 78% de la població es declara heterosexual i un 12% s'identifica amb una altra orientació, mentre el 10% prefereix no expressar la seva orientació sexual. En concret, el 6% de la població espanyola diu ser bisexual, el 5% homosexual i l'altre 1% pansexual (atracció independentment del sexe de l'altra persona) o omnisexual (atracció cap a tots els gèneres) (Ipsos, 2021). En el món casteller veiem que la bisexualitat supera la mitjana espanyola en gairebé 3 punts. Sobre l'orientació sexual no s'ha trobat dades estadístiques que aglutinen tots els rangs d'edat a Catalunya. El detall de les dades es troba a la següent gràfica:

ORIENTACIÓ SEXUAL

Si analitzem aquestes dades, diferenciades pel rang d'edat, podem observar que les persones nascudes entre 1940-1960 s'identifiquen en un 95,1% com a heterosexuals, i un 2,5% en altres (altres orientacions sexuals com pansexual, asexual, o no vull respondre). Les persones nascudes entre 1961-1980 s'identifiquen en un 93,3 % com a heterosexuals. És quan comencem a avançar en edats de tipus adults i joves, com les persones nascudes entre 1981-2000 baixa al 80,3% les persones que s'identifiquen com a heterosexual, i puja a un 11,1% les persones identificades com a bisexuals, un 6,3% com a homosexuals, i un 2,3% en altres orientacions sexuals. És, amb diferència, la població més jove, nascuda entre el 2001 i el 2004 on fins i tot s'equilibra l'heterosexualitat i les altres; així, aquest rang d'edat s'identifica amb l'heterosexualitat en un 52%, amb la bisexualitat en un 37%, amb l'homosexualitat en un 8,1%, i 2,1% en altres. Aquestes dades posen en evidència que es la població entre 18 i 21 anys la que, bé té una major llibertat sexual, atenent a la seva generació i avenços en matèria de llibertats i drets del col·lectiu LGTBIQ+, o bé que es aquesta generació que se sent més còmoda i/o segura expressant la seva orientació sexual.

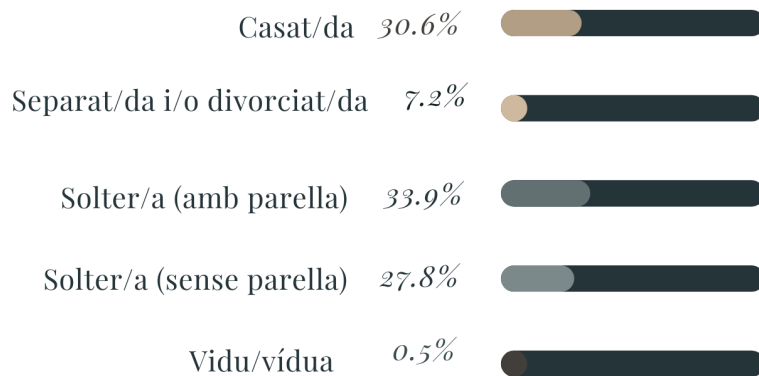
Respecte a la població catalana, segons el Baròmetre d'Opinió Política del Centre d'Estudis d'Opinió de 2022, que entrevista a 2000 persones de tota Catalunya, indica que la població menor de 25 anys, contesta a l'enquesta autogestionada que es defineixen com a bisexuals o heterosexuals en un 29%, mentre que aquesta xifra baixa al 20 quan la resposta és verbalitzada a la persona entrevistadora. El detall de les dades de l'enquesta es troba a la següent taula.

Rang d'edat*Orientació sexual tabulació creuada						
Rang d'edat		Orientació sexual				
		Bisexual	Heterosexual	Homosexual	Altres	Total
1940-1960	recompte	2	116	1	3	122
	% dins de Rang d'edat	1.6%	95.1%	.8%	2.5%	100.0%
	% del total	.1%	6.3%	.1%	.2%	6.6%
1961-1980	recompte	11	557	20	9	597
	% dins de Rang d'edat	1.8%	93.3%	3.4%	1.5%	100.0%
	% del total	.6%	30.1%	1.1%	.5%	32.2%
1981-2000	recompte	107	771	60	22	960
	% dins de Rang d'edat	11.1%	80.3%	6.3%	2.3%	100.0%
	% del total	5.8%	41.6%	3.2%	1.2%	51.8%
2001-2004	recompte	64	90	14	5	173
	% dins de Rang d'edat	37.0%	52.0%	8.1%	2.9%	100.0%
	% del total	3.5%	4.9%	.8%	.3%	9.3%
Total	recompte	184	1534	95	39	1852
	% dins de Rang d'edat	9.9%	82.8%	5.1%	2.1%	100.0%
	% del total	9.9%	82.8%	5.1%	2.1%	100.0%

Les colles castelleres es diferencien d'altres entitats culturals i del món de l'associacionisme per un element distintiu molt particular i característic lligat a la intergeneracionalitat. Les colles castelleres són un espai cultural compartit per les famílies en qualsevol de les seves formes. Sovint, la tradició familiar fa que famílies senceres formen part d'una colla castellera o bé a l'inrevés, l'entrada dels fills o filles fa que els progenitors i les progenitores s'apunten també a les colles i passin a formar-ne part activa. Com hem pogut veure anteriorment les persones integrants de les colles que han participat en l'estudi pertanyen a grups d'edat molt diversos i representatius de la societat catalana, a continuació analitzarem les característiques de parentesc, situació familiar i composició domèstica de totes elles. Respecte de l'estat civil de les castelleres i castellers, s'ha obtingut les següents dades:

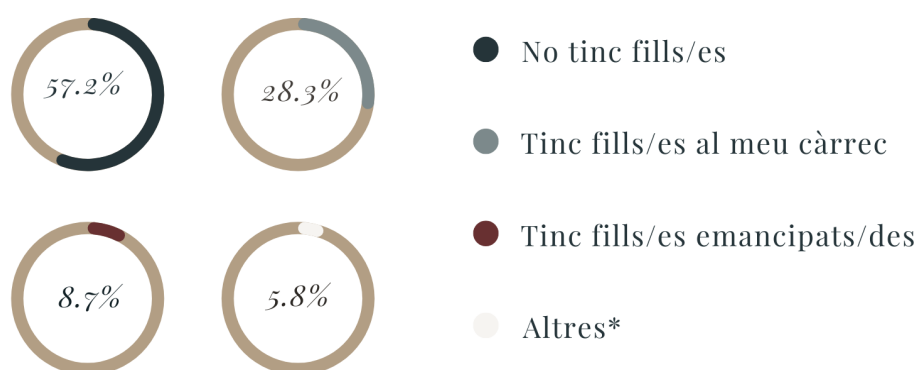
ESTAT CIVIL

Com veiem a la gràfica, més de la meitat de les persones enquestades, un 61,70%, són solteres sigui amb parella o sense, i un 30,6% estan casades. Aquesta dada difereix de la mitjana de la població catalana segons l'“Encuesta continua de hogares sh” de l'INE, a dades del 2020, on un 50,7% està casada i un 32,8% està soltera. Aquestes dades ens podrien estar donant pistes sobre la capacitat o bé sobre la percepció de què les colles són o poden ser un pol social per tal de conèixer gent per desenvolupar la vida sexoafectiva i amorosa, una qüestió que mereixeria un estudi qualitatiu concret sobre el tema, donat la diferència de percentatges en relació a persones casades o solteres amb la població catalana. Per una altra banda, un 7,5% de la població catalana es troba en una

situació de viudetat, i només el 0,5% de les persones participants en l'estudi ho són. Aquesta dada, però, pot explicar-se pel menor percentatge de respostes dels grups d'edat més gran (6,6% entre 63 i 85 anys) que, com ja s'ha mencionat, pot estar lligat a la bretxa digital, o bé a què hi ha una menor participació de persones grans a les colles.

SITUACIÓ FAMILIAR

*Persones majors al seu càrrec, amb fills/es, sense fills/es, entre altres

Sobre la situació familiar, veiem que un 57,2% de les persones que componen les colles no tenen fills/es. Si comparem les dades amb les de Catalunya, segons dades de l'INE de “Hogares por tipos” a dades del 2020, veiem que tant “pareja con hijos” com “madre o padre con hijos” sumen un total de 45,1%. A la població de les colles observem que un 42,8 tenen fills i/o filles, podent dir que les colles són un reflex pràcticament idèntic de la societat catalana en aquesta matèria.

En aquesta línia, respecte a la variable de situació familiar, les diferents categories en relació amb el gènere, entre homes i dones, es troben les següents diferències. Les més significatives es troben a la categoria “no tinc fills” on entre el total de dones representen un 62,6%, i entre el total d'homes un 53,2%. Del total de persones sense fills, un 57, 2%, les dones representen un 26,4% i els homes un 30,8%. En aquest sentit, veiem que hi ha més dones sense fills que homes, tot i que, les dones són majoritàries a les colles en els rangs d'edat on està la mitjana de maternitat catalana. Les dones s'acumulen en major mesura entre les nascudes entre 1981-2000 en un 57,1%. És a dir, aquelles que actualment tenen entre 42 i 23 anys. La mitjana d'edat de les dones a Catalunya està en 44,67, i en homes en 41,91 anys segons dades de l'INE, sobre Indicadors d'Estructura de la Població a l'any 2022. Així i tot, les dones tenen major representativitat en la categoria “no tinc

fills” que els homes. Per una altra banda, del total de dones, només un 5,3% ha declarat tenir fills o filles emancipades, però aquesta xifra es duplica en el cas dels homes amb un 12,1%, una qüestió que es pot explicar pel fet que hi ha més homes majors que dones a les colles. Respecte de tenir a càrrec persones majors o dependents, entre les dones aquestes suposen un 1,9% i entre homes un 1,0%. Respecte dels fills o filles a càrrec seu, la xifra entre el total de dones és de 27,2% i entre els homes un 29,1%. Si ens fixem en el total de persones amb fills o filles a càrrec seu, les dones representen un 11,4% i els homes un 16,8% del total de persones amb fills o filles a càrrec, que representen un 28,3%. La categoria que aglutina les persones amb fills a càrrec seu i majors o dependents a càrrec seu, entre el total d'aquests que suposen un 1,1% del total, les dones representen un 0,4% i els homes un 0,7%. Per la seva banda, les persones que tenen fills o filles a càrrec seu i també emancipats, que sumen un 2,8% del total, les dones representen un 0,9% i els homes un 2,0%. Finalment, si mirem les dades amb detall, sense agrupacions com a la primera gràfica que ens permet visualitzar les dades més representatives, observem en aquest percentatge de 42,8% amb diferents categories de fills/es, persones a càrrec destaca un 28,3% de fills a càrrec seu, els fills i filles emancipades en un 9,2%. Els detalls de les dades es troben a la següent taula.

Gènere		No tinc fills/es	fills/es emancipats	Tinc persones dependents a càrrec	fills/es a càrrec	Fills/es i dependents a càrrec	Fills/es emancipades, a càrrec	Total
Dona	recompte	484	41	15	210	7	16	773
	% dins de Gènere	62,6%	5,3%	1,9%	27,2%	0,9%	2,1%	100,0%
	% del total	26,4%	2,2%	0,8%	11,4%	0,4%	0,9%	42,1%
Home	recompte	565	128	11	309	13	36	1062
	% dins de Gènere	53,2%	12,1%	1,0%	29,1%	1,2%	3,4%	100,0%
	% del total	30,8%	7,0%	0,6%	16,8%	0,7%	2,0%	57,9%
Total	recompte	1049	169	26	519	20	52	1835
	% dins de Gènere	57,2%	9,2%	1,4%	28,3%	1,1%	2,8%	100,0%
	% del total	57,2%	9,2%	1,4%	28,3%	1,1%	2,8%	100,0%

NOMBRE DE FILLS/ES

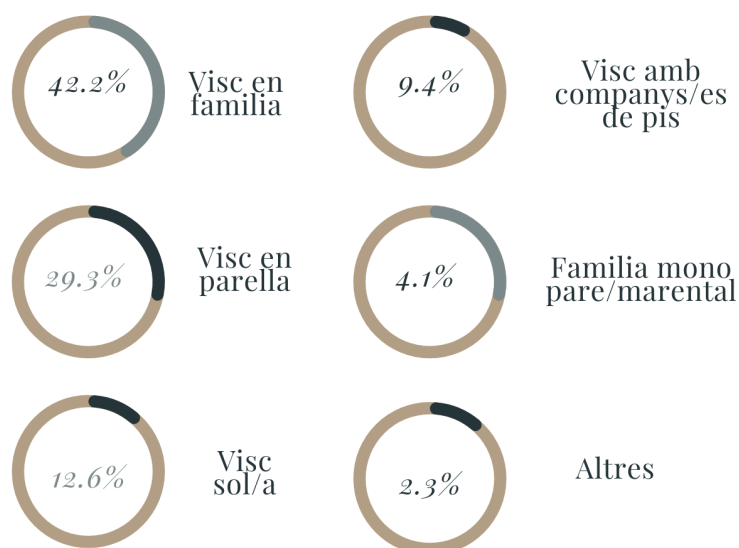

La mitjana de fills/es per persona a les colles castelleres participants és de 0,77. Aquesta dada no és comparable amb l'Indicador Conjuntural de Fecunditat de Catalunya que és de 1,23, el que correspondria a 1,23 fills per dona. En aquest estudi hem preguntat tant a mares com a pares però hem destriat les dades en les quals ens responen les dones per poder-ho comparar. Del total de 773 dones les respostes ens indiquen que tenen un total de 444 fills/es, per tant la mitjana seria de 0,57 fills/es per dona. Una xifra molt inferior a la mitjana catalana.

En aquest sentit, podem pensar que les dones deixen d'anar a la colla o baixa el seu nivell d'implicació al tenir fills o filles, donat que sabem que la conciliació és més complicada per les dones que pels homes com diu l'estudi de Sánchez-Aragón, Sans-Guerra et al. (2022); en aquest cas, però, les dades d'aquest estudi no mostren una baixada de dones en les franges d'edat que s'estima que les dones tenen el primer fill a la població catalana (entre els 30 i el 40).

Davant d'aquesta dada tan diferent amb la resta de la població catalana, de moment només podem extreure hipòtesis de les seves causes, ja que per poder fer afirmacions o treure resultats acords a la realitat de les dones, és necessari un estudi concret que estudiï el fenomen de la maternitat a les colles. No trobem que les colles o l'activitat castellera pugui ser-hi un element determinant per decidir la maternitat a les dones, però si podem pensar que, bé hi ha dones que han tingut fills o filles que han abandonat les colles en tenir fills i que no han contestat aquesta enquesta; bé que les dones que formen part de les colles tendeixen a no tenir fills o filles, per pròpia decisió personal, perquè s'ha prioritzat la vida professional donat que hi ha un alt grau de formació d'estudis superiors i universitaris, i/o que davant de la manca de facilitats per conciliar tant amb els castells com amb la vida professionals i social, les dones castelleres tenen menys fills filles.

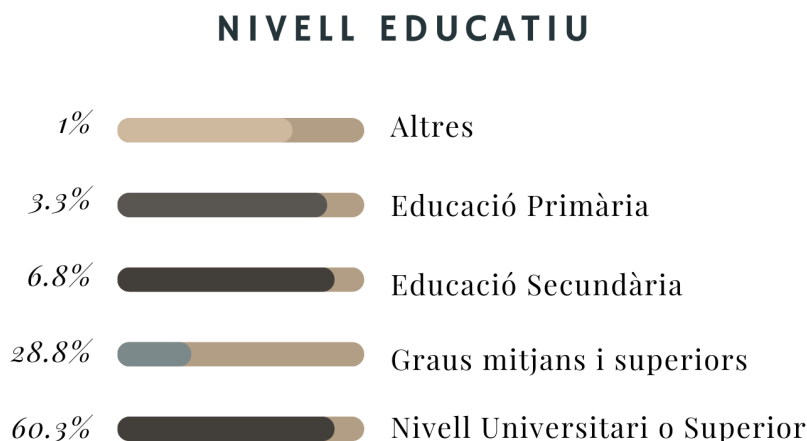
COMPOSICIÓ DOMÈSTICA

En el gràfic sobre la composició domèstica podem veure com la majoria de persones enquestades, un 42,2%, viu en família i un 29,3% viu amb la parella. Aquestes dades, si les comparem amb els Indicadors anuals de Llars per tipus de l'Idescat, difereixen de la realitat de la societat catalana, ja que a Catalunya un 35,8% viu en família, un 23,6% en parella mentre que l'11,5% de les llars són famílies monoparentals i només el 3% comparteix habitatge amb dues o més persones que no formen part del seu nucli familiar. En el cas de les colles castelleres un 12,6% són llars unifamiliars en contraposició del 26% si ens fixem en les dades globals de Catalunya. Això pot ser degut al gran gruix de respostes per part de persones nascudes a partir de 1994 (617 respostes) (tindrien aproximadament 29 anys que segons les últimes dades del baròmetre europeu Eurostat és l'edat mitjana en què els i les joves s'emancipen a Espanya) això fa que augmenti el nombre de joves que no estan encara emancipats i viuen en família, però també veiem que el percentatge de llars formades per persones que comparteixen pis està per sobre de la mitjana catalana a causa del mateix factor. Finalment, el percentatge de famílies monoparentals/monomaternals està infrarepresentat en les colles si tenim en compte la mitjana de la societat catalana.

BLOC 2: FORMACIÓ I SITUACIÓ SOCIOECONÒMICA

Sobre el nivell educatiu

Si comparem les dades obtingudes sobre el nivell educatiu que trobem entre els i les integrants de les colles castelleres amb les dades de la població catalana segons l'Idescat a dades del 2020, hi trobem moltes diferències. El 60,3% del món casteller podem dir que té un nivell educatiu universitari o superior, mentre que a la població catalana aquesta població representa un 24,18%. En tot cas, aquesta dada es pot veure esbiaixada per l'alt percentatge de població “jove” a les colles, amb més capacitat i/o oportunitats d'accedir al món universitari. Tot i així, podem dir que tot i les diferències en oportunitats a les diferents generacions, l'univers casteller té un alt grau de formació universitària. El 19,33% dels catalans i catalanes ha superat estudis de grau mitjà o superior professional mentre que a les colles aquest percentatge és del 28,8%. En les colles hi trobem un 6,8% de persones amb educació secundària completa mentre que a la societat catalana aquesta xifra és del 28,24% aproximadament, cal apuntar que la classificació de nivells educatius feta per l'Idescat difereix en la classificació d'aquest estudi pel que fa a l'educació secundària, ja que l'estadística catalana ho classifica en el seu cas com la primera etapa d'educació secundària i similar (arribaria fins a 3r d'ESO). Un 3,3% de les persones que formen les colles té l'educació primària mentre que a Catalunya és un 11,35% de la població. L'1% restant del món casteller l'hem agrupat en altres, ja que només 3 persones han apuntat que no tenen estudis mentre que la resta ofereixen respostes diverses. Per contra, a Catalunya un 3,16% de la població no ha completat l'educació primària i un 0,32% és analfabeta. Podem concloure que les persones que formen part de les colles tenen un

nivell d'estudis molt més elevat respecte al de la societat catalana. Aquest fet pot veure's accentuat a causa del format de l'enquesta on les persones de les colles amb menys estudis i/o coneixements informàtics poden tenir més dificultats per respondre l'enquesta. D'igual manera les persones amb estudis superiors poden estar més sensibilitzades amb l'objectiu d'aquest estudi, la qual cosa fa que es mostrin més predisposades a respondre l'enquesta. Tot i això, el percentatge és extraordinàriament superior a la mitjana i podem concloure que els castellers i castelleres en la gran majoria, amb un 89,1%, tenen estudis superiors si sumem els graus professionals mitjans i superiors i les titulacions universitàries o superiors.

Si creuem el nivell educatiu amb el gènere, observem també algunes diferències. Entre el total de dones, aquestes tenen nivell universitari o superior en un 63,8% i del total d'homes un 57,9%. Del total de persones amb nivell universitari o superior, que suposa un 60,3% del total de persones enquestades, les dones representen un 26,6% i els homes un 33,2%. Respecte dels graus mitjans, del total de dones, aquestes s'ubiquen en aquest nivell en un 27,3% i els homes en un 29,8; del total de persones amb graus mitjans i superiors que suposen un 28,8% del total, les dones representen un 11,4% i els homes un 17,1%. En el cas de l'Educació Secundària Obligatòria, entre les dones aquestes suposen un 0,9% i els homes un 0,5%.

Respecte de l'educació primària obligatòria, del total de dones aquestes suposen un 2,5%, i els homes un 4%. Del total de persones amb primària, que suposen un 3,3%, veiem que les dones representen un 1% i els homes el 2,3%. El detall de les dades es troben a la següent taula.

Gènere*Nivell educatiu tabulació creuada								
		Nivell educatiu					Total	
		Altres	Educació Primària Obligatòria	Educació secundària obligatòria	Graus mitjans i superiors	Nivell universitari o superior		
Gènere	Altres	recompte	0	0	2	7	8	17
		% dins de Gènere	0.0%	0.0%	11.8%	41.2%	47.1%	100.0%
		% del total	0.0%	0.0%	.1%	.4%	.4%	.9%
	Dona	recompte	11	19	46	211	493	773
		% dins de Gènere	1.4%	2.5%	5.0%	27.3%	63.8%	100.0%
		% del total	.6%	1.0%	2.1%	11.4%	26.6%	41.7%
	Home	recompte	8	43	80	316	615	1062

		% dins de Gènere	.8%	4.0%	7.6%	29.8%	57.9%	100.0%
		% del total	.4%	2.3%	4.3%	17.1%	33.2%	57.3%
Total		recompte	19	62	121	534	1116	1852
		% dins de Gènere	1.0%	3.3%	6.5%	28.8%	60.3%	100.0%
		% del total	1.0%	3.3%	6.5%	28.8%	60.3%	100.0%

Pel que fa al nivell educatiu, gènere i edat, trobem les següents diferències. La primera taula ens mostra els resultats relatius a les dones, i la segona relatiu als homes. En aquest sentit, és destacable entre les dones, entre les nascudes en el període 1940-1960, aquestes tenen un nivell universitari o superior en un 56,0% i els homes un 39,6%, molt per damunt del que en principi podríem pensar en aquestes edats, posant en relleu l'alt percentatge de dones a la universitat des de fa generacions. És en les franges d'edat com 1961-1980 que les xifres s'aproximen, trobant que en el nivell universitari o superior, entre les dones aquest nivell representa un 45,6% i entre els homes un 47,1%; entre el rang de 1981-2000, el nivell universitari o superior, entre les dones aquestes representen un 75,3% i entre els homes un 70,5%; entre el rang del 2001-2004, el nivell universitari o superior, entre les dones representen un 51,8% i entre els homes un 52,6%.

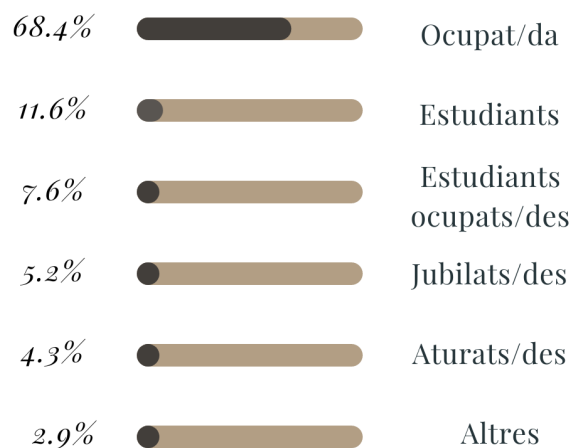
Respecte a graus mitjans, es veu una major representació d'homes en el rang d'edat de 1940-1960, entre les dones aquest nivell representen un 24% i entre els homes un 36,5%; entre els i les més joves, però, aquesta xifra canvia i entre les dones els graus mitjans o superiors suposen un 35,1% i entre els homes un 28,1%. Respecte a l'Educació Secundària Obligatòria, destaquem que entre 1940-1960, entre les dones aquest nivell representa un 16% i entre els homes un 9,4%, i entre els i les més joves entre 2001-2004, entre les dones aquest nivell representa un 10,5% i entre els homes un 15,8%. Respecte de l'Educació Primària Obligatòria, destaquem que en el rang d'edat 1940-1960, entre les dones aquest nivell representa un 4% i entre els homes un 13,5%, i entre 1961-1980, entre les dones aquest nivell representa un 8,3% i entre els homes un 6,5%. El detall de les dades es pot observar a les següents taules.

		Nivell educatiu					Total
		Altres	Educació Primària Obligatòria	Educació Secundària Obligatòria	Graus mitjans i superiors	Nivell universitar i superior	
DONES							
Rang d'edat	1940-1960	0	1	4	6	14	25

		0.0%	4.0%	16.0%	24.0%	56.0%	100.0%
	1961-1980	2	16	13	74	88	193
		1.0%	8.3%	6.7%	38.3%	45.6%	100.0%
	1981-2000	6	2	10	91	332	441
		1.4%	.5%	2.3%	20.6%	75.3%	100.0%
	2001-2004	3	0	12	40	59	114
		2.6%	0.0%	10.5%	35.1%	51.8%	100.0%
Total		11	19	39	211	493	773
		1.4%	2.5%	5.0%	27.3%	63.8%	100.0%

HOMES		Nivell educatiu					Total
		Altres	Educació Primària Obligatòria	Educació Secundària Obligatòria	Graus mitjans i superiors	Nivell universitar i superior	
Rang d'edat	1940-1960	1	13	9	35	38	96
		1.0%	13.5%	9.4%	36.5%	39.6%	100.0%
	1961-1980	2	26	37	147	189	401
		.5%	6.5%	9.2%	36.7%	47.1%	100.0%
	1981-2000	3	4	25	118	358	508
		.6%	.8%	4.9%	23.2%	70.5%	100.0%
	2001-2004	2	0	9	16	30	57
		3.5%	0.0%	15.8%	28.1%	52.6%	100.0%
	Total	8	43	80	316	615	1062
		.8%	4.0%	7.5%	29.8%	57.9%	100.0%

SITUACIÓ LABORAL

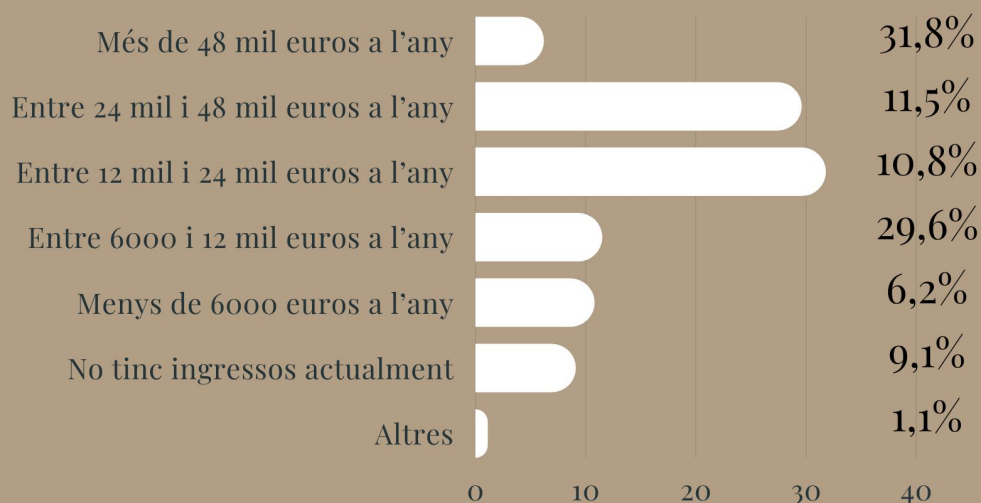
En la situació laboral de les persones que formen les colles destaca especialment que, el 76% estan actives laboralment. D'aquest percentatge un 7,6% està també cursant estudis paral·lelament. Si ho comparem amb les dades dels indicadors anuals de població ocupada i taxa d'ocupació de l'Idescat, 2022, trobem que existeix una taxa d'ocupació del 70,2% de la població catalana entre 16 i 64 anys (en edat laboral) mentre que la taxa d'ocupació de la població de més de 16 anys és del 55%. Cal tenir en compte que en les dades que hem recopilat en aquest estudi l'edat de les persones enquestades és entre 18 i 79 anys, per tant, farem la comparativa amb la taxa d'atur amb relació a la població total. Si contraposem el 76% d'ocupació de la població castellera amb el 55% de la població total, veiem que en el món casteller existeix una taxa d'ocupació molt superior a la de la societat catalana.

Si analitzem les dades sobre la situació laboral en relació amb el gènere, observem que entre les dones hi ha un 61,2% ocupada, i entre els homes un 73,9%. Del total de persones ocupades els homes suposen un 42,8% i les dones un 25,8%. En aquest sentit, veiem que, en ambdós casos, tant entre grups de gènere, com entre el grup d'ocupats, els homes està més laboralment actius que les dones. En el cas d'estudians i ocupats, entre les dones aquestes representen un 9,8% i entre els homes un 5,5%. Entre el total d'estudians treballadors/es que són un 7,3 de la població castellera, les dones també suposen un 4,1% i els homes un 3,2%. Veiem doncs que, si bé hi ha més homes ocupats que dones, la combinació d'estudiant treballador/a es dona més en dones que homes. Respecte d'estudians, entre les dones aquestes representen un 18,9% i entre els homes un 8,3%, havent-hi una gran diferència. Entre el total d'estudians que són un 12,8% del total de la població

enquestada, les dones representen un 8,0% i els homes un 4,8%. En el cas de persones a l'atur, entre les dones, aquestes són un 4,7% i els homes un 4,1%, per tant, no hi ha pràcticament diferència. En el cas de persones jubilades, però, veiem que entre els homes representen un 6,7% i entre les dones un 3,2%. Del total de persones jubilades que suposen el 5,2% de la mostra, les dones representen un 1,4% i els homes un 3,9%. Si comparem la taxa d'ocupació per gèneres amb la de la població de Catalunya, podem dir que els percentatges de les colles amb un 61,2% (dones) i un 73,9% (homes) encara són superiors al 50,9% (dones) i al 59,4% (homes) de la societat catalana. Els detalls de les dades es troba a la següent taula.

Gènere Dona-home*Situació Laboral tabulació creuada								
Gènere		Situació Laboral						
		Altre inactivitat	Aturat/da	Estudiant	Jubilat/da	Ocupat/da	Ocupat/Estudiant	Total
Dona	recompte	17	36	146	25	473	76	773
	% dins de Gènere	2,2%	4,7%	18,9%	3,2%	61,2%	9,8%	100,0%
	% del total	0,9%	2,0%	8,0%	1,4%	25,8%	4,1%	42,1%
Home	recompte	16	44	88	71	785	58	1062
	% dins de Gènere	1,5%	4,1%	8,3%	6,7%	73,9%	5,5%	100,0%
	% del total	0,9%	2,4%	4,8%	3,9%	42,8%	3,2%	57,9%
Total	recompte	33	80	234	96	1258	134	1835
	% dins de Gènere	1,8%	4,4%	12,8%	5,2%	68,6%	7,3%	100,0%
	% del total	1,8%	4,4%	12,8%	5,2%	68,6%	7,3%	100,0%

NIVELL SOCIOECONÒMIC

Sobre el nivell socioeconòmic podem veure que la població castellera guanya en un 29,6% més de 24 mil euros a l'any, és a dir, més de 2000 euros al mes aproximadament. Entre 12 i 24 mil a l'any un 31,8% i més de 48 mil euros a l'any un 6,2%. Aquestes dades ens indiquen que les colles aglutinen una població de classe mitjana i mitja alta en un bon percentatge, diferent del que era antigament a les colles que estaven principalment compostes per classes populars i obreres. Aquestes xifres coincideixen a més a més amb un alt percentatge de persones amb formació universitària o superior.

Si creuem el nivell econòmic i el gènere, es troben diferències significatives. Entre les dones, aquelles que no tenen ingressos suposen un 13,6%; entre els homes, aquest grup només suposa un 5,9%. Si ens fixem en l'altre extrem, a les persones que guanyen més de 48.000 euros a l'any, novament veiem la bretxa salarial: entre les dones aquestes suposen un 22,8%, i entre els homes un 45,8% i, del total de persones que guanyen més de 48.000 euros que són un 35,9% del total de la població enquestada, les dones representen un 9,4% i els homes un 26,5%. El mateix succeeix si mirem la població que guanya menys de 6.000 euros a l'any, entre les dones aquestes suposen un 15,1% i entre els homes un 7,2. Del total de persones que guanyen menys de 6.000 euros a l'any, les dones representen un 6,5% i els homes un 4,9%. En tots els casos veiem que les dones estan en una pitjor situació econòmica que els homes sent aquesta situació un reflex d'això que succeeix en la societat catalana, on hi ha una bretxa salarial del 20,6% segons l'informe d'evolució de la bretxa salarial de gènere a Catalunya 2019, elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu. La fórmula per a la mesura de la bretxa salarial de gènere quantifica la diferència

entre el salari mitjà anual percebut pels homes i el salari mitjà anual percebut per les dones, prenent com a referència el salari dels homes, en aquest estudi no preguntem pel salari exacte, per tant, no podem obtenir aquesta dada per contrastar. Només quan ens fixem en xifres com entre 12.000 i els 24.000 euros a l'any és que s'equilibra entre gèneres, sent del total de població en aquest rang, les dones un 32,2% i els homes un 31,8%. Els detalls de les dades es troben a la següent taula.

Gènere Dona-home*Nivell Socioeconòmic tabulació creuada								
Gènere		Nivell Socioeconòmic						Total
		Altres	Entre 12 mil i 24 mil euros a l'any	Entre 6000 i 12 mil euros a l'any	Menys de 6000 euros a l'any	Més de 48 mil euros a l'any	No tinc ingressos actualment	
Dona	recompte	9	249	120	117	173	105	773
	% dins de Gènere Dona-home	1,2%	32,2%	15,5%	15,1%	22,4%	13,6%	100,0%
	% del total	0,5%	13,6%	6,5%	6,4%	9,4%	5,7%	42,1%
Home	recompte	10	338	89	76	486	63	1062
	% dins de Gènere Dona-home	0,9%	31,8%	8,4%	7,2%	45,8%	5,9%	100,0%
	% del total	0,5%	18,4%	4,9%	4,1%	26,5%	3,4%	57,9%
Total	recompte	19	587	209	193	659	168	1835
	% dins de Gènere Dona-home	1,0%	32,0%	11,4%	10,5%	35,9%	9,2%	100,0%
	% del total	1,0%	32,0%	11,4%	10,5%	35,9%	9,2%	100,0%

Per una altra banda, el tipus d'ocupació dels castellers i castelleres pot ser de gran interès per reflexionar sobre quines són les professions minoritàries i si ens poden donar alguna pista sobre la flexibilitat d'horaris i el compromís i/o la implicació amb la colla. En aquest cas els i les enquestades van poder respondre amb una resposta curta, per tant, hem obtingut una gran diversitat de respostes i ocupacions que hem aglutinat en diferents sectors, inspirades per les classificacions emprades en l'INE. En l'apartat d'altres hem aglutinat tota mena de respostes que no tenien cap punt en comú amb la resta de classificacions i per tenir un nombre molt poc significatiu de respostes. El sector educatiu representa, amb un 11,96%, la professió més exercida dins del món casteller. En el camp de la salut hem aglutinat des de metges/esses, tot el sector de la infermeria,

farmàcia, fisioteràpia, odontologia, etc. , on veiem que amb 139 respostes representa un 7,66% del total de respostes vàlides, que en aquest apartat han estat 1814. Un 7,17% de persones enquestades són estudiants. Amb el mateix percentatge hi trobem representat el sector de l'arquitectura i enginyeria mentre que i un 6,78% treballen fent tasques d'administració. El que mostra la següent taula són les professions majoritàries de les persones que conformen les colles.

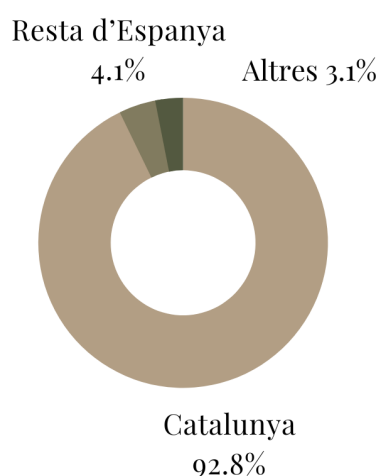
Administració	123
Administració Pública	49
Altres	412
Arquitectura i enginyeria	130
Científic/a - Investigador/a	43
Comerç, Dependent/a	19
Comercial	20
Comunicació, periodisme, audiovisual, o similar	44
Conductor	16
Consultoria	13
Coordinació, encarregats	24
Direcció, gerència, càrrecs responsabilitat empresa	56
Disseny	24
Docència/Educació	217
Economista/finances	12
Educació Social, cures, àrea social	45
Empresari/a / Autònom/a	34
Estudiant	130
Gestió	20
Hosteleria	34
Jubilat/da	40
Monitor/a lleure/menjador/altres	34
Operador/a	20
Programador/a, informàtic	44
Recursos Humans	12

Salut	139
Tècnic/a	60

BLOC 3: TRETOS IDENTITARIS

Sobre el lloc de naixement i la llengua

LLOC DE NAIXEMENT

Sabem que les colles són molt més que fer castells. Les colles són entitats que formen part del teixit associatiu en el seu territori. Que les colles són un espai de socialització, de generar xarxa comunitària i de creació de vincles afectius, forts i estables en el temps és innegable. De fet, “des d'un punt de vista social, els assajos i les actuacions castelleres són espais-temps de trobada que afavoreixen la interacció entre persones molt diverses (per origen social, edat, sexe o ètnia, entre d'altres) fins al punt que els castells es converteixen en la principal esfera de socialització secundària, que és aquella que permet a les persones relacionar-se entre elles en espais més allunyats del seu nucli social més proper” (Valls Fonayet, 2022). Les colles conformen un grup social i comunitari que va molt més enllà de la pràctica i tècnica del castell. Les colles tenen diferents comissions que fa que aquestes entitats facin infinitat d'activitats social, culturals, d'oci, de suport i ajuda a la comunitat, beneficència, etc. Ara bé, tenim molt arrelat pensar que, si un lloc és un espai de sociabilitat i generació de vincles, xarxa i “cohesió”, això implica automàticament la capacitat d'inclusió o integració de tothom, incloent-hi les persones amb diversitat funcional, amb gèneres o sexualitats dissidents o a les persones migrades, racialitzades, entre altres grups que es poden considerar “col·lectius d'exclusió”. I, si bé “inclusió” i colla semblen anar plegats, sent una sort de “creença popular”, gairebé un *mantra* que acompanya de manera discursiva les

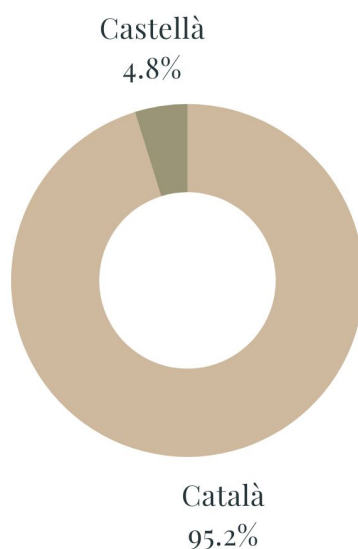
composicions i funcionalitats socials de les colles, aquest estudi ens ha posat en relleu que les colles no són tan diverses com podem pensar en termes de lloc d'origen o naixement de les persones que les componen, desmunten la idea d'inclusió de la diversitat en termes de raça, ètnia i lloc de procedència. De fet, en aquest sentit s'ha d'aclarir que el qüestionari es podia fer en castellà o català, justament atenent que les persones migrades tinguessin una facilitat d'accés en cas de no tenir facilitat amb el català, per tal de poder recollir també persones d'altres orígens fora de Catalunya. Les dades parlen per si soles, i si les comparem amb les de la població catalana, podem veure que les colles no són en aquest sentit un reflex de la societat quant a la seva composició per lloc o origen de naixement, tant si ens referim a persones nascudes a la resta de l'Estat Espanyol o a la resta del món. Actualment, amb dades a 2022 de l'Idescat, les persones migrades a Catalunya de fora de l'Estat espanyol són 1.250.665, i les persones nascudes a la resta de l'Estat Espanyol són 1.212.621, en dades del padró a 1 de gener de 2021 de l'Idescat. En percentatges, la població nascuda fora de l'Estat Espanyol que viu a Catalunya és un 16,13%, i les persones nascudes a la resta de l'Estat Espanyol són un 15,64%. Això vol dir que els percentatges de migració tant de la resta d'Espanya com de fora de l'Estat Espanyol conformen un 31,77% de la població que viu a Catalunya. A les colles, el percentatge de persones nascudes fora de Catalunya sumen un 7,2%, posant en evidència que les colles estan conformades particularment per persones nascudes a Catalunya, i que la seva capacitat d'incloure persones migrades tant del territori espanyol com de la resta del món és particularment baixa; això es pot deure per diversos factors, tant perquè l'activitat com a tal no sigui d'especial interès per les persones nascudes fora del territori català, com perquè les colles no resultin un espai obert o de fàcil accés per les persones no autòctones. En aquest sentit, probablement necessitem un estudi qualitatiu que ens permeti aprofundir en aquesta qüestió, així com poder conèixer, per exemple les polítiques d'inclusió activa en aquests termes de les colles castelleres i, segurament, altres entitats folklòriques i de cultura popular.

Una dada significativa és que les persones en el rang d'edat de persones nascudes entre 1961- 1980 representen un 1,7% del total de persones procedents de la resta d'Espanya, si ho comparem amb el volum d'entrades de gent a les colles seria una xifra significativa, ja que representa un 5,4% dins del rang d'edat. Aquesta dada es correspon amb l'èxode migratori que va tenir lloc des del 1962 fins al principi dels vuitanta del camp a les ciutats. Catalunya va esdevenir un dels punts de tota Espanya amb més rebuda d'immigració interior, fins a l'any 1980 es va mantenir aquesta tendència positiva (Ortega-Rivera, Solana Solana, 2015). Pel que fa als castellers i castelleres nascudes a la resta del món (Europa i altres continents) cal destacar el percentatge més alt (1,7% del total) en els nascuts entre 1981 i el 2000. Com apunten Ortega-Rivera, Solana Solana "La immigració des d'altres països de població estrangera agafà una forta embranzida a partir de

l'any 2000, amb un increment molt notable a partir de l'any 2002. En termes absoluts, s'arriba a assolir un volum superior a les 150.000 entrades entre el 2004 i el 2007" Aquestes persones possiblement van arribar a Catalunya en aquesta onada migratòria. En tot cas, el que és significatiu de les dades que ens aporta aquest estudi, és la baixa participació de persones nascudes fora de Catalunya.

Rang d'edat*Lloc de naixement o de procedència tabulació creuada						
			Lloc de naixement o de procedència			Total
			Catalunya	Resta d'Espanya	Resta del món	
Rang d'edat	1940-1960	recompte	116	6	0	122
		% dins de Rang d'edat	95.1%	4.9%	0.0%	100.0%
		% del total	6.3%	.3%	0.0%	6.6%
	1961-1980	recompte	545	32	20	597
		% dins de Rang d'edat	91.3%	5.4%	3.4%	100.0%
		% del total	29.4%	1.7%	1.1%	32.2%
	1981-2000	recompte	898	30	32	960
		% dins de Rang d'edat	93.5%	3.1%	3.3%	100.0%
		% del total	48.5%	1.6%	1.7%	51.8%
	2001-2004	recompte	160	8	5	173
		% dins de Rang d'edat	92.5%	4.6%	2.9%	100.0%
		% del total	8.6%	.4%	0.3%	9.3%
Total		recompte	1719	76	57	1852
		% dins de Rang d'edat	92.8%	4.1%	3.1%	100.0%
		% del total	92.8%	4.1%	3.1%	100.0%

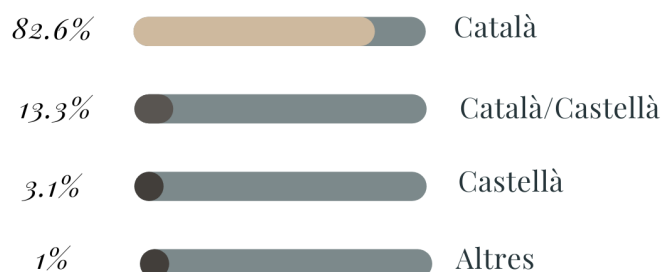
LLENGUA DE RESPOSTA

Si tenim en compte les dades de l'Idescat sobre els usos lingüístics de la població de 2018, darrera actualització, veiem que a Catalunya el català i el castellà com a llengua inicial representen un 31,5% i un 52,7% respectivament. Com a llengua d'identificació, el català representa un 36,6%, el castellà un 46,6% i ambdues un 6,9%. Com a llengua habitual, que és la que vindria a rescatar aquest estudi, tal com hem explicat, el català representa un 95,2% i el castellà un 4,8%.

Així, si la població que viu a Catalunya fa un ús del català en un 36,1%, la població de les colles castelleres utilitzen aquesta llengua en un 95,2%. Aquestes xifres poden tenir diferents interpretacions, per una banda, podem pensar que són, probablement, les persones catalanoparlants les que s'apropen a una colla castellera, vinculat a un tret identitari amb la cultura popular catalana. Per una altra banda, és també possible que, si a les colles es parla majoritàriament català, les persones que siguin habitualment castellanoparlants fan servir el català en les colles, i que en respondre l'enquesta hagin escollit el català per “costum” d'ús de la llengua catalana per parlar en i sobre castells, per exemple.

LLENGUA D'INTERACCIÓ A LA COLLA

Les dades de la gràfica de llengua d'interacció a les colles, posen en relleu que les persones, emplenant l'enquesta van escollir la llengua habitual i no la llengua d'identificació amb els castells o les colles, ja que com veiem, el percentatge d'ús del català dintre de les colles baixa, i puja l'ús indistint entre les llengües. Això ens està dient que, a més a més, hi ha persones que són catalanoparlants a les colles que interactuen també en castellà. En tot cas, les dades que més ens ajuden a interpretar els resultats d'aquest estudi és la comparació amb l'ús lingüístic per lloc de naixement amb les dades de l'Idescat a 2018. Les dades sobre població segons llengua habitual i lloc de naixement ens diuen que les persones nascudes a Catalunya tenen el català com a llengua habitual en un 55,4% i el castellà en un 34,3%, i ambdues un 9,2%. Aquesta dada, si tenim en compte que en aquest estudi la població nascuda a Catalunya representa un 92,8%, i que l'ús de català com a llengua habitual representa un 95,2%, la diferència entre les colles i la població catalana és encara prou significativa. Aquestes dades ens permeten dir que les colles estan particularment compostes per persones que tenen la llengua catalana com a habitual, en més d'un 40% en relació amb la població de Catalunya. Podem dir que les colles són hegemònicament catalanoparlants, i probablement un vehicle per la conservació, reproducció i projecció de la llengua catalana, però, també un element d'exclusió de les persones no catalanoparlants.

Per una altra banda, si comparem les dades de llengua de resposta, amb el nivell de les colles, no trobem diferències significatives en el cas de les respostes en català, ja que els percentatges en llengua catalana coincideixen pràcticament amb el percentatge de participació per nivell. En canvi, en el cas de les respostes en castellà sí que hi ha variacions. Tenint en compte que les colles de 6 només representen un 6,9% del total de les respostes (116 respostes) és significatiu

que d'aquest 6,9% un 28,8 (23 respostes) han respost en castellà mentre que, per exemple, les colles de 10 que suposen un 10,3% del total (172 respostes) solament un 5% (4 respostes) han respost en castellà. Per tant, podríem dir que les colles de 6, les colles més petites, més noves i que en la seva majoria no pertanyen en la zona tradicional tenen més persones castellanoparlants que les colles de 10, que són les més grans i estan situades principalment a la zona tradicional. Finalment, podem dir que les colles de 7 que representen un 19,3% del total de respostes (322) i les colles de 8 que impliquen un 26,3% del total de respostes (440), representen en les respostes en castellà un 25% (20 respostes) i un 31,3% (25 respostes) respectivament. Per la seva banda les colles de 9 que impliquen un 37,2% del total de respostes (622) només representen un 10% de les respostes en castellà. A la següent taula es poden veure les dades amb detall.

Quina llengua van respondre *Nivell de colla							
Quina llengua van respondre		Nivell de colla					Total
		6	7	8	9	10	
ES	Recuento	23	20	25	8	4	80
	% dentro de Quina llengua van respondre	28.8%	25.0%	31.3%	10.0%	5.0%	100.0%
	% del total	1.4%	1.2%	1.5%	.5%	.2%	4.8%
CAT	Recuento	93	302	415	614	168	1592
	% dentro de Quina llengua van respondre	5.8%	19.0%	26.1%	38.6%	10.6%	100.0%
	% del total	5.6%	18.1%	24.8%	36.7%	10.0%	95.2%
Total	Recuento	116	322	440	622	172	1672
	% dentro de Quina llengua van respondre	6.9%	19.3%	26.3%	37.2%	10.3%	100.0%
	% del total	6.9%	19.3%	26.3%	37.2%	10.3%	100.0%

Respecte a la llengua en relació amb l'antiguitat de la colla les colles fundades entre 1981 i 1991 i del 2011 fins a l'actualitat són les que més representativitat tenen dins de les respostes en castellà, sent aquestes d'un 31,5% i un 33,7% respectivament. Al següent taula es poden observar les dades amb detall.

Quina llengua van respondre *Antiguitat de la colla tabulació creuada								
Quina llengua van respondre		Antiguitat de la colla						Total
		1971/1980	1981/1990	1991/2000	2001/2010	2011/ actualitat	Anterior a 1970	
CAT	Recuento	5	28	17	1	30	8	89
	% dentro de Quina llengua van respondre	5.6%	31.5%	19.1%	1.1%	33.7%	9.0%	100.0%
	% del total	.3%	1.5%	.9%	.1%	1.6%	.4%	4.8%
ES	Recuento	193	270	528	120	284	368	1763
	% dentro de Quina llengua van respondre	10.9%	15.3%	29.9%	6.8%	16.1%	20.9%	100.0%
	% del total	10.4%	14.6%	28.5%	6.5%	15.3%	19.9%	95.2%
Total	Recuento	198	298	545	121	314	376	1852
	% dentro de Quina llengua van respondre	10.7%	16.1%	29.4%	6.5%	17.0%	20.3%	100.0%
	% del total	10.7%	16.1%	29.4%	6.5%	17.0%	20.3%	100.0%

Si analitzem les respostes de la gent migrant (fora de Catalunya, és a dir, la resta de l'Estat espanyol i resta del món) que impliquen 95 respostes de les 1852. D'aquestes un 76,8% han respost en català i un 23,2% ho han fet en castellà. Les persones que fa més de 10 anys que estan a Catalunya, han respost un 48,4% en català i un 11,6% en castellà. D'aquestes dades també destaquem que del total de persones de fora de Catalunya un 60% fa més de 10 anys que hi viuen a Catalunya.

Quina llengua van respondre*Temps fa que estàs a Catalunya? Tabulació creuada						
Quina llengua van respondre		Temps fa que estàs a Catalunya?				Total
		entre 2 i 5 anys	entre 6 i 10 anys	Menys de 2 anys	Més de 10 anys	
ES	Recuento	3	3	5	11	22
	% dentro de Quina llengua van respondre	13.6%	13.6%	22.7%	50.0%	100.0%
	% del total	3.2%	3.2%	5.3%	11.6%	23.2%

CAT	Recuento	13	8	6	46	73
	% dentro de Quina llengua van respondre	17.8%	11.0%	8.2%	63.0%	100.0%
	% del total	13.7%	8.4%	6.3%	48.4%	76.8%
Total	Recuento	16	11	11	57	95
	% dentro de Quina llengua van respondre	16.8%	11.6%	11.6%	60.0%	100.0%
	% del total	16.8%	11.6%	11.6%	60.0%	100.0%

Respecte a la relació entre la llengua i el rang d'edat l'única dada destacable és que les persones nascudes entre 1961 i 1980 representen un 47,2% del total de les 89 respostes en castellà mentre que només impliquen el 32,2% del total de respostes en aquesta qüestió. Les dades en detall es mostren en la següent taula.

Quina llengua van respondre *Rang d'edat tabulació creuada						
Quina llengua van respondre		Rang d'edat				Total
		1940-1960	1961-1980	1981-2000	2001-2004	
ES	Recuento	3	42	37	7	89
	% dentro de Quina llengua van respondre	3.4%	47.2%	41.6%	7.9%	100.0%
	% del total	.2%	2.3%	2.0%	.4%	4.8%
CAT	Recuento	119	555	923	166	1763
	% dentro de Quina llengua van respondre	6.7%	31.5%	52.4%	9.4%	100.0%
	% del total	6.4%	30.0%	49.8%	9.0%	95.2%
Total	Recuento	122	597	960	173	1852
	% dentro de Quina llengua van respondre	6.6%	32.2%	51.8%	9.3%	100.0%
	% del total	6.6%	32.2%	51.8%	9.3%	100.0%

Si tenim en compte la llengua de resposta i la llengua d'interacció dins la colla trobem que de les persones castellanoparlants un 49,4% indica que s'utilitza indistintament les dues llengües. Per la seva banda les persones que han respost en català indiquen que fan servir les dues llengües només en un 12,5%. Això ens indica que les persones castellanoparlant fan un ús més indistint de les llengües dins de la colla. A més, tot això ens indica que probablement dins de les colles la llengua vehicular és el català motiu pel qual els castellanoparlants fan ús de les dues llengües mentre que això no passa amb els catalanoparlants que fan ús del català en un 87,1% dins de la colla. En la següent taula es troben els detalls.

Quina llengua van respondre*En quina llengua interactues o parles habitualment a la colla? tabulació creuada					
Quina llengua van respondre		Ambdós i/o altres	ES	CAT	Total
ES	Recuento	44	33	12	89
	% dentro de Quina llengua van respondre	49,4%	37,1%	13,5%	100,0%
	% del total	2,4%	1,8%	0,6%	4,8%
CAT	Recuento	220	25	1518	1763
	% dentro de Quina llengua van respondre	12,5%	1,4%	86,1%	100,0%
	% del total	11,9%	1,3%	82,0%	95,2%
Total	Recuento	264	58	1530	1852
	% dentro de Quina llengua van respondre	14,3%	3,1%	82,6%	100,0%
	% del total	14,3%	3,1%	82,6%	100,0%

Si atenem a la llengua i al gènere, i a la llengua i el nivell socioeconòmic no trobem resultats significatius. Però, quan parlem de llengua i nivell formatiu i educatiu, els resultats mostren diferències significatives. De les persones que han respost en castellà, un 42,7% tenen graus mitjans i superiors i un 30,3% nivell universitari o superior. Per la seva banda, les persones que han respost en català tenen nivell universitari o superior en un 61,8% i un 28,1% graus mitjans i superiors. En aquest sentir, els resultats ens mostren que són les persones catalanoparlants, a les colles, les que tenen en major mesura estudis universitaris i superiors. Aquestes dades semblen reflectir la desigualtat en l'accés universitari i superior per les persones castellanoparlants, especialment de persones migrades de fora de l'Estat espanyol, a causa de les seves desigualtats en drets i nivell socioeconòmic, entre altres manques d'oportunitats. També podem pensar que són les persones catalanoparlants amb estudis universitaris o superior les que més s'apropen a participar en les colles castelleres. El detall de les dades es mostra a la següent taula.

Quina llengua van respondre*Nivell educatiu tabulació creuada								
Quina llengua van respondre		Nivell educatiu						Total
		Altres	Educació Primària Obligatòria	Educació secundària obligatòria	Educació Secundària Obligatòria	Graus mitjans i superiors	Nivell universitari o superior	
ES	Recuento	1	11	0	12	38	27	89
	% dentro de Quina llengua van respondre	1.1%	12.4%	0.0%	13.5%	42.7%	30.3%	100.0%
	% del total	.1%	.6%	0.0%	.6%	2.1%	1.5%	4.8%
CAT	Recuento	18	51	109	0	496	1089	1763
	% dentro de Quina llengua van respondre	1.0%	2.9%	6.2%	0.0%	28.1%	61.8%	100.0%
	% del total	1.0%	2.8%	5.9%	0.0%	26.8%	58.8%	95.2%
Total	Recuento	19	62	109	12	534	1116	1852
	% dentro de Quina llengua van respondre	1.0%	3.3%	5.9%	.6%	28.8%	60.3%	100.0%
	% del total	1.0%	3.3%	5.9%	.6%	28.8%	60.3%	100.0%

Respecte de la llengua de resposta i la participació en altres entitats culturals i socials, si en el total de respostes de sí o no les dades ens diuen que 52,9% participa i un 45,4% no participa de cap altra entitat, és a dir que entre el sí i el no les dades mostren resultats aproximadament equitatius, quan comparem aquestes dades en funció de la llengua de resposta veiem clarament una diferència significativa. Les persones que han respost en castellà han respost afirmativament en 29,2%, i negativament en un 69,7% mentre que de les persones que han respost en català, un 54,1% ha respost positivament i un 44,1% negativament. En aquesta línia, podem dir que les persones catalanoparlants de les colles castelleres són les que més participació tenen en el teixit associatiu i d'entitats. A la taula següent podem veure les dades en detall.

Quina llengua van respondre*Formes part d'alguna altra entitat dins del món cultural i associatiu tabulació creuada					
Quina llengua van respondre		Formes part d'alguna altra entitat dins del món cultural i associatiu			Total
		No	Sí	Altres	
	Recuento	62	26	1	89

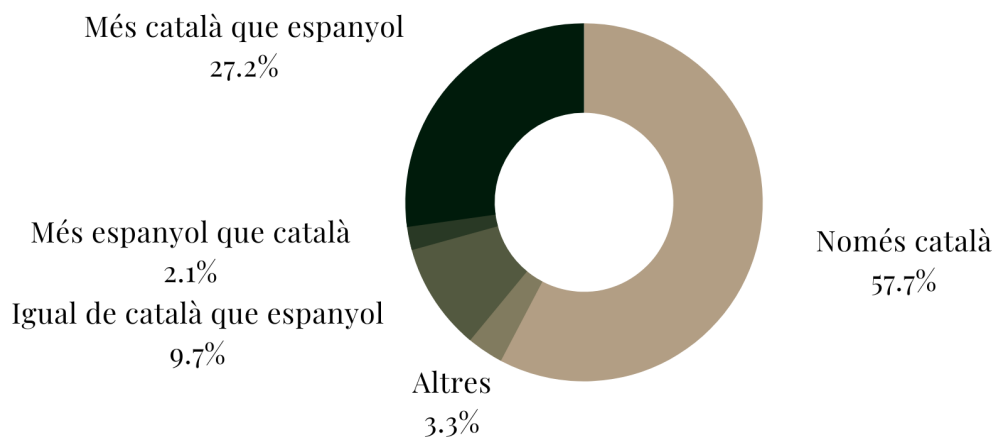
ES	% dentro de Quina llengua van respondre	69.7%	29.2%	1.1%	100.0%
	% del total	3.3%	1.4%	.1%	4.8%
CAT	Recuento	778	953	32	1763
	% dentro de Quina llengua van respondre	44.1%	54.1%	1.8%	100.0%
	% del total	42.0%	51.5%	1.7%	95.2%
Total	Recuento	840	979	33	1852
	% dentro de Quina llengua van respondre	45.4%	52.9%	1.8%	100.0%
	% del total	45.4%	52.9%	1.8%	100.0%

Sobre l'eix nacional i les orientacions polítiques

Una de les qüestions que no pot quedar mai sense explorar en un treball sobre la cultura i la societat catalana té a veure amb l'eix nacional, que conforma una part imprescindible i significativa del sistema de relacions socials, polítiques, comunitàries, amb l'administració, etc. Catalunya, així com altres Comunitats a l'Estat Espanyol no només tenen llengües pròpies i reconegudes com a llengües cooficials, sinó que això és indeslligable de la identitat cultural i nacional dels territoris. És per això que vam considerar, tot sabent que podria ser una pregunta incòmoda -així com altres que impliquen conèixer la realitat privada de les persones, tant com la seva orientació sexual o la seva situació econòmica- que aquest estudi havia de contemplar especialment aquesta qüestió per comprendre també la realitat de les composicions de les colles en tant que entitats dintre del teixit associatiu que no és mai neutre sinó posicionat políticament, i en això no ens referim a la posició “partidista”, sinó en termes de les diverses identifications, lluites, defenses, militància o defenses que les entitats i associacions poden fer a la seva comunitat i territori on s'inscriuen. Per una altra banda, hi ha diverses dades i informacions que connecten a les entitats castelleres amb el moviment sobiranista i independentista, per exemple, la participació de les colles en actes amb aquest caire, o la inclusió d'algunes colles en l'ANC. Algunes entitats, de fet es van declarar o posicionar obertament com a entitat independentista com és el cas dels Castellers del Poble Sec que van ser la primera colla a declarar-se obertament independentista després de decidir-ho en assemblea l'any 2012. Com apunta Botella Pahissa, no totes les colles han tingut el mateix comportament amb relació als esdeveniments que han trasbalsat el panorama polític català aquests darrers anys, però

pot dir-se que, en graus d'intensitat diversos, la majoria han participat en actes o s'han compromès d'alguna manera amb el moviment independentista (2019). En aquest sentit, si ve les colles com a entitats prenen les decisions en les assemblees, com per exemple la inclusió en una organització com l'ANC, aquest estudi tenia com a objectiu poder aprofundir en aquest sentit des de les identifications de les persones que conformen les colles i no de les entitats en si mateixes, dintre de l'ampli objectiu de l'estudi de conèixer el perfil de les castelleres i castellers. A la pregunta sobre la identificació en l'eix nacional li van donar una possibilitat de resposta gradual, entenent que no sempre les identitats nacionals són binàries, estàtiques i absolutes, sinó que poden tenir graduacions perquè interactuen múltiples factors. Les persones poden sentir-se identificades com a catalanes i que això convisqui també amb sentiments d'identificació espanyola, perquè les identitats nacionals poden construir-se des d'una arrel al territori de naixement, per la criança, l'origen de la família, entre altres.

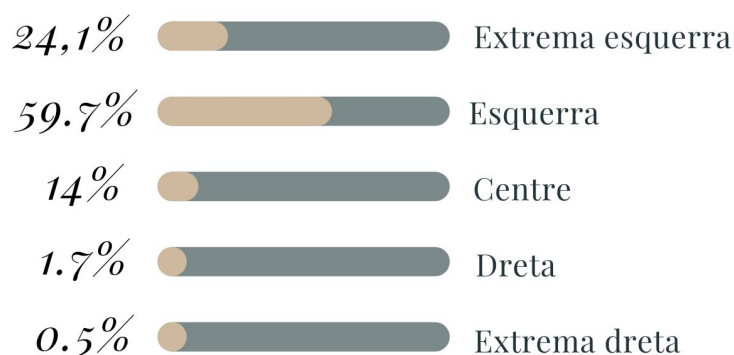
IDENTIFICACIÓ EIX NACIONAL

Les respostes sobre l'eix nacional, han estat majoritàriament en la identificació catalana en un 57,7%, més català que espanyol un 27,2%. Les identifications lligades a la identificació espanyola són minoritàries, sumant més espanyol que català i igual d'espanyol que català un 11,8%. És remarcable que les opcions altres ocupa un 3,3%, però que aquesta opció no contempla el pol "només espanyol" que no ha rebut cap resposta. En termes de com s'identifica la població catalana general, l'Enquesta Sociopolítica del 2002 de Estudis d'Opinió de Catalunya (CEO), ens diu que hi ha un 3,8% que s'identifica només com a espanyola, que en aquest estudi no ha estat seleccionada. Respecte a identificar-se com a més espanyol/a que català/ana, a la població catalana

suposa un 7%, mentre que al mon casteller veiem que és només un 2,1%. Tan espanyol/a com català/ana, a la població general representa un 35,4%, mentre que en aquest estudi, “igual de català que espanyol” suposa un 9,7%. Respecte a la identificació més català/ana que espanyol/a, a la població catalana representa un 21,4%, i en aquest estudi un 27,2%, on és observem menys diferències. Però, a la identificació de “només català/ana” a la població general representa un 16,3% i a les colles castelleres un 57,76%. En aquest sentit podem dir que la identitat catalana, en termes d'identificació nacional, és majoritària a les colles, diferint clarament de la població catalana en general. Podem dir, doncs, que les colles estan compostes particularment per la població catalana que s'identifica com a exclusivament catalana o més catalana que espanyola.

IDENTIFICACIÓ POLÍTICA

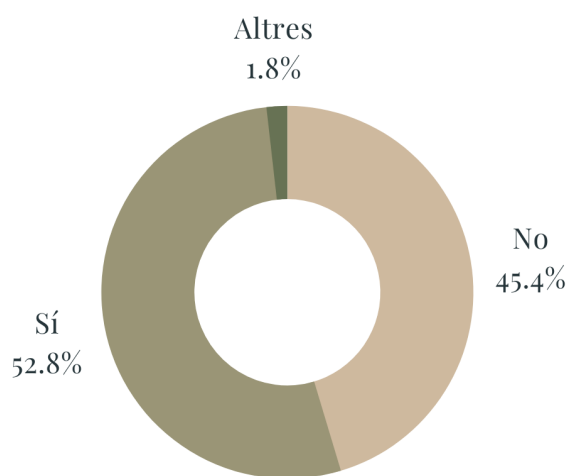
Si ens referim a les dades del Baròmetre d'Opinió Política del Centre d'Estudis d'Opinió de Catalunya, a dades actualitzades a 2020, veiem que, novament, les colles conformen també una particularitat respecte dels posicionaments polítics de la població de Catalunya. Al BOP es pregunta, de manera similar a la nostra enquesta: quan es parla de política, normalment s'utilitzen les expressions esquerra i dreta. Em pot dir on s'ubicaria en una escala de 0 a 10 on 0 significa extrema dreta i 10 extrema esquerra. Si comparem les dades, veiem que la població catalana està majoritàriament ubicada entre l'esquerra i el centre, i les colles s'ubiquen majoritàriament entre l'extrema esquerra i l'esquerra. Així, comparativament, la població catalana segons el BOP s'ubica en un 48,2% al centre, i la població castellera només un 14% s'ubica al centre. Si ens fixem en les esquerres, la població catalana s'ubica en un 29,4 a l'esquerra i un 8,5 a l'extrema esquerra. La

població castellera se significa amb un 59,7% a l'esquerra i un 24,1% a l'extrema esquerra. On hi ha més coincidència a les posicions polítiques és a les dretes, amb un 5% a la dreta i un 1,5% a l'extrema dreta la població catalana, i a la població castellera la dreta representa un 1,7% i l'extrema dreta un 0,5%. En aquesta línia, podem dir que la població castellera se significa especialment com a persones d'esquerres, ja que el bloc d'esquerra i extrema esquerra representa un total de 83,8%, i la població catalana suma el bloc de les esquerres 37,9%. En tot cas, és important distingir que tant el BOP com la nostra esquerra pregunta a les persones per la seva posició i, per tant, per la representació que les persones tenen de si mateixes, així com la representació que fan dels partits polítics, i aquestes dades són "subjectives" i no tenen per què coincidir posteriorment, per exemple en les votacions als partits, perquè dependrà de les representacions subjectives que les persones fan d'on s'ubiquen els partits en les forquilles de dretes, centre i esquerres. Així i tot, i podem dir que la població castellera està especialment significada a l'esquerra en termes d'orientació política.

BLOC 4: PARTICIPACIÓ, IMPLICACIÓ I MOTIVACIÓ AMB LA COLLA

Sobre la pertinència a altres entitats i associacions

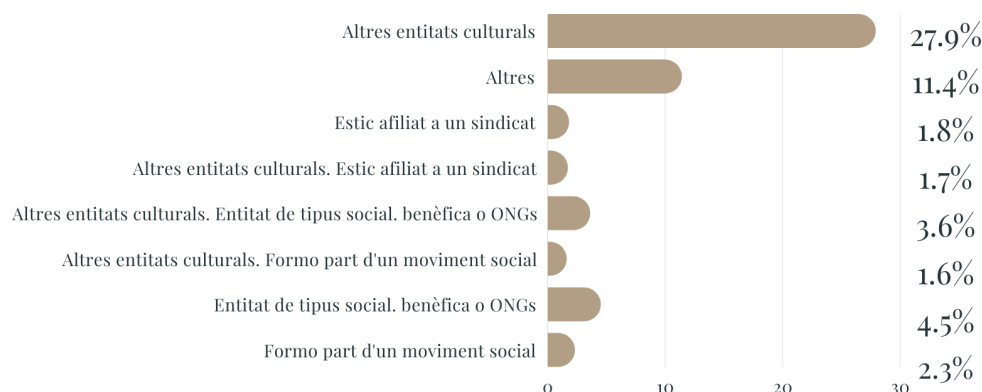
PARTICIPACIÓ ALTRES ENTITATS

Les persones integrants de les colles castelleres tenen una participació molt activa en altres entitats socials o culturals locals i/o estatals. Les respostes ens indiquen que un 52,8% dels castellers i castelleres participen en altres entitats. Si analitzem aquesta variable en relació amb el gènere, trobem que de les 1852 respostes 1.062 són homes dels quals 454 no participen en cap altra entitat mentre que 608 hi participa. Pel que fa al gènere femení del total de les 773 respostes 385 no participen mentre que 388 formen part d'altres entitats. En aquest sentit, podem veure que la participació i la no participació en altres entitats entre les dones està pràcticament igualada. Entre els homes hi ha un nombre més alt de participació en altres entitats. Entre homes i dones, tot i que la participació en aquesta enquesta no és equitativa perquè hi ha menys participació femenina, podem intuir que els homes tenen més capacitat o accés a poder participar a més d'una entitat del món associatiu que les dones. Finalment, en relació amb els altres gèneres (no binari, prefereixo no dir-ho i altres) del total de 17 respostes trobem que 16 persones sí que formen part d'altres entitats el que ens indica que els gèneres dissidents semblen ser molt participatius en el teixit associatiu.

Si comparem aquestes dades amb les de Catalunya segons el baròmetre d'opinió pública 3/2022 del CEO el grau de pertinença a associacions i entitats és inferior al 25% mentre que a les colles castelleres (obviant que pertanyen al col·lectiu casteller) aquest grau de pertinença (a altres entitats diferents de la mateixa colla) supera el 50%. D'aquestes dades en podem extreure diferents resultats hipotètics: que les persones que formen part d'entitats castelleres tendeixen a participar en més entitats del teixit associatiu. Per una altra banda, podem extreure que les persones que participen del teixit associatiu tendeixen a participar de les colles castelleres o bé que la tendència és que aquelles persones que ja participen d'algun tipus d'entitat s'involucren o s'impliquen més en el teixit associatiu local.

TIPUS D'ENTITAT

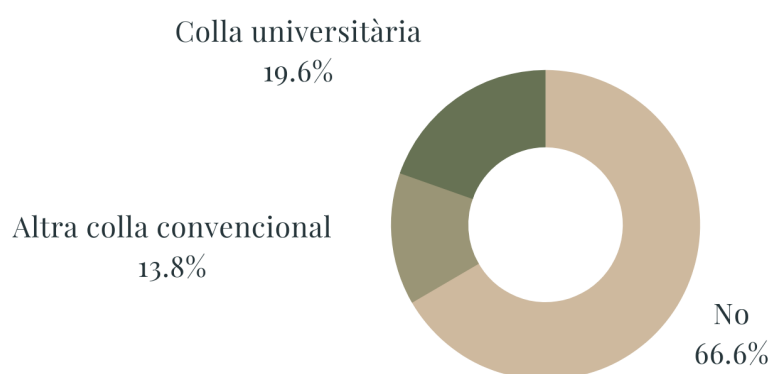

Un 45,2% no pertany a cap altre entitat o col·lectiu

Les entitats a les quals participen els castellers i castelleres són eminentment culturals en un 27,9%. En termes de representació a altres tipus d'entitat representen un 11,4% (aquest criteri aglutina tres o més opcions de resposta simultànies així com respostes curtes lliures) això ens indica que aquest percentatge té un vincle molt compromès amb les entitats diverses del territori. Del total de respostes positives 238 persones pertanyen a una entitat social, benèfica o ONGs en exclusiva o compaginant-ho amb altres tipus d'entitats, el que representa un 12,85% del total. Si comparem aquesta dada amb els resultats del Baròmetre d'Opinió Pública 3/2022 del CEO, veiem que mentre que a la societat catalana l'opció majoritària, en relació amb la pertinença a entitats i associacions, és la d'ONG o associació de solidaritat.

En aquest apartat ens endinsarem en el tipus de relació entre l'individu i la colla, la seva trajectòria dins aquesta, la implicació en l'organització i les motivacions que senten els castellers i castelleres de manera individualitzada en referència al compromís i l'assoliment d'objectius col·lectius.

PARTICIPACIÓ EN ALTRES COLLES

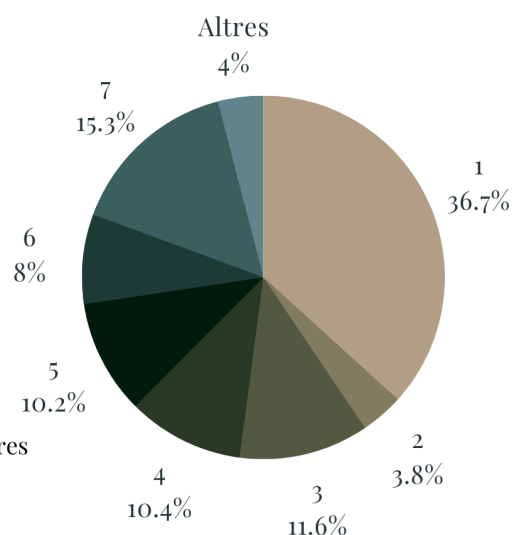
Habitualment en el món casteller, sobretot en les colles de la zona més tradicional, pensem que l'elecció de la camisa és un fet inamovible i un compromís de per vida que lliga la persona a una colla en exclusiva. Sovint els motius d'elecció de la colla solen ser per proximitat, per llegat familiar o simpaties influenciades per un cercle d'amistats o coneguts. També poden existir motius relacionats amb els resultats de les colles o derivats d'accions de les mateixes organitzacions per captar més integrants. En l'enquesta podem veure com, sorprenentment, un 33,4% de persones enquestades formen o han format part d'una altra colla a banda de la qual pertanyen actualment o que consideren com a colla principal. Dins d'aquest percentatge gairebé un 20% ho fan a les colles universitàries. Les colles universitàries són un element relativament nou, l'any 1994 es funden els Ganàpies de la Universitat Autònoma de Barcelona, la primera colla universitària de Catalunya i a l'any següent ho fan els Arreplegats de la Zona Universitària i el 1998 els Xoriguers de la Universitat de Girona. És al segle XXI quan es funden la resta de colles fins a arribar a les 12 actuals. Aquestes formacions sovint serveixen de “cantera” de castellers i castelleres per a les colles locals, ja que dins del món universitari suposen un espai molt important de socialització i oci pel qual moltes persones que no han fet mai castells comencen a fer-ho a les colles universitàries i posteriorment

acaben fent-ho a les colles convencionals. O bé les persones que per motius d'estudis s'han de desplaçar o canviar la seva residència opten per formar part de la colla universitària més propera per poder continuar fent castells mentre duren els estudis sense haver de canviar de colla convencional ni renunciar al fet casteller.

PERQUÈ VAS ENTRAR A LA COLLA?

- 1 He entrat per un amic/a/
He entrat per un amic/a + altres
- 2 Acompanyant als fills/es
- 3 Per herència i llinatge familiar/
Per herència i llinatge familiar + altres
- 4 Hi vaig entrar sent canalla/
Sent canalla + altres
- 5 Hi he anat sol/a per curiositat/
Hi he anat sol/a per curiositat + altres
- 6 Hi he entrat per socialitzar i conèixer gent/
Hi he entrat per a socialitzar i conèixer gent + altres
- 7 Simplement perquè m'agraden els castells

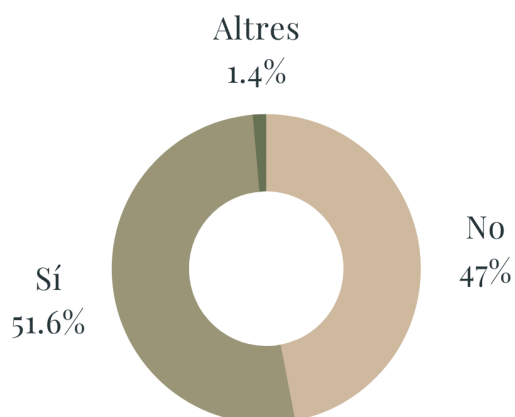
Antigament, les colles estaven conformades per agrupacions gremials i les seves famílies, eren els fills dels castellers els que pujaven al capdamunt dels castells per fer l'aleta i no era d'estranyar que tots els membres, homes d'una mateixa família formessin part de les alineacions del castell. En el llibre *Món casteller: Volum I* de Pere Català i Roca podem trobar infinits exemples d'alineacions on es repeteixen els cognoms o malnoms de les famílies com en l'alineació del mític quatre de nou net alçat per la Colla Vella l'any 1882 per les festes de Santa Tecla: Enxaneta: Jaumet de la "Segaleta" Aixecador: Tomàs de Batet. Dosos: "Batistet" i "Xato de la Marineta" Sisens: J. Pairo, "Joanet de la Fam", "Pito" i "Ramon de Garí" Quints: "Anton de la Masó", "Garí", Batet (pare) i "Miquel de Janillo" Quarts: "Batista de Janillo", "Manuel Rabassó", "Joanet de Janillo" i Jaume Raduant. Terços: "Cisquet de Garí", "Fèlix", "Guexo de Xacó" i l'Isidre de Rabassó. Segons: "L'Espiridó de Tarragona", Silvestre de Creixell, Bertran de la Riera i "Anton de l'Escolà". Baixos: Magí de Mora, "Pachico" de Constantí, "Gravat de Bairó" i "Josep de la Garria". Veiem com es repeteixen cognoms i fins i tot es fan distincions entre pares i fills. Així dins les colles podem parlar de llinatges familiars que han configurat la història de les colles amb més trajectòria. Ho van arribar a fer fins a tal punt que fins i tot les colles arriben a prendre el cognom de les famílies que en aquell moment dirigien la colla com és el cas de la Colla Vella d'Isidre Rabassó.

Però, el món casteller contemporani no haguera assolit les actuals xifres de participació ni la projecció social actual sense la incorporació de membres aliens a les famílies castelleres i llinatges històrics. A més, la creació de les noves colles sorgides als anys 80 i 90 fan que el món casteller evolucioni cap a un nou model de gestió de colla, molt més proper a l'associacionisme modern que explora noves formes d'organització.

Per aprofundir en els motius que porten a una persona actualment a entrar a formar part d'una colla veiem que la motivació principal és per la influència o coneixença d'algú proper que ja forma part de la colla, sumada a la resposta de "Simplement perquè m'agraden els castells". Tenim doncs que 355 persones tenen predisposició a formar part d'una colla i s'acaben decidint per una colla on tenen algun amic, amiga o conegut/da. 325 persones han respost en exclusiva que entren a causa d'un amic o amiga i 284 persones ho fan simplement perquè els agraden els castells. En relació amb els motius principals de pertinença a una colla castellera al segle XIX, que, com podem deduir, eren principalment per llinatge familiar, actualment, només representa un 14% del total de les respostes (Sumant les respostes: "Per herència i llinatge familiar", "Per herència i llinatge familiar + altres" i "Sent canalla + per herència i llinatge familiar"). Entre les opcions minoritàries és representatiu que un 3,84% de persones ho fan exclusivament acompanyant als fills o filles que formen part de canalla. A continuació podem veure la taula amb la freqüència de respostes en detall.

He entrat per un amic/a + altres	355
He entrat per un amic/a	325
Simplement perquè m'agraden els castells	284
Per herència i llinatge familiar	120
Hi he anat sol/a per curiositat + altres	94
Per herència i llinatge familiar + altres	94
Hi he entrat per a socialitzar i conèixer gent	77
Sent canalla + altres	76
Acompanyant fills/es	71
Hi he entrat per a socialitzar i conèixer gent + altres	71
Hi vaig entrar sent canalla	71
Hi he anat sol/a per curiositat	54
Sent canalla + per herència i llinatge familiar	45
Hi he anat sol/a per curiositat + altres	40
Altres	31
Per formar part d'alguna de les seccions de la colla (gralles, comissions, altres)	18
Per formar part d'alguna de les seccions de la colla (gralles, comissions, altres) + altres	10
Simplement perquè m'agraden els castells + altres	9
Hi he entrat per un familiar	7

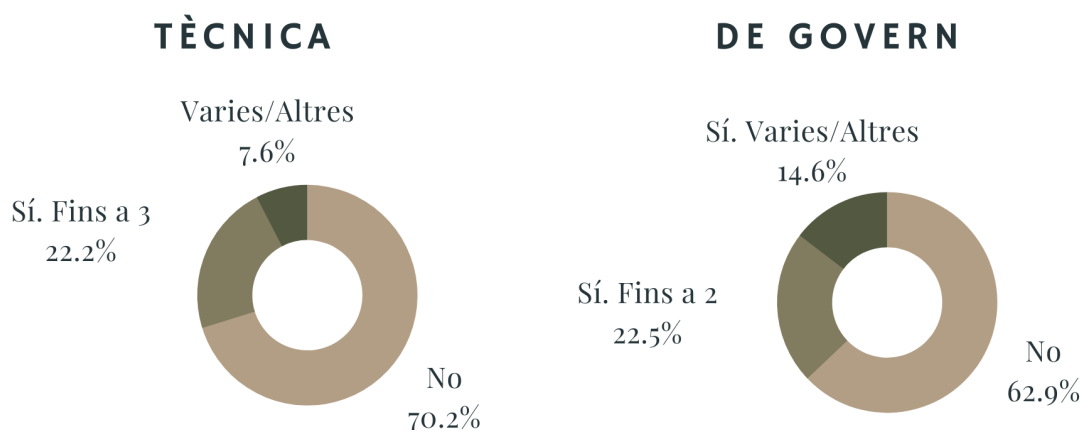
FAMILIARS A LA COLLA

Fills/es 11,8% - Germans/es 5,1% - Progenitors/es 4,4% - Progenitors/es i germans/es 4,4% - Altres 27,3%

El fenomen de la intergeneracionalitat d'una mateixa família dins d'un espai d'oci personal és un fenomen poc freqüent en altres àmbits però molt representatiu en les colles castelleres. Com passava en segles passats, actualment podem trobar famílies senceres formant part, activament, d'una mateixa colla. En un 51,6% les persones enquestades afirmen tenir familiars a la colla. Un 11,8% comparteixen espai amb els fills i filles, un 5,1% ho fa amb els germans o germanes en exclusiva mentre que un 4,4% va a la mateixa colla que els seus germans i germanes i progenitors/es. També un 4,4% de les respostes indiquen que a la colla també hi van els seus progenitors i un alt percentatge (27,3%) va a la colla amb altres familiars (tiets/es, cosins/es, avis/es...)

CÀRRECS A LA JUNTA

Si comparem les dades de càrrecs a la junta directiva i gènere, no es troben dades significatives, tan sols una lleugera diferència. Del total de les persones que no han ocupat cap càrrec a la junta de govern, un 62,9% de la mostra, les dones representen un 27,4% i els homes un 34,7%, posant en relleu que hi ha més homes que no hagin ocupat mai un càrrec a la junta directiva, una xifra que en tot cas es podria explicar per la quantitat més gran d'homes a les colles. Del total de dones, però, veiem que les que no han ocupat un càrrec representen un 65,7% i del total d'homes un 60,5%, és a dir que la diferència tot i no ser significativa, s'inverteix. El mateix succeeix si observem les dades dels que si han ocupat algun càrrec. Concretament, els que han ocupat entre 1 i 2 càrrecs, del total d'homes aquest representen un 24,1% i del total de dones representen un 20,6%. En el cas de les persones que han ocupat més de dos càrrecs, del total d'homes veiem que aquests representen un 15,3% i les dones un 13,7%. Novament, tot i tractar-se de diferències mínimes i no significatives, els homes estarien ocupant lleugerament més càrrecs a la junta de govern o directiva de l'entitat. I, si bé el percentatge d'altres gèneres no és representatiu a les colles, en aquest cas troben que del total de persones amb "altres gèneres" aquestes no han ocupat cap càrrec en un 82,4%.

En aquesta línia, les dades coincideixen amb l'estudi de Sánchez-Aragón, Sans-Guerra et al., (2022) que exposa que hi ha més presidència de dones per exemple en el càrrec de presidència que en el càrrec de cap de colla. Concretament, del total de colles castelleres "34 colles van tenir una presidenta al capdavant, mentre que 17 formacions estaven encapçalades per una dona cap de

colla, unes xifres que traduïdes a percentatges representen un 35% de presidentes i un 17% de dones cap de colla” (Sánchez-Aragón, Sans-Guerra et alt., 2022:31).

Si comparem els càrrecs a la junta tècnica i el gènere, troben diferències significatives. Del total de les persones que no han ocupat cap càrrec a la junta tècnica les dones representen un 74,4% i els homes un 66,9%. Del total de persones que han ocupat fins a 3 càrrecs a la junta tècnica, que representen un 22,2% de la població enquestada, els homes representen un 14,3% i les dones un 7,9%, una diferència significativa. Entre les persones que han ocupat més de 3 càrrecs que representen el 7,6% de la població enquestada, les dones representen un 2,8% i els homes un 4,8%.

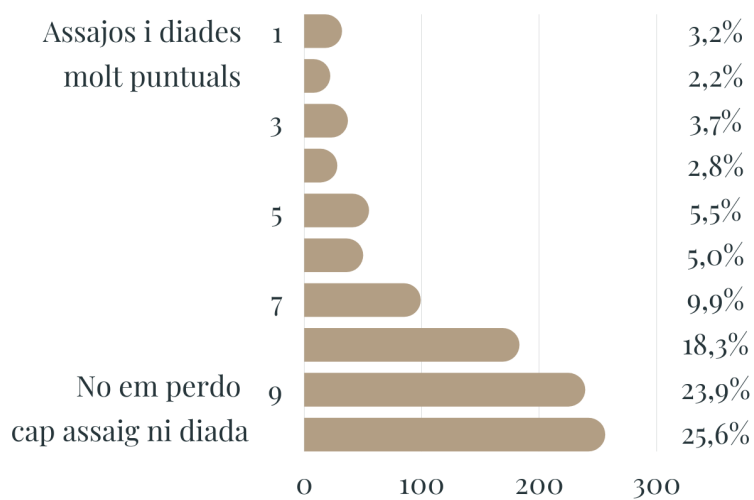
Aquestes diferències entre juntes de presidència o directiva de l'entitat i juntes tècniques pot pensar-se en termes de què les colles han tingut més obertura i tolerància a l'entrada de les dones a la gestió de l'entitat, però no tanta en l'entrada de les dones a la gestió i lideratge en la junta tècnica que és la que gestiona l'activitat castellera pròpiament. Podem dir, de fet, que hi ha una tendència a reconèixer a les dones com a possibles gestores d'això que implica l'organització i el grup de persones, però, aquest reconeixement no és tan flexible com per tenir un paper al capdavant de la qüestió tècnica dels castells, és a dir, l'activitat principal i objectiu principal de l'entitat. De fet, en l'estudi es fa evident que la participació de les dones a les juntes tècniques és sensiblement inferior al de les juntes administratives i disminueix fins al 32%. Els detalls de les dades es troba a la següent taula.

Gènere*Has ocupat o ocupes algun d'aquest càrrecs de la Junta Tècnica? (Pots seleccionar més d'una) tab. creuada						
			Has ocupat o ocupes algun d'aquest càrrecs de la Junta Tècnica?			Total
			No	Sí, fins a 3	Varies/Altres	
Gènere	Altres	recompte	15	0	2	17
		% dins de Gènere	88.2%	0.0%	11.8%	100.0%
		% del total	.8%	0.0%	.1%	.9%
	Dona	recompte	575	147	51	773
		% dins de Gènere	74.4%	19.0%	6.6%	100.0%
		% del total	31.0%	7.9%	2.8%	41.7%
	Home	recompte	710	264	88	1062
		% dins de Gènere	66.9%	24.9%	8.3%	100.0%
		% del total	38.3%	14.3%	4.8%	57.3%
Total		recompte	1300	411	141	1852
		% dins de Gènere	70.2%	22.2%	7.6%	100.0%
		% del total	70.2%	22.2%	7.6%	100.0%

Nivell de compromís, activitat i satisfacció

NIVELL DE COMPROMÍS

En base a la participació en assajos i actuacions

Tal com apunta Santana Torralba, el compromís es vincula directament a una presencialitat (ser-hi), a una proactivitat (mostrar-se actiu), i implica altres aspectes emocionals i relacionals que fan el concepte encara més personal i complex (2019). Amb la voluntat de mesurar el compromís en els assajos i diades, l'enquesta demanava en una escala Likert del 0 al 10 que els castellers i castelleres marquessin la seva implicació segons si assisteixen a diades i assajos molt puntuals (0) o si no se'n perden cap (10). Si ens fixem la classificació l'estudi de Botella i Navalpotro (1998) els i les castelleres es poden classificar en: a) habitual, el qual participa activament en assajos i actuacions, b) ocasional, qui col·labora de manera puntual (sobretot en dates assenyalades o importants) i c) seguidor, simpatitzant amb la colla el qual té un estret vincle amb l'entitat, però no hi participa amb camisa. En aquest estudi, però, podem dir que hem arribat a castellers i castelleres actives, en principi amb camisa (entesa com a persones que formen part del cens de les colles), i que per tant l'enquesta, pel tipus de dades que hem obtingut, ha recollit informació de castellers i castelleres habituals principalment, i ocasionals.

Això es posa en relleu en les xifres de compromís que presenten les dades, on s'observa un nivell molt alt de manera general, ja que el nivell, reflectit a l'enquesta amb la idea de "no em perdo cap assaig ni diada", és d'un 25,6%. En aquest sentit, el màxim compromís presenta lleugeres diferències entre homes i dones: d'aquest total de compromís 10 (25,6%), els homes representen un 15,5% i les dones un 9,9%. Si bé no suposen xifres significatives, denoten una lleugera diferència en positiu cap als homes, dient-nos que aquests estarien una mica més compromesos. En el cas de la puntuació 9, que representa un 23,9% del total, les dones tornen a representar una mica menys aquest nivell amb un 9,9% i els homes un 13,7%. El nivell 8 de compromís replica la inèrcia dels anteriors, representant un 18,3% de la població enquestada, en què les dones representen un 6,7% i els homes un 11,6%. Del nivell 7 a l'1 les diferències són pràcticament inexistentes en termes de gènere. Ara bé, si observem els nivells d'implicació per gènere, no trobem diferències significatives. En tot cas, podem dir que els homes estarien lleugerament més compromesos, si tenim en compte que entre el total de dones, el nivell 10 de compromís és de 23,7% i dels homes un 27%. El nivell 9 de compromís és pràcticament idèntic amb una diferència de 0,2% entre homes i dones. El nivell 8, però, entre les dones representa un 16% i entre els homes un 20,2%. És quan baixa el nivell de compromís quan comença a observar-se una lleugera inversió entre homes i dones. El nivell 7 representa entre les dones el 10,1% i entre els homes un 9,7%. El 6, un 6,2% entre dones i un 4,9% entre homes, i aquesta tendència continua fins al nivell d'implicació més baix (1) que entre les dones representa un 4,3% i entre els homes un 2,5%. Si bé, com hem dit, no es tracta de xifres amb diferències significatives, és il·lustratiu que quan el nivell d'implicació puja les dones estan menys representades que els homes, i a la inversa, més representades en els nivells més baixos

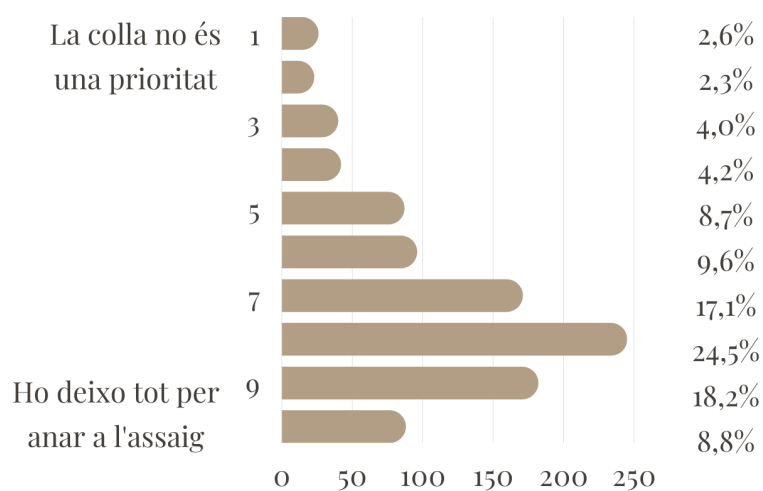
d'implicació. Si atenem a l'estudi de (Sánchez-Aragón, Sans-Guerra et al., 2022:12), aquest ens diu respecte de la conciliació laboral, familiar i castellera que el 44% de les dones assenyalen la incompatibilitat horària com un dels obstacles més importants a l'hora de conciliar l'oci amb la vida familiar. Les reunions, generalment de 19 a 21 h, i els assajos, més tard de les 21 h, són incompatibles amb la cura de les filles i fills, i més quan s'ha de combinar amb un treball a jornada completa. Per una altra banda, hem de pensar que el nivell de compromís no deixa de ser-hi una percepció subjectiva de la persona que respon, i és gairebé esperable que les persones tendeixin a veure's més implicats del que "objectivament" podrien estar, si per exemple analitzéssim realment les assistències als assajos i diades mitjançant les Apps d'assistència. També, com dèiem al començament, la implicació no és només la presencialitat sinó també altres dimensions que l'acompanyen. En tot cas, aquí vam intentar afinar aquesta implicació a l'assistència als assaigs i diades com un element de referència identificable pels castellers i castelleres. En resum, podem dir que la implicació és molt alta, o bé que l'autopercepció d'implicació és molt alta, ja que en la gràfica sobre com afecten els assajos i diades a la seva vida, les xifres són una mica més baixes; de fet, es van fer les dues preguntes, per poder tenir la mirada de percepció, així com un altre referent més pràctic, que ens permetés comparar. Finalment, podem dir també que hi ha més compromís per part dels homes, o bé que aquests tendeixen a percebre's com a més implicats que les dones al món casteller. Les dades amb detall sobre compromís i gènere es troben a la següent taula.

Gènere*Indica el teu nivell de compromís amb la colla, en base a la teva participació en assajos i actuacions. tabulació creuada												
Gènere		Indica el teu nivell de compromís amb la colla, en base a la teva participació en assajos i actuacions.										Total
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Altres	recompte	0	1	0	1	2	1	2	1	5	4	17
	% dins de Gènere	0.0%	5.9%	0.0%	5.9%	11.8%	5.9%	11.8%	5.9%	29.4%	23.5%	100.0%
	% del total	0.0%	.1%	0.0%	.1%	.1%	.1%	.1%	.1%	.3%	.2%	.9%
Dona	recompte	33	16	34	27	47	48	78	124	183	183	773
	% dins de Gènere	4.3%	2.1%	4.4%	3.5%	6.1%	6.2%	10.1%	16.0%	23.7%	23.7%	100.0%
	% del total	1.8%	.9%	1.8%	1.5%	2.5%	2.6%	4.2%	6.7%	9.9%	9.9%	41.7%
Home	recompte	27	23	35	24	52	43	103	214	254	287	1062
	% dins de Gènere	2.5%	2.2%	3.3%	2.3%	4.9%	4.0%	9.7%	20.2%	23.9%	27.0%	100.0%
	% del total	1.5%	1.2%	1.9%	1.3%	2.8%	2.3%	5.6%	11.6%	13.7%	15.5%	57.3%
Total	recompte	60	40	69	52	101	92	183	339	442	474	1852
	% dins de Gènere	3.2%	2.2%	3.7%	2.8%	5.5%	5.0%	9.9%	18.3%	23.9%	25.6%	100.0%
	% del total	3.2%	2.2%	3.7%	2.8%	5.5%	5.0%	9.9%	18.3%	23.9%	25.6%	100.0%

CALENDARI D'ASSAJOS I DIADES

Com condiciona la teva vida laboral o personal

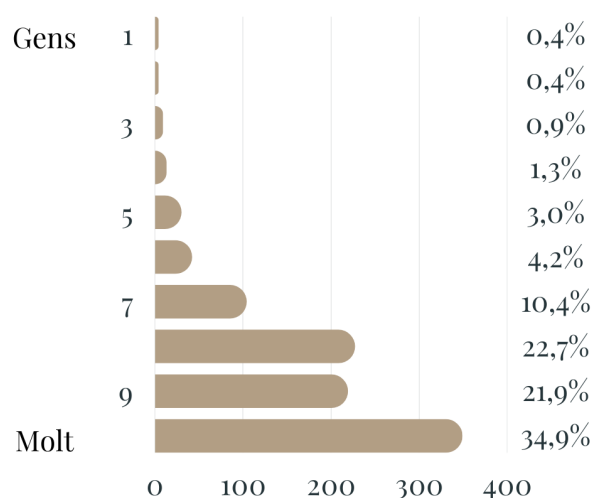

El calendari d'actuacions i assajos de les colles és un element que ha anat evolucionant en les darreres dècades. Si bé tradicionalment les diades estaven reservades exclusivament a moments de celebracions lligades a les festes patronals o religioses, en els darrers anys les colles han anat confeccionant un calendari a mida de les necessitats tècniques i cícliques de cada colla o zona. Davant d'aquesta necessitat les colles s'han convertit en organitzadores o promotores d'actuacions que a vegades s'han acabat consolidant com a dates ineludibles en el món casteller. En poden ser un exemple la diada castellera dels Minyons de Terrassa, la diada bianual del Mercadal a Reus, la diada del Primer Diumenge de Festes a Tarragona, etc. Bargalló defineix aquest fenomen com un desarrelament del context festiu originari del món casteller (Bargalló, 2001) per donar pas a un calendari basat en la modernitat i la voluntat de les colles de dotar de prestigi i nivell tota la temporada castellera.

Amb aquesta ampliació del nombre d'actuacions les colles també han establert un calendari d'assajos més exigent, de fins a quatre cites setmanals, per afrontar la tecnificació i les exigències del calendari d'actuacions amb la dificultat de trobar també un període de descans que no suposi fer passes enrere en l'evolució castellera de la temporada. Així cal tenir en compte l'esforç que realitzen les colles per no trencar l'equilibri entre la freqüència òptima d'assajos i la qualitat d'aquests. En altres paraules, cal una planificació d'assajos que permeti conciliar l'oci i la vida personal d'acord amb el compromís i prioritat de les persones que integren la colla per aconseguir una assistència mínima per a la consecució d'objectius tècnics. En aquest sentit, la pregunta sobre com condiciona el calendari d'assajos i diades la teva vida personal o laboral ens pot donar pistes de fins a quin punt les colles poden planificar segons les seves necessitats tècniques obtenint un compromís per part dels castellers i castelleres. En l'escala Likert trobem que més del 50% dels enquestats i enquestades estan molt pròxims a l'afirmació "Ho deixo tot per anar a assaig", el 78,2% aglutina les respostes dels 5 als 10 punts. Per tant, podem afirmar que un gran gruix de persones realitzen canvis en la seva vida laboral i quotidiana per tal d'atendre a les necessitats d'assajos i calendari de les colles. En aquest sentit, aquest resultat ens indica també que la majoria de les persones que han participat de l'enquesta son probablement aquelles que tenen ja una major implicació i participació a les entitats. En aquest sentit, els resultats d'aquest estudi ens mostren el perfil social i cultural de les castelleres i castellers més actius i/o compromesos amb les colles.

NIVELL DE SATISFACCIÓ

Posició al castell

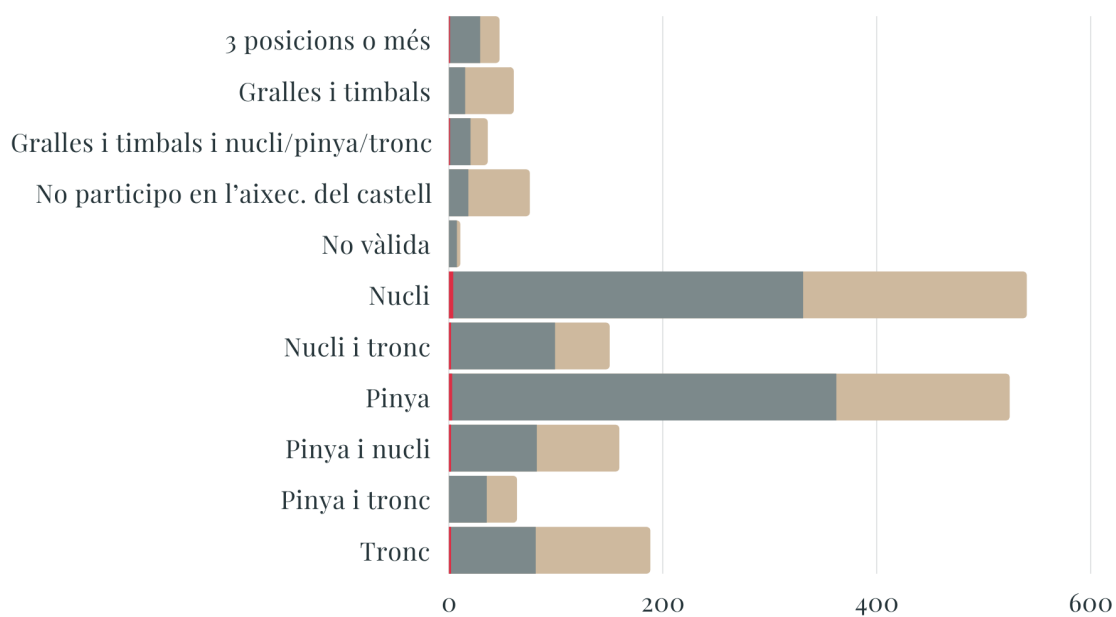

Respecte al nivell de satisfacció a la posició al castell, veiem que aquesta és també en general molt alta, ja que les puntuacions entre 7 i 10 sumen un 89,9%. En tot cas, com hem dit anteriorment, entenem que la participació a l'enquesta ha estat majoritàriament de les persones més compromeses i, conseqüentment, probablement amb un major grau de satisfacció. En termes de gènere, igual que en el cas del nivell d'implicació, si bé no hi ha diferències significatives entre homes i dones, sí que observem la mateixa tendència, on quan puja el nivell de satisfacció les dones estan lleugerament menys representades, i els homes lleugerament més representats. El mateix succeeix si analitzem les dades per grup de gènere, on entre el total de dones puja la seva representació en els nivells de menys satisfacció i baixa en els nivells de més satisfacció, i a la inversa entre els homes. Com diem, no es tracta de diferències significatives, però que no deixen de denotar i reflectir una certa tendència a una més baixa implicació i satisfacció entre dones, i una més alta implicació i satisfacció entre els homes. Els detalls de les dades es pot observar a la següent taula.

Gènere*Indica com estàs de satisfet en la teva posició al castell tabulació creuada													
			Indica com estàs de satisfet en la teva posició al castell										Total
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Gènere	Altres	recompte	1	0	0	0	1	1	2	1	5	6	17

		% dins de Gènere	5.9%	0.0%	0.0%	0.0%	5.9%	5.9%	11.8%	5.9%	29.4%	35.3%	100.0%
		% del total	.1%	0.0%	0.0%	0.0%	.1%	.1%	.1%	.1%	.3%	.3%	.9%
		recompte	4	3	16	12	25	44	91	163	159	256	773
	Dona	% dins de Gènere	.5%	.4%	2.1%	1.6%	3.2%	5.7%	11.8%	21.1%	20.6%	33.1%	100.0%
		% del total	.2%	.2%	.9%	.6%	1.3%	2.4%	4.9%	8.8%	8.6%	13.8%	41.7%
		recompte	3	4	1	12	29	32	99	256	242	384	1062
	Home	% dins de Gènere	.3%	.4%	.1%	1.1%	2.7%	3.0%	9.3%	24.1%	22.8%	36.2%	100.0%
		% del total	.2%	.2%	.1%	.6%	1.6%	1.7%	5.3%	13.8%	13.1%	20.7%	57.3%
		recompte	8	7	17	24	55	77	192	420	406	646	1852
Total	% dins de Gènere	.4%	.4%	.9%	1.3%	3.0%	4.2%	10.4%	22.7%	21.9%	34.9%	100.0%	
	% del total	.4%	.4%	.9%	1.3%	3.0%	4.2%	10.4%	22.7%	21.9%	34.9%	100.0%	
	recompte	8	7	17	24	55	77	192	420	406	646	1852	

FUNCIÓ AL CASTELL

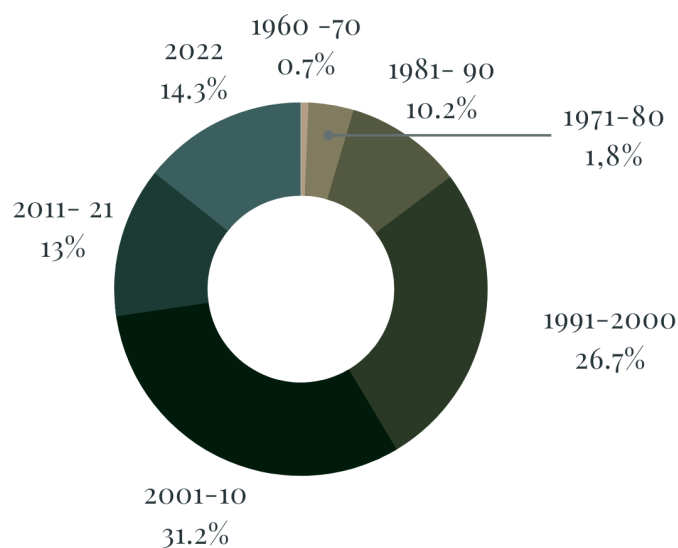
Respecte a la funció de les persones al castell, podem dir que és una peça fonamental, ja que l'objectiu principal de les colles castelleres és l'aixecament de castells, però, per fer-ho, cada persona ha d'assumir un rol concret en cada estructura per a la consecució de l'objectiu col·lectiu. Que els castells concentren la major part de persones a la pinya i al nucli és un fet que es recolza amb les dades obtingudes de l'enquesta, ja que el 82,02% de les persones (Tres posicions o més, gralles i timbals i nucli/pinya/tronc, nucli, nucli i tronc, pinya, pinya i nucli i pinya i tronc) participen en alguna estructura en aquestes posicions. És interessant posar en relleu que hi ha un percentatge més alt de respostes de membres que es defineixen únicament com del nucli (29,16%) que dels que ho fan com a part únicament de la pinya (28,29%). Això ho podem atribuir a que les colles de nivell més baix disposen de menys persones per formar una pinya de grans dimensions i concentren tots els efectius que no formen part del tronc en les posicions considerades com a part del nucli (crosses, homes/dones del darrere, mans, etc.), imprescindibles per formar la base del castell. Amb les dades obtingudes veiem també la versatilitat dels castellers i castelleres pel que fa a ocupar diferents funcions en l'aixecament de castells, un 24,57% duu a terme més d'una funció i un 2,54% ocupa 3 posicions o més diferents. Tant a la gràfica com a la taula podem apreciar que un 4,05% de persones diu que no participa directament en l'aixecament del castell de les quals un 3,08% són dones. Un 5,18% de persones formen part del grup de gralles i timbals de la colla i un 1,94% d'aquestes formen part d'altres posicions relacionades directament amb l'aixecament dels castells. Això ens fa reflexionar sobre la implicació d'un grup que originàriament acompanyava la colla sense tenir-hi cap vinculació a ser un col·lectiu imprescindible i actiu en el si de les colles.

Trencant també amb la història dels inicis dels castells, un 56,95% de les persones de tronc són dones, tot i que són quantitativament menys al món casteller, i que tenen lleugerament menys compromís i menys satisfacció. Això ens fa pensar que, la idea que els homes s'autoperceben com a més implicats, que condicionen més la seva vida per anar a assajos i diades, i estan més satisfets és rellevant. Aquestes dades són fonamentals per continuar pensant en quin està sent el paper de les dones a les colles, ja que son part imprescindible del castell si conformen la majoria del tronc, però encara no tenen la possibilitat de tenir les mateixes implicacions o satisfaccions. És a dir, estan tenint un paper molt rellevant a l'estructura, però això no sembla traduir-se en la seva satisfacció en relació amb la dels homes. En el grup de gralles i timbals també hi ha una clara majoria femenina amb un 75% de dones del total de respostes de persones que formen part de l'apartat musical de la colla. El detall de les dades es pot observar a la següent taula.

Posició al castell	Dones	Homes	Altres	Total
Tres posicions o més	0,97%	1,51%	0,05%	2,54%

Gralles i timbals	2,43%	0,81%	0,00%	3,24%
Gralles i timbals i nucli/pinya/tronc	0,86%	1,03%	0,05%	1,94%
No participo en l'aixec. del castell	3,08%	0,97%	0,00%	4,05%
No vàlida	0,16%	0,38%	0,00%	0,54%
Nucli	11,29%	17,66%	0,22%	29,16%
Nucli i tronc	2,75%	5,24%	0,11%	8,10%
Pinya	8,75%	19,38%	0,16%	28,29%
Pinya i nucli	4,16%	4,32%	0,11%	8,59%
Pinya i tronc	1,51%	1,89%	0,00%	3,40%
Tronc	5,78%	4,27%	0,11%	10,15%

EN QUIN ANY VAS ENTRAR A LA COLLA

Com veiem a la gràfica i a la taula, els anys on les colles castelleres creixen amb més força són a partir del 2011 fins a l'any 2020 on les colles tenen una entrada del 53,94% de les persones que la formen actualment. Si ens fixem en els anys compresos entre 1960-1970 i 1971-1980 el nombre de dones que van entrar a les colles que en continuen formant part va ser de 3 dones en comparació als 20 homes que van fer-ho en els mateixos anys. És a partir dels anys noranta que es veu l'increment de la seva entrada al món casteller, coincidint amb el fet que la incorporació de les dones a les colles castelleres es va consolidar amb el boom que va experimentar el fet casteller als anys noranta, quan es van multiplicar el nombre de colles —de les 26 que hi havia el 1992 es va passar a les 60 del 1999 (Bargalló 2001). A més, a la taula es pot confirmar també a integració

femenina al fet casteller, va ser un procés lent i progressiu. Tant és així que, entre la nova fornada de colles, n'hi va haver que no van acceptar les dones fins una dècada més tard (SANS). La següent taula ens mostra les dades en detall.

Període d'entrada a la colla	Home	Dona	Altres	Total
1960-1970	3	0		0,16
1971-1980	27	3	1	1,67
1981-1990	66	22		4,75
1991-2000	147	84		12,47
2001-2010	154	108	3	14,31
2011-2020	551	439	9	53,94
2021-2022	114	117	4	12,69

Conclusions

Les colles han canviat, s'han transformat, i han evolucionat al llarg del temps. Al començament d'aquest estudi vam establir uns objectius, que tenien a veure amb poder identificar i crear una diapositiva, una imatge que és a la vegada estàtica i dinàmica. Estàtica pel període de temps que presenta aquest estudi, la composició sociocultural del món casteller l'any 2022. Dinàmica perquè ens posa en relleu les variacions que el món dels castells han viscut i segurament continuaran vivint. Si fem un breu repàs als resultats d'aquest estudi, podem dir que hem pogut fer dues coses significatives. Per una banda, hem confirmat algunes de les hipòtesis i intuïcions que tenen els i les expertes del món casteller, així com les mateixes persones que hi participem com a castelleres i castellers. Per una altra, que hem desmitificat algunes d'aquestes, posant dades, evidència i números a la realitat castellera actual. Hi ha resultats que esperaven, per dir-ho d'alguna manera i que aquesta recerca afirma o posa evidència a aquest, mentre que també hi ha hagut moltes altres dades i resultats que ens han sorprès o que no hi esperàvem. Aquest estudi presenta resultats clars en alguns casos, i en altres, les dades en suggereixen que hem de continuar en la recerca castellera, continuar produint coneixement perquè, a vegades, els resultats tornen a ser hipòtesis en si mateixes, invitar-nos a continuar aprofundint en moltes de les particularitats que ens han anat apareixent.

Si ens referim al **bloc I**, sobre gènere, família i cures, la primera qüestió rellevant és que, les colles, estan encara particularment masculinitzades, si tenint en compte que a la població catalana hi ha més dones que homes. Respecte del gènere sentit, que és com es va preguntar en

aquesta enquesta, veiem que els gèneres fora del binarisme home/dona representen tan sols un 1% de la població castellera. També, que com més nova i més petita és la colla, augmenta el nombre de dones, mentre que com més antiga i gran és la colla, aquesta nombre baixa particularment; i que, en termes d'edat, els homes s'acumulen en les edats més majors, i les dones en les edats més joves. Respecte a l'orientació sexual, podem dir que les colles són més diverses que en el cas dels gèneres no binaris, donat que hi ha quasi un 20% de població que no s'identifica com a heterosexual. En termes d'edat, veiem que és a partir de les persones nascudes a 1980 que aquesta identificació amb l'homosexualitat o la bisexualitat comença a fer-se més significativa, i augmenta quan més joves són els castellers i castelleres.

Respecte a la composició i situació familiar, hi ha més persones solteres (amb parella i sense) a les colles, en relació amb la població catalana; de fet, la xifra de persones solteres a les colles pràcticament duplica la de la població catalana, donant-nos pistes al voltant de què les colles poden ser un pol social per tal de conèixer gent per la vida sexoafectiva i “amorosa”. A la població de les colles observem que un 42,8 tenen fills i filles, el que ens permet dir que les colles són un reflex pràcticament idèntic de la societat catalana en aquesta matèria. Però, si comparem les dades per gènere, veiem que hi ha més dones sense fills i filles que homes, tot i que, les dones són majoritàries a les colles en els rangs d'edat on està la mitjana de maternitat catalana. Respecte al nombre de fills i filles, la mitjana per dona a les colles castelleres és de 0,57, mentre que la catalana és d'1,23. Davant d'aquesta dada tan diferent, només podem extreure hipòtesis de les seves causes, ja que per poder fer afirmacions o treure resultats acords a la realitat de les dones, és necessari un estudi concret que estudiï el fenomen de la maternitat a les colles. Si observem les composicions domèstiques, més d'un 40% viu en família i gairebé un 30% viu en parella. Aquestes dades difereixen, especialment en la primera categoria amb la població catalana, ja que a Catalunya un 35,8% viu en família, un 23,6% en parella.

Passant al **bloc II**, sobre formació i situació econòmica, centrant-nos en el nivell educatiu, la població castellera supera el 60% nivell educatiu universitari o superior, mentre que a la població catalana aquest nivell no arriba al 25%. Podem concloure que les persones que formen part de les colles tenen un nivell d'estudis molt més elevat respecte al de la societat catalana. Així també, que en termes de gènere, les dones aglutinen majors percentatges d'estudis universitaris i superiors, i que a més a més, això es dona en dones grans, nascudes entre 1940-1960 de manera accentuada.

Sobre la situació laboral, destaca que el 76% de castellers i castelleres estan actives laboralment, veient que en el món casteller existeix una taxa d'ocupació superior a la de la població catalana. Del total, però, de persones ocupades, els homes suposen un més del 40% i les dones poc més del 25%, podent afirmar que els homes estan més laboralment actius que les dones.

Respecte del nivell socioeconòmic, la població castellera guanya quasi en un 30% més de 24 mil euros a l'any; entre 12 i 24 mil a l'any més del 30%, i més de 48 mil euros a l'any un 6%. Aquestes dades ens indiquen que les colles aglutinen una població de classe mitjana i mitja alta en un bon percentatge, diferent del que era antigament a les colles que estaven principalment compostes per classes populars i obreres. En termes de gènere, les dones són les que guanyen menys dintre del món casteller, evidenciant i reafirmant la bretxa salarial entre homes i dones tant a Catalunya com a l'Estat espanyol. Respecte a les professions, la més exercida és la que aglutina el sector educatiu, seguit de l'àmbit sanitari, arquitectura i enginyeries, sector administratiu, i un gran volum d'estudiants.

Respecte al **bloc III**, sobre trets identitaris, si ens fixem en el lloc de naixement, hi ha clara majoria de persones nascudes de Catalunya, diferint de la realitat de la població catalana que té percentatges molt més alts de persones migrades, nascudes fora de Catalunya tant de la resta de l'Estat espanyol com de la resta del món. Concretament, les colles aglutinen persones nascudes fora de Catalunya en un 7,2% i Catalunya un 31,77%, posant en evidència que les colles estan conformades particularment per persones nascudes a Catalunya, i que la seva capacitat d'incloure persones migrades tant del territori espanyol com de la resta del món és particularment baixa.

Respecte de la llengua, la població que viu a Catalunya fa un ús del català en un 36,1%, i la població de les colles castelleres utilitzen aquesta llengua en un 95,2%. Podem dir que les colles són hegemònicament catalanoparlants, i probablement un vehicle per la conservació, reproducció i projecció de la llengua catalana, però, també un element d'exclusió de les persones no catalanoparlants. En aquest sentit, és destacable que les colles més petites, més noves i que en la seva majoria no pertanyen en la zona tradicional tenen més persones castellanoparlants que les colles més grans i situades principalment a la zona tradicional. Si tenim en compte la llengua de resposta i la llengua d'interacció trobem que les persones castellanoparlant fan un ús més indistint de les llengües dins de la colla. També destaca que les persones catalanoparlants, a les colles, són les que tenen en major mesura estudis universitaris i superiors. Respecte a la participació en el teixit associatiu i la llengua, les persones catalanoparlants són les que més participació tenen en el teixit associatiu i d'entitats.

Anant a la identificació amb l'eix nacional, les respostes indiquen una majoria amb la identificació catalana, amb gairebé un 60% en exclusiu, més català que espanyol un 27,2%. Les identificacions lligades a la identitat espanyola són minoritàries, sumant més espanyol que català i igual d'espanyol que català un 11,8%. És remarcable que l'opció "només espanyol" no ha rebut cap resposta. Podem dir, doncs, que les colles estan compostes particularment per la població catalana que s'identifica com a catalana, i que és propera a l'independentisme. Respecte dels eixos esquerra-

dreta, la població castellera se significa especialment com a persones d'esquerres, ja que el bloc d'esquerra i extrema esquerra representa quasi un 84%.

El **bloc IV**, centrat en la participació, implicació i motivació amb la colla, mostra que hi ha una participació molt activa en altres entitats socials o culturals, ja que més d'un 50% participen en altres entitats. En termes de gènere, entre els homes hi ha un nombre més alt de participació en altres entitats. Si comparem aquestes dades amb les de la població de Catalunya, el grau de pertinença a associacions i entitats és inferior al 25% mentre que a les colles castelleres aquest grau de pertinença supera el 50%. Les entitats en les quals participen els castellers i castelleres són eminentment culturals, seguides de les entitats de tipus social, benèfiques i ONGs.

Sobre la participació en altres colles concretament, veiem que hi ha molta més mobilitat de la que podríem pensar, ja que gairebé un 14% ha estat o està en més d'una colla convencional, sumat al quasi 20% que participa en colla convencional i universitària. Respecte als motius pel qual la gent entra a la colla, la motivació principal és per la influència o coneixença d'algú proper que ja forma part de la colla, sumada a la resposta de "Simplement perquè m'agraden els castells". En relació amb els motius principals de pertinença a una colla castellera al segle XIX, que, com podem deduir, eren principalment per llinatge familiar, actualment, només representa un 14% del total de les respostes. És a dir que l'entrada a la colla per llinatge no és ara majoritària com ho era antany, tot i que continua havent-hi famílies senceres a les colles, però això no representa el "motiu d'entrada", sinó la intergeneracionalitat familiar dintre de les colles, en més d'un 50%.

Respecte dels llocs de poder i responsabilitat, els homes estarien ocupant lleugerament més càrrecs a la junta de govern, i més especialment en el cas de càrrec a la junta tècnica. Del total de les persones que no han ocupat cap càrrec a la junta tècnica les dones representen quasi un 75% i els homes quasi un 67%. Amb totes les dades, podem dir que hi ha una tendència a reconèixer a les dones com a possibles gestores d'això que implica l'organització i el grup de persones, que és l'entitat en si, però, que aquest reconeixement no és tan flexible com per tenir un paper al capdavant de la qüestió tècnica dels castells, és a dir, l'activitat i objectiu principal de l'entitat.

Si parlem de compromís amb la colla, s'observa un nivell molt alt de manera general, ja que la idea de "no em perdo cap assaig ni diada" supera el 25%. Respecte al condicionament en la vida quotidiana dels assajos i diades, més del 50% estan molt pròxims a l'afirmació "Ho deixo tot per anar a assaig", i gairebé un 79% aglutina les respostes dels 5 als 10 punts. Per tant, podem afirmar que un gran gruix de persones realitzen canvis en la seva vida laboral i quotidiana per tal d'atendre a les necessitats d'assaigs i calendari de les colles. Respecte al nivell de satisfacció a la posició al castell, veiem que aquesta és també en general molt alta, ja que les puntuacions entre 7 i 10 sumen pràcticament un 90%. Respecte a la posició al castell, veiem la versatilitat dels castellers i castelleres

pel que fa a ocupar diferents funcions en l'aixecament dels castells, donat que quasi un 25% duu a terme més d'una funció. Trencant també amb la història dels inicis dels castells, pràcticament un 57% de les persones de tronc són dones.

Respecte a l'any d'entrada a la colla, les dades coincideixen amb el boom dels castells a partir dels anys noranta del segle passat, i també és a partir dels anys noranta que es veu l'increment de l'entrada de dones a les colles.

Per concloure, al llarg d'aquest estudi es poden observar diferents resultats i hipòtesis noves per continuar investigant. En aquest sentit, ens sembla que el món casteller mereix estudis específics tant quantitius com qualitius que puguin continuar posant llum a la realitat castellera. Així, per posar només alguns exemples, com a futures línies de recerca que ens agradaria abordar, concretament considerem que aquest estudi posa en relleu la necessitat d'un treball mixt, i especialment qualitatiu en temàtiques com la inclusió de les persones de fora de Catalunya i la migració tant de la resta de l'Estat espanyol com de la resta del món, així com un estudi centrat en l'eix de gènere que pugui aprofundir en la participació del col·lectiu LGBTIQ+, i en temes com la conciliació de les dones amb les colles o la maternitat a les colles. Finalment, volem afegir que, aquest informe, no mostra tots els encreuaments de dades que s'han portat a terme amb el programa SPSS, amb més de tres variables, per exemple, i que estimem poder introduir en futures publicacions, i també, que la quantitat de dades que ens aporta la matriu, ens pot permetre continuar creuant variables més complexes i concretes que també volem continuar treballant en el futur.

Bibliografia

Bargalló, J. (2001) *Un segle de castells. De 1900 a 2000 en dades*. Tarragona: Cossetània Edicions (L'Aixecador).

Bofarull Solé, J. (2007) *L'origen dels castells. Anàlisi tècnica i històrica* (Vol. 16). Valls, Cossetània Edicions.

Botella, M. (2012) Castells i esport: Història d'una divergència. *Canemàs: revista de pensament associatiu*, 2: 20-38

Botella, M. (2019) Castells, identitat i independentisme. *Canemàs: revista de pensament associatiu*, núm. 17, p. 8-29.

Botella, M. i Novalpotro, C. (1998) Les colles castelleres: unes agrupacions singulars. *Revista d'etnologia de Catalunya*, núm. 13, p. 106-119

Català i Roca, P. (1980) *Món casteller. vol. I*. Barcelona: Rafael Dalmau (Editor) 2 Vol.

Gené Rebull, L. El fet casteller: el seu origen performatiu. En Bargallo, M. *Recerca en Humanitats* 2017. 2017. Tarragona: Publicacions URV

Giori, P. *Hacer castells, construir nación Castells, modelo festivo y catalanismo*. Director: Dr. Alegret Tejero, J.L & Dr. Duarte Montserrat, À. 2012. Trabajo Final de Máster en Comunicació i Estudis Culturals, Universitat de Girona.

Ipsos "Game Changers" (2021) *LGBT+ pride 2021 global survey*.

Jiménez Virgili, E. (2022) *De las danzas a las torres: la fórmula de los primeros Castells*. En projecte Castells de ciència, Universitat Rovira i Virgili. Consultat el 14 de març de 2023. Disponible en web:

<https://castellsciencia.urv.cat/es/articulos/4/de-las-danzas-a-las-torres-la-formula-de-los-primeros-castells>

Planas, O. C., Monclús, R. F., i Muruzábal, S. O. (2017) La inapropiabilitat del patrimoni immaterial. Patrimoni cultural immaterial i apropiació indeguda. *Revista d'etnologia de Catalunya*, (42), 202-216.

Roig Arnaus, P. (2017) El procés de turitificació d'un patrimoni immaterial: la tradició castellera. Tesina de Màster en Turisme Cultural. Tutor: Majó, J., Universitat de Girona.

Santana Torralba, L. (2019) Castells i compromís. Una aproximació qualitativa i quantitativa al compromís organitzacional de les colles castelleres. I Beca CEPAC 2019.

Suárez-Baldrís, S. (1998) *Castells i televisió: La construcció mediàtica del fet casteller*. Valls: Cossetània, (L'Aixecador).

Sánchez-Aragón, Sans-Guerra, Soler-García de Oteyza, Pontón-Merino (2022) El paper de les dones a les estructures de poder de les colles castelleres. En *Quaderns de la Igualtat 11: Dones a la cultura popular*. Tarragona: Publicacions URV.

Valls Fonayet, F. (2022) *Les colles castelleres: espais de cohesió social*. En projecte Castells de ciència, Universitat Rovira i Virgili. Consultat el 14 de març de 2023. Disponible en web:

<https://castellsciencia.urv.cat/ca/articles/1/les-colles-castelleres-espais-de-cohesio-social>

Annex: formulari d'enquesta

Abans de començar... Antes de empezar...

* Si estàs a més d'una colla, o a una colla convencional i una colla universitària, si us plau, emplena el qüestionari seleccionant la colla que més et representi i en la que tinguis més implicació.

* Si estàs en més de una colla, o en una colla convencional y una colla universitaria, por favor, rellena el cuestionario seleccionando la colla que más te representa y en la que tengas más implicación.

*Obligatorio

1. Selecciona en quina llengua vols respondre el qüestionari / Selecciona en qué lengua quieres responder el cuestionario *

Marca solo un óvalo.

- Català *Salta a la pregunta 3*
 Castellano *Salta a la pregunta 2*

ES "Una diapositiva social i cultural de las Colles Castelleres de Catalunya"

INVESTIGADORAS:

Elisa Alegre-Agís [identificación orcid.org/0000-0003-3720-7163]

Doctora en Antropología Social

Medical Anthropology Research Center URV

Mireia González Mohedano

Grau en Ciencias de la Comunicació de la URV

Expresidenta de la Colla Castellera Xiquets de Tarragona

ENTIDAD FINANCIADORA:

Centre de Prospectiva i Anàlisi dels Castells (CEPAC) con el soporte del Ayuntamiento de Tarragona.

CONTACTO:

estudicastellscepac@gmail.com

DESCRIPCIÓN GENERAL DEL ESTUDIO:

Este estudio tiene como objetivo generar una diapositiva de la composición social y cultural de les colles castelleres de Catalunya, teniendo en cuenta diferentes criterios sociodemográficos, socioeconómicos, culturales, de género, entre otros, así como conocer el funcionamiento, gestión, lugares de poder e implicación de las castelleres y castellers en las entidades.

CRITERIOS ÉTICOS DE LA INVESTIGACIÓN:

Este estudio sigue los criterios éticos para estudios cuantitativos y cualitativos. La participación en ese estudio es voluntaria. Los datos recopilados serán utilizados con fines científicos. El informe de resultados del estudio se entregará al CEPAC y a las colles castelleres, y serán publicados, pero sólo las investigadoras, la Dra. Elisa Alegre-Agís y Mireia González Mohedano, tendrán acceso a los datos en crudo. Este estudio es completamente anónimo y se aplicará la legislación vigente en materia de protección de datos personales (Ley Orgánica de 15/1999 de 13 de diciembre de Protección de Datos, y Ley Orgánica 3/2018, de 5 de diciembre, de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales).

Para cualquier consulta, pregunta o sugerencia puede dirigirse al correo electrónico.

Muchas gracias por su participación e implicación.

2. A qué provincia pertenece tu colla castellera? *

Marca solo un óvalo.

- Tarragona *Salta a la pregunta 12*
 Barcelona *Salta a la pregunta 10*
 Lérida *Salta a la pregunta 6*
 Gerona *Salta a la pregunta 8*
 Otras *Salta a la pregunta 4*

Una diapositiva social i cultural de les Colles Castelleres de Catalunya

INVESTIGADORES:

Elisa Alegre-Agís [identificació orcid.org/0000-0003-3720-7163]

Doctora en Antropología Social Medical Anthropology Research Center URV

Mireia González Mohedano

Grau en Ciències de la Comunicació URV

Expresidenta de la Colla Castellera Xiquets de Tarragona

ENTITAT FINANÇADORA:

Centre de Prospectiva i Anàlisi dels Castells (CEPAC) amb el suport de l'Ajuntament de Tarragona.

CONTACTE:

estudicastellscepac@gmail.com

DESCRIPCIÓ GENERAL DE L'ESTUDI:

Aquest estudi té com a objectiu generar una diapositiva de la composició social i cultural de les colles castelleres de Catalunya, tenint en compte diferents criteris sociodemogràfics, socioeconòmics, culturals, de gènere, entre d'altres, així com conèixer el funcionament, gestió, llocs de poder i implicació de les castelleres i castellers a les entitats.

CRITERIS ÈTICS DE LA RECERCA:

Aquest estudi segueix els criteris ètics per als estudis quantitius i qualitius. La participació en aquest estudi és voluntària. Les dades recopilades seran utilitzades amb finalitats científiques. L'informe de resultats de l'estudi es lliurarà al CEPAC i a les colles castelleres, i seran publicats, però només les investigadores, la Dra. Elisa Alegre-Agís i Mireia González Mohedano, tindran accés a les dades en cru. Aquest estudi és completament anònim i s'aplicarà la legislació vigent en matèria de protecció de dades personals (Llei Orgànica de 15/1999 de 13 de desembre de Protecció de Dades, i Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals).

Per qualsevol consulta, pregunta o suggeriment us podeu dirigir al correu electrònic.

Moltes gràcies per la vostra participació i implicació.

3. A quina província pertany la teva colla castellera? *

Marca solo un óvalo.

- Tarragona *Salta a la pregunta 13*
- Barcelona *Salta a la pregunta 11*
- Lleida *Salta a la pregunta 7*
- Girona *Salta a la pregunta 9*
- Altres *Salta a la pregunta 5*

ES Otras

4. Indica la colla a la qual pertanys actualment *

Marca solo un óvalo.

- Castellers d'Andorra
- Pallagos del Conflent
- Al-lots de Llevant
- Castellers de Mallorca
- Castellers del Riberal

Salta a la pregunta 46

CA Altres

5. Indica la colla a la qual pertanys actualment *

Marca solo un óvalo.

- Castellers d'Andorra
- Pallagos del Conflent
- Al-lots de Llevant
- Castellers de Mallorca
- Castellers del Riberal

Salta a la pregunta 14

ES Lleida

6. Indica la colla a la cual perteneces actualmente *

Marca solo un óvalo.

- Margeners de Guissona
- Castellers de Lleida
- Malfargats del Pallars

Salta a la pregunta 46

CA Lleida

7. Indica la colla a la qual pertanys actualment *

Marca solo un óvalo.

- Margeners de Guissona
- Castellars de Lleida
- Malfargats del Pallars

Salta a la pregunta 14

ES Gerona

8. Indica la colla a la cual perteneces actualmente *

Marca solo un óvalo.

- Castellars de les Gavarres
- Minyons de Santa Cristina d'Aro
- Vaillets de l'Empordà
- Colla Castellera de Figueres
- Esperxats de l'Estany
- Xerrics d'Olot
- Marrecs de Salt
- Castellars de Cerdanya
- Castellars de la Selva
- Xoriguers de la UdG

Salta a la pregunta 46

CA Girona

9. Indica la colla a la qual pertanys actualment *

Marca solo un óvalo.

- Castellars de les Gavarres
- Minyons de Santa Cristina d'Aro
- Vaillets de l'Empordà
- Colla Castellera de Figueres
- Esperxats de l'Estany
- Xerrics d'Olot
- Marrecs de Salt
- Castellars de Cerdanya
- Castellars de la Selva
- Xoriguers de la UdG

Salta a la pregunta 14

ES Barcelona

10. Indica la colla a la qual pertenececs actualment *

Marca solo un óvalo.

- Castellars de Castellar del Vallès
- Castellars de Gavà
- Castellars de les Roquetes
- Castellars de Montcada i Reixac
- Castellars de Rubí
- Castellars de Sant Adrià
- Castellars de Sant Feliu de Ll.
- Castellars de Santa Coloma
- Castellars de Santpedor
- Castellars de Viladecans
- Castellars del Prat
- Colla Castellera de la Gavarresa
- Colla Jove de l'Hospitalet
- Colla Jove Xiquets de Vilafranca
- Encantats de Begues
- Laietans de Gramenet
- Manyacs de Parets
- Nyerros de la Plana
- Salats de Súria
- Vailets de Gelida
- Castellars d'Esparreguera
- Castellars de Badalona
- Castellars de Berga
- Castellars de Caldes
- Castellars de Castelldefels
- Castellars de Cerdanyola
- Castellars de Cornellà
- Castellars de l'Alt Maresme
- Castellars de la Sagrada Família

- Castellars de Mollet
- Castellars de Sant Vicenç dels Horts
- Castellars del Poble Sec
- Colla Jove de Barcelona
- Colla Jove de Castellars de Sitges
- Matossers de Molins de Rei
- Bordegassos de Vilanova
- Castellars d'Esplugues
- Castellars de la Vila de Gràcia
- Castellars de Sant Cugat
- Castellars de Terrassa
- Moixiganguers d'Igualada
- Sagals d'Osona
- Tirallongues de Manresa
- Xicots de Vilafranca
- Xics de Granollers
- Capgrossos de Mataró
- Castellars de Barcelona
- Castellars de Sabadell
- Castellars de Sants
- Minyons de Terrassa
- Castellars de Vilafranca
- Castellars de l'Adroc
- Castellars de Mediona
- Castellars de Sarrià
- Colla castellera de l'Esquerra de l'Eixample
- Arreplegats de la Zona Univ.
- Bergants del Campus
- Emboirats de la UVic
- Engrescats de la URL
- Ganàpies de la UAB
- Grillats del CBL

- Llunàtics UPC de Vilanova
- Passerells del TCM
- Penjats del Campus de Manresa
- Trempats UPF
- Colla Castellers del Foix de Cubelles

Salta a la pregunta 46

CA Barcelona

11. Indica la colla a la qual pertanys actualment *

Marca solo un óvalo.

- Castellers de Castellar del Vallès
- Castellers de Gavà
- Castellers de les Roquetes
- Castellers de Montcada i Reixac
- Castellers de Rubí
- Castellers de Sant Adrià
- Castellers de Sant Feliu de Ll.
- Castellers de Santa Coloma
- Castellers de Santpedor
- Castellers de Viladecans
- Castellers del Prat
- Colla Castellera de la Gavarresa
- Colla Jove de l'Hospitalet
- Colla Jove Xiquets de Vilafranca
- Encantats de Begues
- Laietans de Gramenet
- Manyacs de Parets
- Nyerros de la Plana
- Salats de Súria
- Vailets de Gelida
- Castellers d'Esparreguera
- Castellers de Badalona
- Castellers de Berga
- Castellers de Caldes
- Castellers de Castelldefels
- Castellers de Cerdanyola
- Castellers de Cornellà
- Castellers de l'Alt Maresme
- Castellers de la Sagrada Família

- Castellans de Mollet
- Castellans de Sant Vicenç dels Horts
- Castellans del Poble Sec
- Colla Jove de Barcelona
- Colla Jove de Castellans de Sitges
- Matossers de Molins de Rei
- Bordegassos de Vilanova
- Castellans d'Esplugues
- Castellans de la Vila de Gràcia
- Castellans de Sant Cugat
- Castellans de Terrassa
- Moixiganguers d'Igualada
- Sagals d'Osona
- Tirallongues de Manresa
- Xicots de Vilafranca
- Xics de Granollers
- Capgrossos de Mataró
- Castellans de Barcelona
- Castellans de Sabadell
- Castellans de Sants
- Minyons de Terrassa
- Castellans de Vilafranca
- Castellans de l'Adroc
- Castellans de Mediona
- Castellans de Sarrià
- Colla castellera de l'Esquerra de l'Eixample
- Arreplegats de la Zona Univ.
- Bergants del Campus
- Emboirats de la UVic
- Engrescats de la URL
- Ganàpies de la UAB
- Grillats del CBL

- Llunàtics UPC de Vilanova
- Passerells del TCM
- Penjats del Campus de Manresa
- Trempats UPF
- Colla Castellans del Foix de Cubelles

Salta a la pregunta 14

ES Tarragona

12. Indica la colla a la qual pertenececs actualment *

Marca solo un óvalo.

- Colla Cast. De la Bisbal del Penedès
- Colla Joves Xiquets de Valls
- Colla Vella dels Xiquets de Valls
- Colla Jove Xiquets de Tarragona
- Xiquets de Reus
- Xiquets de Tarragona
- Nens del Vendrell
- Castellers Sant Pere i Sant Pau
- Nois de la Torre
- Xiquets del Serrallo
- Castellers d'Altafulla
- Minyons de l'Arboç
- Xiquets de Vila-seca
- Xiquets de Cambrils
- Brivalls de Cornudella
- Torraires de Montblanc
- Xiquèlos i Xiquèles del Delta
- Castellers de Tortosa
- Pataquers de la URV
- Xiquets de Torredembarra

Salta a la pregunta 46

CA Tarragona

13. Indica la colla a la qual pertany actualment *

Marca solo un óvalo.

- Colla Cast. De la Bisbal del Penedès
- Colla Joves Xiquets de Valls
- Colla Vella dels Xiquets de Valls
- Colla Jove Xiquets de Tarragona
- Xiquets de Reus
- Xiquets de Tarragona
- Nens del Vendrell
- Castellers Sant Pere i Sant Pau
- Nois de la Torre
- Xiquets del Serrallo
- Castellers d'Altafulla
- Minyons de l'Arboç
- Xiquets de Vila-seca
- Xiquets de Cambrils
- Brivalls de Cornudella
- Torraires de Montblanc
- Xiquèlos i Xiquèles del Delta
- Castellers de Tortosa
- Pataquers de la URV
- Xiquets de Torredembarra

Salta a la pregunta 14

CA Qüestionari

DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES I SOCIALS

14. Indica el teu municipi de residència *

---

15. Lloc de naixement o de procedència *

Marca solo un óvalo.

- Catalunya
- Resta d'Espanya
- Resta d'Europa
- Àfrica
- Amèrica del Nord
- Amèrica Llatina
- Àsia
- Oceania

16. Si ets una persona migrant o estrangera, quan de temps fa que estàs a Catalunya?

Marca solo un óvalo.

- Menys de 2 anys
- Entre 2 i 5 anys
- Entre 6 i 10 anys
- Més de 10 anys

17. T'identifiques amb una ètnia o cultura específica ?

---

18. En quina llengua interactues o parles habitualment a la colla? (Pots seleccionar més d'una) *

Selecciona todos los que correspondan.

- Català
- Castellà
- Otro: _____

19. Com t'identifiques en l'eix nacional? *

Marca solo un óvalo.

- Només català
- Més català que espanyol
- Igual de català que espanyol
- Més espanyol que català
- Només espanyol
- Otro: _____

20. Any de naixement *

Marca solo un óvalo.

- 1930
- 1931
- 1932
- 1933
- 1934
- 1935
- 1936
- 1937
- 1938
- 1939
- 1940
- 1941
- 1942
- 1943
- 1944
- 1945
- 1946
- 1947
- 1948
- 1949
- 1950
- 1951
- 1952
- 1953
- 1954
- 1955
- 1956
- 1957
- 1958

- 1959
- 1960
- 1961
- 1962
- 1963
- 1964
- 1965
- 1966
- 1967
- 1968
- 1969
- 1970
- 1971
- 1972
- 1973
- 1974
- 1975
- 1976
- 1977
- 1978
- 1979
- 1980
- 1981
- 1982
- 1983
- 1984
- 1985
- 1986
- 1987
- 1988
- 1989
- 1990

- 1991
- 1992
- 1993
- 1994
- 1995
- 1996
- 1997
- 1998
- 1999
- 2000
- 2001
- 2002
- 2003
- 2004
- 2005
- 2006
- 2007
- 2008
- 2009
- 2010
- 2011
- 2012
- 2013
- 2014

21. Gènere *

Marca solo un óvalo.

- Home
- Dona
- No binari
- Prefereixo no dir-ho
- Altres

22. Orientació sexual *

Marca solo un óvalo.

- Homosexual
- Heterosexual
- Bisexual
- Pansexual
- Asexual
- Otro: _____

23. Situació civil *

Marca solo un óvalo.

- Solter/a (sense parella)
- Solter/a (amb parella)
- Casat/da
- Separat/da i/o divorciat/da
- Vidu/vídua

24. Situació familiar (Pots seleccionar més d'una) *

Selecciona todos los que correspondan.

- No tinc fills/filles
- Tinc fills/filles emancipats
- Tinc fills/filles al meu càrrec
- Tinc persones majors/depenents al meu càrrec

25. Si tens fills o filles, indica quantes

Marca solo un óvalo.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- Més de 5

26. Amb qui vius actualment (Pots seleccionar més d'una) *

Selecciona todos los que correspondan.

- Visc sol/sola
- Visc en parella
- Visc amb companys/es de pis i/o amics/amigues
- Visc en família (mare, pare, fills, família extensa, etc)
- Soc família monoparental/monomarental
- Otro: _____

27. Nivell educatiu *

Marca solo un óvalo.

- Sense estudis
- Educació Primària Obligatòria
- Educació secundària obligatòria
- Graus mitjans i superiors (FP, etc)
- Nivell universitari o superior
- Otro: _____

28. Indica de què treballes o quina és la teva professió. *

_____

29. Indica quina és la teva situació actual (Pots seleccionar més d'una) *

Selecciona todos los que correspondan.

- Ocupat/da
- Aturat/da.
- Jubilat/da.
- Estudiant/a.
- Algun altre tipus d'inactivitat (invalidesa, tasques de la llar, etc.)

30. Nivell Socioeconòmic *

Selecciona todos los que correspondan.

- No tinc ingressos actualment
- Menys de 6000 euros a l'any
- Entre 6000 i 12 mil euros a l'any
- Entre 12 mil i 24 mil euros a l'any
- Més de 24 mil euros a l'any
- Més de 48 mil euros a l'any

31. Indica amb quina opció política et sents més representat/da *

Marca solo un óvalo.

1 2 3 4 5

Extr   Extrema esquerra

32. Formes part d'alguna altra entitat dins del món cultural i associatiu *

Selecciona todos los que correspondan.

Sí
 No

33. Indica en quin tipus d'entitat (Pots seleccionar més d'una)

Selecciona todos los que correspondan.

Altres entitats culturals
 Entitat de tipus social, benèfica o ONGs
 Formo part d'un moviment social
 Formo part d'un partit polític
 Estic afiliat a un sindicat
 Formo part d'una entitat vinculada a un afer religiós
 Otro: _____

34. Indica en quin any vas ingressar a la teva colla castellera (colla actual que has indicat a l'inici) *

Marca solo un óvalo.

1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967

- 1968
- 1969
- 1970
- 1971
- 1972
- 1973
- 1974
- 1975
- 1976
- 1977
- 1978
- 1979
- 1980
- 1981
- 1982
- 1983
- 1984
- 1985
- 1986
- 1987
- 1988
- 1989
- 1990
- 1991
- 1992
- 1993
- 1994
- 1995
- 1996
- 1997
- 1998
- 1999

- 2000
- 2001
- 2002
- 2003
- 2004
- 2005
- 2006
- 2007
- 2008
- 2009
- 2010
- 2011
- 2012
- 2013
- 2014
- 2015
- 2016
- 2017
- 2018
- 2019
- 2020
- 2021
- 2022

35. Formes o has format part d'alguna altra colla castellera? *

Marca solo un óvalo.

- Sí, d'una altra colla convencional
- Sí, d'una colla universitària
- No

36. Perquè formes part d'una colla castellera? Indica l'opció que més s'apropa a la teva situació (Pots seleccionar més d'una) *

Selecciona todos los que correspondan.

- Hi vaig entrar sent canalla
- Per herència i llinatge familiar
- He entrat per un amic/a
- Hi he anat sol/a per curiositat
- He entrat per socialitzar i conèixer gent
- Per formar part d'alguna de les seccions de la colla (gralles, comissions, altres)
- Simplement perquè m'agraden els castells
- Otro: _____

37. Tens parents pròxims a la colla? (Pots seleccionar més d'una)

Selecciona todos los que correspondan.

- No
- Fills
- Pare o mare
- Germans
- Tiets o cosins
- Otro: _____

38. Indica el teu nivell de compromís amb la colla, en base a la teva participació en assajos i actuacions. *

Marca solo un óvalo.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Ass: ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ No em perdo cap assaig ni diada

39. Has ocupat o ocupes algun d'aquests càrrecs de la Junta de Govern? (Pots seleccionar més d'una) *

Selecciona todos los que correspondan.

- President/a
- Vicepresident/a
- Secretari/a
- Tresorer/a
- Cap de gralles
- Cap d'àrea social
- Responsable arxiu històric o similar
- Relacions públiques i institucionals
- Cap de comunicació
- Coordinador/a del local
- Responsable d'igualtat, gènere i/o feminisme
- NO
- Otro: _____

40. Has ocupat o ocupes algun d'aquest càrrecs de la Junta Tècnica? (Pots seleccionar més d'una) *

Selecciona todos los que correspondan.

- Cap de colla
- Cap de pinyes
- Cap de crosses
- Cap de canalla
- Cap de troncs
- Cap de folres
- NO
- Otro: _____

41. Quin ha estat històricament el teu nivell d'implicació amb la gestió de la colla? *
(Pots seleccionar més d'una)

Selecciona todos los que correspondan.

- Únicament he participat dels assajos
- He format part de la tècnica
- He format part de la junta de govern
- He format part d'alguna comissió
- He donat suport puntual en les activitats socials de la colla
- He donat suport a altres àrees
- Monitoratge de canalla
- Otro: _____

42. Quina és la teva funció durant l'aixecament del castell? (Pots seleccionar més d'una)

Selecciona todos los que correspondan.

- Sóc casteller/a de pinya sense una posició assignada
- Formo part del nucli (crosses, agulles, laterals, baixos?)
- Sóc casteller/a de tronc
- Formo part del grup de gralles i timbals
- No participo directament en l'aixecament dels castells

43. Indica com estàs de satisfet en la teva posició al castell *

Marca solo un óvalo.

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

Gen: Molt

44. Indica si el calendari d'assajos i diades et fa renunciar a altres plans o condiciona la teva vida laboral o personal *

Marca solo un óvalo.

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

La c   Ho deixo tot per anar a l'assaig

45. Utilitza aquest espai per explicar-nos el que tu vulguis de la teva relació amb el món casteller. Perquè t'agraden? Pèrque estàs o no satisfet/a amb la teva posició al castell i tasques a la colla? Què significa la colla per tu? Pots esplaïar-te tot el que vulguis!

ES Qüestionario

DATOS SOCIODEMOGRÁFICOS Y SOCIALES

46. Indica tu municipio de residencia *

_____

47. Lugar de nacimiento o de procedencia *

Marca solo un óvalo.

- Cataluña
- Resto de España
- Resto de Europa
- África
- América del Norte
- América Latina
- Asia
- Oceanía

48. Si eres una persona migrante o extranjera, ¿cuánto tiempo hace que estás en Cataluña?

Marca solo un óvalo.

- Menos de 2 anys
- Entre 2 y 5 años
- Entre 6 y 10 años
- Más de 10 años

49. ¿Te identificas con una etnia o cultura específica ?

---

50. ¿En que lengua sueles interactuar o hablar en la colla? (Puedes seleccionar más de una) *

Selecciona todos los que correspondan.

- Catalán
- Castellano
- Otro: _____

51. ¿Cómo te identificas en el eje nacional? *

Marca solo un óvalo.

- Solo catalán
- Más catalán que español
- Igual de catalán que español
- Más español que catalán
- Solo español
- Otro: _____

52. Año de nacimiento *

Marca solo un óvalo.

- 1930
- 1931
- 1932
- 1933
- 1934
- 1935
- 1936
- 1937
- 1938
- 1939
- 1940
- 1941
- 1942
- 1943
- 1944
- 1945
- 1946
- 1947
- 1948
- 1949
- 1950
- 1951
- 1952
- 1953
- 1954
- 1955
- 1956
- 1957
- 1958

- 1959
- 1960
- 1961
- 1962
- 1963
- 1964
- 1965
- 1966
- 1967
- 1968
- 1969
- 1970
- 1971
- 1972
- 1973
- 1974
- 1975
- 1976
- 1977
- 1978
- 1979
- 1980
- 1981
- 1982
- 1983
- 1984
- 1985
- 1986
- 1987
- 1988
- 1989
- 1990

- 1991
- 1992
- 1993
- 1994
- 1995
- 1996
- 1997
- 1998
- 1999
- 2000
- 2001
- 2002
- 2003
- 2004
- 2005
- 2006
- 2007
- 2008
- 2009
- 2010
- 2011
- 2012
- 2013
- 2014

53. **Género ***

Marca solo un óvalo.

- Hombre
- Mujer
- No binario
- Prefiero no contestar
- Otros

54. **Orientación sexual ***

Marca solo un óvalo.

- Homosexual
- Heterosexual
- Bisexual
- Pansexual
- Asexual

55. **Situación civil ***

Marca solo un óvalo.

- Solter/a (sin pareja)
- Solter/a (con pareja)
- Casado/da
- Separado/da y/o divorciado/da
- Viudo/a

56. Situación familiar (Puedes seleccionar más de una) *

Selecciona todos los que correspondan.

- No tengo hijos/as
- Tengo hijos/as emancipadas
- Tengo hijos/as a mi cargo
- Tengo personas mayores/dependientes a mi cargo

57. Si tienes hijos o hijas, indica cuántas

Marca solo un óvalo.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- Más de 5

58. Con quién vives actualmente (Puedes seleccionar más de una) *

Selecciona todos los que correspondan.

- Vivo solo/sola
- Vivo en pareja
- Vivo con compañeros/se de piso y/o amigos/amigas
- Vivo en familia (madre, padre, hijos, familia extensa, etc)
- Soy familia monoparental/monomarental
- Otro: _____

59. Nivel educativo *

Marca solo un óvalo.

- Sin estudios
- Educación Primaria Obligatoria
- Educación Secundaria Obligatoria
- Grados medios y superiores (FP, etc)
- Nivel universitario o superior
- Otro: _____

60. Indica de qué trabajas o cuál es tu profesión. *

_____

61. Indica cuál es tu situación actual (Puedes seleccionar más de una) *

Selecciona todos los que correspondan.

- Ocupado/da
- Parado/da.
- Jubilado/da.
- Estudiando/a.
- Alguno otro tipo de inactividad (invalidez, tareas del hogar, etc.)

62. Nivel Socioeconómico *

Selecciona todos los que correspondan.

- No tengo ingresos actualmente
- Menos de 6000 euros al año
- Entre 6000 y 12 mil euros al año
- Entre 12 mil y 24 mil euros al año
- Más de 24 mil euros al año
- Más de 48 mil euros al año

63. Indica con qué opción política te sientes más representado/a *

Marca solo un óvalo.

1   2   3   4   5

Extr   Extrema izquierda

64. ¿Formas parte de alguna otra entidad dentro del mundo cultural y asociativo? *

Selecciona todos los que correspondan.

Sí

No

65. Indica en qué tipo de entidad (Puedes seleccionar más de una)

Selecciona todos los que correspondan.

Otras entidades culturales

Entidad de tipo social, benéfica u ONGs

Formo parte de un movimiento social

Formo parte de un partido político

Estoy afiliado a un sindicato

Formo parte de una entidad vinculada a una creencia religiosa

Otro: _____

66. Indica en qué año ingresaste en tu colla castellera (colla actual que has indicado al inicio) *

Marca solo un óvalo.

1940

1941

1942

1943

1944

1945

1946

1947

1948

1949

1950

1951

1952

1953

1954

1955

1956

1957

1958

1959

1960

1961

1962

1963

1964

1965

1966

1967

- 1968
- 1969
- 1970
- 1971
- 1972
- 1973
- 1974
- 1975
- 1976
- 1977
- 1978
- 1979
- 1980
- 1981
- 1982
- 1983
- 1984
- 1985
- 1986
- 1987
- 1988
- 1989
- 1990
- 1991
- 1992
- 1993
- 1994
- 1995
- 1996
- 1997
- 1998
- 1999

- 2000
- 2001
- 2002
- 2003
- 2004
- 2005
- 2006
- 2007
- 2008
- 2009
- 2010
- 2011
- 2012
- 2013
- 2014
- 2015
- 2016
- 2017
- 2018
- 2019
- 2020
- 2021
- 2022

67. ¿Formas o has formado parte de alguna otra colla castellera? *

Selecciona todos los que correspondan.

- Sí, de otra colla convencional
- Sí, de una colla universitaria
- No

68. ¿Porque formas parte de una colla castellera? Indica la opción que más se acerca a tu situación (Puedes seleccionar más de una) *

Selecciona todos los que correspondan.

- Entré siendo canalla
- Por herencia y linaje familiar
- He entrado por un amigo/a
- He ido solo/a por curiosidad
- He entrado para socializar y conocer gente
- Para formar parte de alguna de las secciones de la colla ("gralles i timbals", comisiones, otras)
- Simplemente porque me gustan los castells
- Otro: _____

69. ¿Tienes parientes próximos en la colla? (Puedes seleccionar más de una)

Selecciona todos los que correspondan.

- No
- Hijos
- Padre o madre
- Hermanos/as
- Tíos/as y/o primos/as
- Otro: _____

70. Indica tu nivel de compromiso con la colla, en base a tu participación en ensayos y actuaciones. *

Marca solo un óvalo.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Ens: ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ No me pierdo ningún ensayo ni diada

71. ¿Has ocupado u ocupas alguno de estos cargos de la Junta de Gobierno? (Puedes seleccionar más de una) *

Selecciona todos los que correspondan.

- Presidente/a
- Vicepresidente/a
- Secretario/a
- Tesorero/a
- Responsable de gralles y tambores
- Responsable de área social
- Responsable archivo histórico o similar
- Relaciones públicas e institucionales
- Jefe de comunicación
- Coordinador/a de el local
- Responsable de igualdad, género y/o feminismo
- Otro: _____

72. ¿Has ocupado u ocupas alguno de este cargos de la Junta Técnica? (Puedes seleccionar más de una) *

Selecciona todos los que correspondan.

- Cap de colla
- Cap de pinyes
- Cap de crosses
- Cap de canalla
- Cap de troncs
- Cap de folres
- NO
- Otro: _____

73. ¿Cuál ha sido históricamente tu nivel de implicación en la gestión de la colla? *
(Puedes seleccionar más de una)

Selecciona todos los que correspondan.

- Únicamente he participado de los ensayos
- He formado parte de la técnica
- He formado parte de la junta de gobierno
- He formado parte de alguna comisión
- He dado apoyo puntual en las actividades sociales de la colla
- He ayudado en otras áreas
- Monitorización de canalla
- Otro: _____

74. ¿Cuál es tu función durante la construcción del castell? (Puedes seleccionar más de una)

Selecciona todos los que correspondan.

- Soy casteller/a de piña sin una posición asignada
- Formo parte del núcleo (crosses, agujas, laterales, bajos?)
- Soy casteller/a de tronco
- Formo parte del grupo de gralles y tambores
- No participo directamente en la construcción del castell

75. Indica como estás de satisfecho con tu posición en el castell *

Marca solo un óvalo.

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

Nad   Mucho

76. Indica si el calendario de ensayos y diadas te hace renunciar a otros planes o condiciona tu vida laboral o personal *

Marca solo un óvalo.

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

La c   Lo dejo todo para ir a ensayo

77. Utiliza este espacio para explicarnos lo que tú quieras de tu relación con el mundo de los castells ¿porque te gustan? ¿porque estás o no satisfecho/a con tu posición en el castell? ¿qué significa la colla para ti? Puedes contarnos todo lo que quieras!

Este contenido no ha sido creado ni aprobado por Google.

